

PREOTUL IOAN SOFONEA

AM AUZIT UN SFÂNT VORBIND

PĂRINTELE ARSENIE BOCA

*Aceste amintiri le dedic miilor de credincioși
care îl iubesc pe neuitatul nostru Părinte.*

Preotul Ioan Sofonea

AM AUZIT UN SFÂNT VORBIND

**PĂRINTELE
ARSENIE BOCA**

**PREOTUL
IOAN SOFONEA**

AM AUZIT UN SFÂNT VORBIND

**PĂRINTELE
ARSENIE BOCA**

- Carte alcătuită de Ion Costin Manoliu -

**Accent Print
2013**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SOFONEA, IOAN

Am auzit un sfânt vorbind : Părintele Arsenie Boca /
preotul Ioan Sofonea ; ed.: Ion Costin Manoliu. - Suceava :
Accent Print, 2013

ISBN 978-973-1772-73-8

I. Manoliu, Ion Costin (ed.)

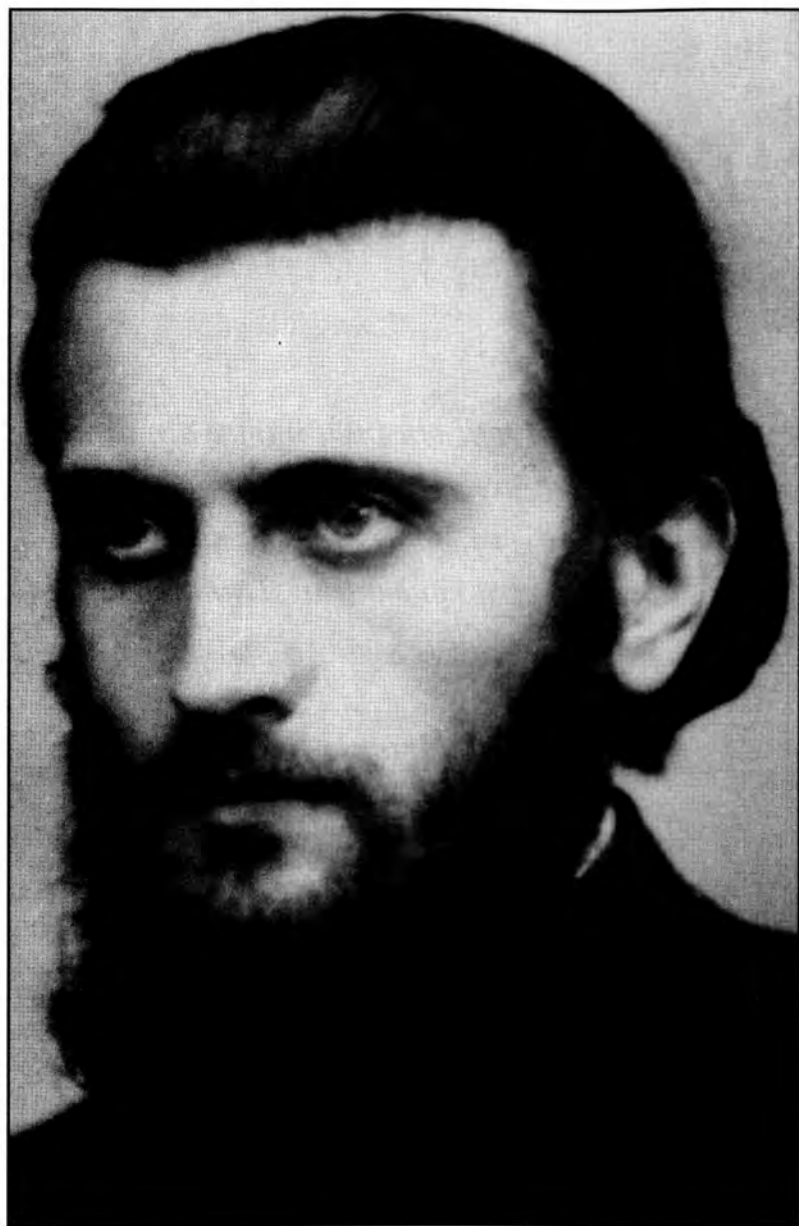
281.95 Arsenie Boca(0:82-94)

929 Arsenie Boca

821.135.1-94

*Oameni suntem toți; om însă, numai din când în
când câte unul: acela care nu-și dezmințe obârșia
divină; iar Om – cu „O” mare – numai unul, Iisus
Hristos, care pentru noi oamenii, Dumnezeu fiind,
s-a făcut Om.¹*

Părintele Arsenie Boca

RUGĂCIUNEA PĂRINTELUI ARSENIE

*„Cu rugăciunea vei
pune sabia în mâna lui
Dumnezeu, să bată El
pe cel ce se războiește cu
tine”.²*

Părintele Arsenie Boca

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi ca astăzi toată ziua să mă lepăd de mine însumi, că cine știe din ce nimicuri mare vrajbă am să fac și astfel, ținând la mine, Te pierd pe Tine.

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi ca rugăciunea Preasfânt Numelui Tău să-mi lucreze în minte mai repede ca fulgerul pe cer, ca nici umbra gândurilor rele să nu mă întunece, căci, iată, păcătuiesc în tot ceasul.

Doamne, Cea ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că umblăm împiedicându-ne prin întunec, patimile ne-au pus tină pe ochiul minții, uitarea s-a întărit în noi ca un zid, împietrind inimile noastre, și toate împreună au făcut temnița în care Te ținem: Bolnav, Flămând și fără haină. Și așa risipim în deșertăciune zilele noastre, umiliți și dosădiți* până la pământ.

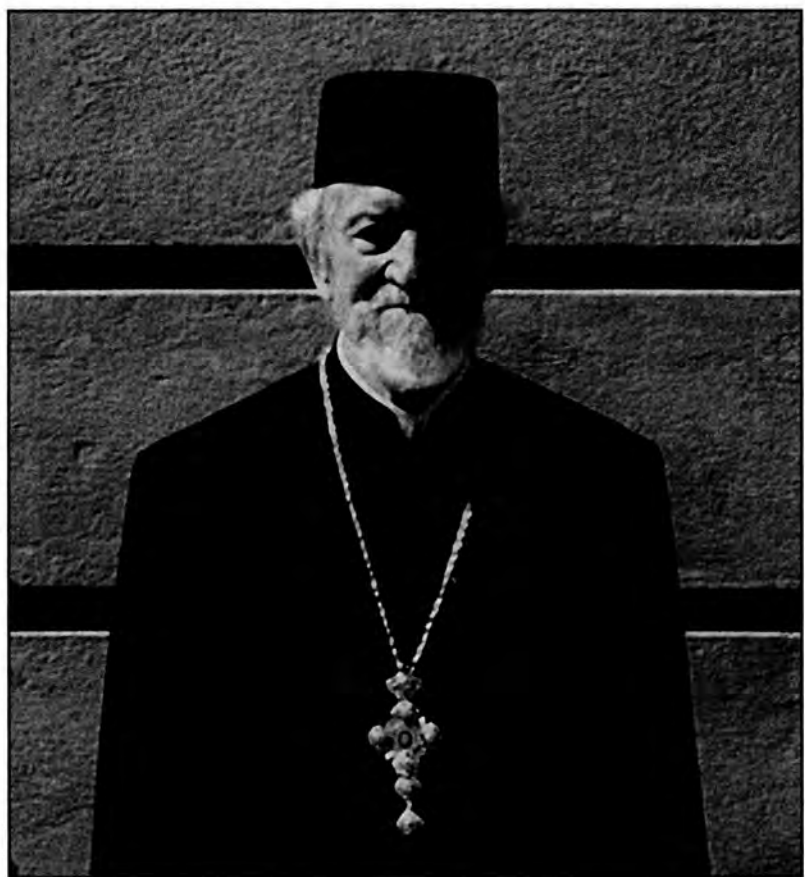
Doamne, Cea ce vii în taină între oameni, ai milă de noi. Pune foc temniței în care Te ținem, aprinde dragostea Ta în inimile noastre, arde spinii patimilor și fă lumină sufletelor noastre.

* **Dosădit** – mâhnit, amărât foarte, chinuit, întristat. În vechime a avut și sensul: insultat, ofensat, certat.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi. Vino și Te sălășluiește întru noi împreună cu Tatăl și cu Duhul, precum ai zis, că Duhul Tău Cel Sfânt se roagă pentru noi cu suspine negrăite, când graiul și mintea noastră rămân pe jos, neputincioase.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că nu ne dăm seama ce nedesăvârșiți suntem, cât ești de aproape de sufletele noastre și cât Te depărtăm prin micimile noastre. Ci luminează lumina Ta peste noi, ca să vedem lumea prin ochii Tăi, să trăim în veac prin Viața Ta, Lumina și Bucuria noastră, Slavă Ție!

AMIN.³

Preotul Ioan Sofonea

UN VECHI UCENIC

*„Adevăr, adevăr vă spun:
Cel ce crede în Mine va
face și el lucrurile pe care
le fac Eu; și mai mari
decât acestea va face...”*

Ioan 14, 12.

Preotul Ioan Sofonea s-a născut pe 10 decembrie 1928, în Țara Oltului, la poalele Munților Făgăraș, în comuna Drăguș, aflată la o distanță de 8 kilometri față de Mănăstirea Brâncoveanu, localitatea atât de apreciată în perioada interbelică de etnologii, etnografii și muzicologii din echipele de cercetare sociologică ale Profesorului Dimitrie Gusti. Face parte din ultima generație care a cunoscut buna-așezare a satului românesc dinainte de instaurarea regimului comunist. Părinții săi, Arsenie și Sofia, s-au ocupat cu agricultura. Au avut cinci copii, trei băieți și două fete: Vasile, Nicolae, Ioan, Ana și Hortensia; Ioan fiind cel mai mic. Viața sa este marcată adânc de întâlnirea cu Părintele Arsenie Boca, cel care a văzut sufletul său curat și l-a îndrumat pe calea lui Dumnezeu.

Dintre cei puțini care cu adevărat pot fi considerați ucenici ai marelui duhovnic, Părintele Ioan Sofonea e singurul supraviețuitor al obștii monahale formate la Mănăstirea Brâncoveanu în jurul Părintelui Arsenie și totodată martor direct al nașterii și amplificării mișcării religioase de la Sâmbăta.

A trăit vremea adolescenței și a primei tinereți în preajma Părintelui sfânt. Astăzi, la 85 de ani, continuă să slujească Sfânta Liturghie și Sfântul Maslu, împreună cu preoții tineri, la Catedrala Episcopală „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de pe strada Gheorghe Dima din Sibiu.

Cu căldură și înțelegere pentru setea spirituală cu care atâția oameni așteaptă cuvinte de mântuire de la Părintele Arsenie Boca, ne-a destăinuit multe dintre cele trăite și auzite în anii pe care i-a petrecut la Mănăstirea Brâncoveanu.

Mărturisirea Părintelui Ioan a fost completată de doamna preoteasă Aurelia Sofonea și întregită cu ziceri și scrieri ale Părintelui Arsenie: cuvinte-viață, cuvinte-lumină, cuvinte-iubire.

Ion Costin Manoliu

I LUCRAREA DUMNEZEIASCĂ DE LA SÂMBĂTA

*„Numai o întâlnire cu
Iisus rămâne decisivă. Iar
dacă aceasta se întâmplă
rar, măcar să vezi pe
cineva, a cărui iubire-
lumină a aprins-o El”.⁴*

Părintele Arsenie Boca

LA IZVORUL TĂMĂDUIRII

**Cel mai frumos dar pe care îl putem face lui
Dumnezeu e să ne dăruim Lui pe noi înșine,
pe viață. ⁵**

Eram copil de vreo zece ani când am mers prima oară la Mănăstirea Brâncoveanu, la Sâmbăta. Când am ajuns, biserica era închisă. Se făceau încă unele reparații. I-am întâlnit atunci pe diaconul Zian Boca – viitorul ieromonah Arsenie – și pe diaconul Nicolae Mladin – viitorul Mitropolit al Ardealului –, care ne-au spus:

- Să veniți la anul, când vom face slujbe și-o să vă stăm la dispoziție cu toate rugăciunile pe care le vreți. Să veniți!

De atunci, atât eu cât și părinții mei am mers de multe ori la mănăstire.

Părintele Arsenie era înalt, brunet, cu ochii albaștri. Avea o privire pătrunzătoare. Era îmbrăcat într-o reverendă albă. Pe cap purta un fes. Statura sa și întreaga sa ființă impuneau respect. Îți dădea impresia că este un cuvios venit din lumea

Sfinților, din lumea celor care slujesc neîncetat pe Dumnezeu; așa încât vederea lui te cucerea și te atrăgea.

Într-adevăr, în primăvara anului 1940, s-a deschis biserica mănăstirii pentru slujbă. Pe 3 mai 1940, în Săptămâna Luminată, de praznicul Izvorului Tămăduirii, diaconul Zian Boca a fost tuns în monahism la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, primind numele de Arsenie. Am fost acolo când a fost călugărit. Nu-l vedeam din cauza mulțimii oamenilor, eram mai mic atunci, aveam 11 ani, dar îmi amintesc cuvintele:

„Fratele nostru, Arsenie monahul, se încalță cu sandalele spre vestirea Evangheliei păcii; în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Să zicem pentru dânsul: Doamne miluiește”.⁶

Și mai târziu, în cadrul aceleiași rânduiei a tunderii în monahism:

„Fratele nostru, Arsenie monahul, primește sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu, spre rugăciunea cea de tot ceasul către Mântuitorul Hristos. Că este dator în toată vremea a avea în minte, în inimă, în cuget și în gura lui numele Domnului Iisus și a zice: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul. Să zicem pentru dânsul: Doamne miluiește”.⁷

Au fost de față foarte mulți oameni, pentru că era un obicei vechi în Țara Oltului ca de Izvorul Tămăduirii să meargă lumea la mănăstire, chiar dacă din 1785 și până în 1940

n-au mai fost călugări acolo. Se adunau preoții din sate, făceau Sfântul Maslu, Sfânta Liturghie și luau parte cu toții la slujbă. Biserica era în ruină, dar ei se strâneau în jurul fântânii din spatele bisericii. Acolo, afară, se țineau slujbele.

*Fântâna „Izvorul Tămăduirii” de la Mănăstirea
Brâncoveanu*

Înalt-Preasfințitul Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, voia să facă la Sâmbăta o mănăstire duhovnicească, cu o viață spirituală înaltă și ținea ca toți monahii să fie bine pregătiți. În trecut, așezământul călugăresc ctitorit de Domnitorul Constantin Brâncoveanu a fost un bastion de apărare a Ortodoxiei pentru românii din Țara Făgărașului, pe care Imperiul Habsburgic voia să-i treacă la catolicism.

La 1785, Viena l-a trimis pe Generalul Preiss cu armată, chiliile au fost dărâmate, călugării alungați, iar bisericii i-au distrus cupola cu tunul. A stat în ruină 140 de ani.

Biserica Mănăstirii de la Sâmbăta în ruină

Clopoțele Mănăstirii Brâncoveanu

După Marea Unire din 1918, în România Mare, când românii ardeleni au fost în sfârșit liberi, după o mie de ani de prigoane și suferințe, biserica de la Sâmbăta a fost renovată la inițiativa Înalț-Preasfințitului Nicolae Bălan al Ardealului, în perioada 1926-1938. A fost construită clopotnița și au fost făcute la Viena clopoțele care răsună atât de frumos. Cele cinci clopoțe au fiecare câte o inscripție, aleasă de Mitropolitul Nicolae Bălan:

1. *Vai mie de nu voi binevesti.*
2. *Fericite slugile pe care, venind, Domnul le va afla priveghind.*
3. *Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta.*

4. *Lăudați-L, că e mare Dumnezeu, c-a păzit cu mână tare pe români, poporul Său.*

5. *Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a strălucit.*

Primul călugăr de la Mănăstirea Brâncoveanu a fost Părintele Arsenie Boca. Apoi i s-au alăturat ieromonahul Serafim Popescu, diaconii Nicolae Mladin, Ion Tomescu, Vasile Șortan, care ulterior a ajuns medic la Cluj, și preotul Mihail Purdescu*. Acesta a fost preot de mir, a rămas văduv și s-a călugărit la Sâmbăta – un ieromonah care a fost mereu la dispoziția credincioșilor. Toți aveau studii superioare, erau smeriți, evlavioși și bine pregătiți din toate punctele de vedere. Mitropolitul voia să reînvieze monahismul din Transilvania și avea nevoie de preoți misionari.

* **Ioan Purdescu**, născut pe 8 octombrie 1906 la Brădet, jud. Mehedinți, hirotonit diacon și preot în 1937, a slujit ca preot paroh la Poienița Tomii, jud. Hunedoara. În 1945 s-a închinoviat la Mănăstirea Brâncoveanu. Tuns în monahism pe 4 aprilie 1947, cu numele **Mihail**. Pe 1 februarie 1949, s-a mutat la Schitul Foltea de la Săliște, în Mărginimea Sibiului, un loc despre care Părintele Arsenie a spus că este sfânt, căci „acolo s-a coborât Maica Domnului pe pământ”. A rămas la Schitul Foltea șapte ani. Iubit și căutat de mulți credincioși, a devenit ținta unor minciuni și calomnii, fiind nevoit să plece. Restul vieții l-a trăit retras în satul Rod din Mărginimea Sibiului. Cei care au aflat de darurile cu care l-a înzestrat Dumnezeu, l-au căutat pentru rugăciune și îndrumare. A murit pe 17 martie 1985 și a fost înmormântat la Mănăstirea Râmeș, jud. Alba.

IEȘIREA LA PROPOVĂDUIRE

**Când te-a găsit Dumnezeu de vreo treabă
pentru Împărăția Sa, între oameni, ai isprăvit
cu toate obligațiile lumii. ⁸**

Părintele Arsenie a fost tuns în monahism în mai 1940, dar din smerenie a primit să fie hirotonit preot abia peste doi ani, în aprilie 1942, tot la praznicul Izvorului Tămăduirii.

*

Un an m-am ocupat cu gospodăria. Eram primul și singurul călugăr la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, județul Făgăraș. De pictură nu-mi mai rămânea vreme. Al doilea an la fel. Până când m-am luat de grijă că am învățat pictura degeaba. Se întâmplă în vremea asta că ne veneau oameni cu durerile lor și evlavie la mănăstire și călugări. Mai intrase în călugărie unul:

Părintele Serafim Popescu*. L-am rugat pe el să primească preoția, eu simțindu-mă nevrednic. A primit-o. Așa au început slujbele la Mănăstire, după puteri.

Într-o iarnă, probabil prin 1941, ne trezim cu o avalanșă de oameni de toate vârstele și treptele, năpădindu-mă să stau de vorbă cu ei despre ne-
cazurile lor.⁹

*

Misiunea Părintelui Arsenie de a îndruma duhovnicește oamenii, de a-i întoarce la Hristos, a fost de la Dumnezeu și și-a asumat-o numai după ce el însuși a fost încercat cu muțenia. Un glas tainic i-a spus:

**Arsenie, nu mă picta numai în icoane,
ci pictează-mă și în sufletele oamenilor.**

* **Dumitru Popescu**, născut la 27 octombrie 1912 în satul Totoi din județul Alba, absolvent al Academiei Teologice din Sibiu (1932-1936), diacon celib din 20 noiembrie 1938, după un stagiu la Muntele Athos (martie – septembrie 1939) și studii la Facultatea de Teologie din Atena (septembrie 1939 – iunie 1940), s-a închinoviat la Mănăstirea Brâncoveanu pe 1 septembrie 1940. Pe 20 martie 1941 a fost hirotonit preot. Pe 25 aprilie 1941 a fost tuns în monahism cu numele **Serafim**. În 1943-44 a audiat cursuri de teologie la Berlin și Viena. A fost stareț al Mănăstirii Brâncoveanu în anii 1949-1954. A rămas la Sâmbăta până la sfârșitul vieții. A trecut la Domnul pe 20 decembrie 1990 și este înmormântat în cimitirul mănăstirii.

La început nu a dat ascultare acestui glas, crezând că e prea tânăr și neîncercat pentru o lucrare atât de grea. Dar Dumnezeu îi cunoștea puterile și, pentru ca Părintele să se supună acelui îndemn tainic, nu a putut vorbi mai multe zile, până în Joia Mare a Sfințelor Paști din anul 1942, când la momentul de împărtășire cu Sfintele Taine, la Sfânta Cuminecare, Dumnezeu i-a ridicat mușenia și a început să zică:

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu, Carele ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu....

Cei care știau că n-a putut vorbi s-au cutremurat și au început să plângă de bucurie. Toți mulțumeau lui Dumnezeu pentru darul care s-a revărsat peste Părintele Arsenie.

În 10 aprilie 1942 a fost hirotonit preot. De atunci a început să vorbească poporului cu mai multă râvnă, să ne cheme pe toți la o viață după poruncile lui Dumnezeu, spunând credincioșilor să părăsească păcatul și să trăiască mai adânc credința creștină, dacă vor să se mântuiască.

*

În zilele acestea mai de pe urmă, când și nouă ni se pare „că de-acum vremea s-a scurtat”, cercetând firea durerilor, am aflat **desfrânarea** înclștându-i pe oameni și lucrând de zor dărmarea în întindere și adâncime. Iar pe de altă parte, preoții

vremurilor noastre n-au mai urmărit desfrânarea ca păcat și, ca atare, să o măture afară din Taina lui Dumnezeu, adică din căsătoria creștină și nu numai. Așa se face că „vai peste vai va fi și veste peste veste va fi și se va căuta vedenie de la pro-roc, lipsind preotului cunoștința legii și bătrânului sfatul” (Iezechiel 7, 26).

Oamenii orbecăiesc în mulțimea neștiinței și a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieții oameni, în care dorm liniștiți somnul de primejdie, de bună-credință precum că desfrânarea nu-i păcat.

Dar fiind rânduit să ascult mereu durerile oamenilor – care le vin de pe urma păcatelor și lipsei de sfat – și ajungând adeseori una cu durerea lor, într-o zi, slujind Sfânta Liturghie și rugându-mă *„Pentru pacea a toată lumea, pentru bună-starea sfințelor lui Dumnezeu biserici...”*, aud deodată în urechea dinlăuntru înfruntarea aceasta:

- Nu te ruga de Mine să le dau pacea, roagă-te de oameni să-și schimbe purtările, dacă vor să mai vadă pacea pe pământ.

Și am înțeles pe urmă mai multe lucruri.

Drept aceea, ascultător poruncii, trebuie să strig tare cuvântul Scripturii, ca o sunare de

alarmă, că „*Dumnezeu vestește acum pe oameni, ca toți de pretutindeni să se pocăiască*” (Fapte 17, 39). Adică să vie la viață curată și la învățătura dreptmăritoare a Bisericii lui Hristos. Iar când vremea o va cere, să le mărturisească și cu prețul vieții, netemându-se de moarte. ¹⁰

Biserica Mănăstirii Brâncoveanu

DUMNEZEU ÎȘI CHEAMĂ COPIII

Ne-a adus Dumnezeu din neființă la ființă, dar să ne mântuiască nu poate fără noi. Drept aceea, în tot felul ne cheamă ca să-L cunoaștem ca Tată și pe noi întreolaltă ca frați și fii ai aceluiași Părinte.

La această trăire a vieții veșnice, cu începere de aici, Dumnezeu își cheamă copiii prin mai multe graiuri, prin mai multe surle. Iată câteva dintre ele:

1. Chemarea lăuntrică a conștiinței;
2. Chemarea din afară a cuvântului;
3. Chemarea prin necazurile vieții;
4. Chemarea prin necazurile morții;
5. Chemarea prin semnele mai presus de fire;
6. Chemarea prin chinurile de pe urmă de la Antihrist;
7. Chemarea la Judecată. ¹¹

Când Părintele Arsenie Boca a început să slujească și să predice la Mănăstirea Brâncoveanu erau vremuri foarte grele pentru poporul român. În 1940, țara noastră pierduse mai mult de o treime din teritoriu: Basarabia, Bucovina de Nord, Ardealul de Nord și sudul Dobrogei – Cadrilaterul. Era în plină desfășurare cel de-al Doilea Război Mondial, care izbucnise în 1939.

Din 1941 România a intrat în război alături de Germania, împotriva Uniunii Sovietice. Bărbații plecau pe front. Atunci mulți au alergat la Mănăstirea de la Sâmbăta pentru Spovedanie și Împărtășire, dar Părintele nu-i cumineca pe toți, din cauza păcatelor lor. La despărțire, cu unii dădea mâna, cu alții nu dădea mâna. Celor care se întristau că nu le dă mâna, Părintele le zicea:

- *Mă, cu tine mă mai întâlnesc!*

Le dădea sfatul să lupte pentru dreptate, pentru apărarea pământului românesc și în altfel de situații să nu tragă ca să omoare, ci să tragă în aer.

Le spunea mai ales celor de la oraș:

- *Veniți toți cei de la orașe să vă spovediți și să vă împărtășiți, că pe voi vă paște o mare primejdie!*

Ceea ce s-a și întâmplat. Au venit peste orașe bombardamentele și mulți au pierit. Cu darul înainte-vederii, Părintele știa cine va muri în bombardamente. Și cu aceștia dădea mâna. Vedea că n-o să mai vină la mănăstire.

Pacea pe pământ e condiționată de mărirea care se dă sau se refuză lui Dumnezeu. De asemenea și pacea sufletului atârână de aceeași condiție.¹²

*

În prima parte a secolului XX, mai ales până la Marea Unire din 1918, mulți români din Transilvania au plecat în Statele Unite ale Americii, ca să lucreze și să câștige niște bani cu care să se întoarcă acasă. Unii au reușit, alții n-au reușit; unii s-au întors în țară, alții au rămas în America – la fel cum se întâmplă și azi cu românii plecați la muncă în străinătate. Îndeosebi cei tineri plecau, ca să strângă banii cu care să-și întemeieze o familie, o gospodărie. Între cei care au

Familia Sofonea la Drăguș; al treilea din stânga, pe rândul din față, Părintele Ioan la 12 ani. Pe rândul din spate: tatăl Arsenie, bunica Elina și mama Sofia.

fost atunci în America a fost și tatăl meu, Arsenie Sofonea, așa cum a fost și tatăl Părintelui Arsenie, Iosif Boca.

Când s-a întors tata din America acasă, la Drăguș, și a intrat în curte, fratele meu cel mare, Vasile, care avea atunci 4-5 ani, nu l-a mai cunoscut și a zis către mama mea, Sofia:

- Hai mamă, că a intrat un țigan în curte!

Pe vremea aceea, românii din Țara Făgărașului purtau straietele noastre românești, de culoare albă, portul nostru popular, iar tata venise îmbrăcat cu haine „nemțești”, de culoare închisă. I-a răspuns mama lui Vasile:

- Nu-i un țigan, mă, e tată-tău!

Cu banii câștigați în America, tata a zidit prima casă de cărămidă din Drăguș. Până atunci, casele celor din Drăguș și din satele de munte erau de lemn. A mai plecat odată în America, dar nu i-a mers la fel de bine. A fost și în Argentina, apoi a venit acasă.

Anii au trecut și Vasile a cunoscut la târg, în Făgăraș, o fată din satul Calbor, din apropiere. O fată dintr-o familie bogată, cu pământ nesfârșit. A luat-o de soție. Le-a zis părinților și fraților mei:

- Eu nu vreau s-ajung ca tata, să trebuiască să plec prin străinătate ca să adun niște bani.

Prin 1942, Vasile a fost la Părintele Arsenie pentru sfat. Urma să fie și el chemat la război, să fie înrolat în armată și voia să primească binecuvântare. Când a ajuns în fața Părintelui, fără să-i spună cine este, Părintele i-a zis văzându-l prima oară:

- Vasile, tu ți-ai ales avere, nu muiere. Pentru asta vei suferi toată viața.

Și așa a fost. După ce s-a întors de pe front, au venit comuniștii la putere și i-au luat tot. Și soția i-a fost cam bolnăvicioasă.

Vechea clopotniță a Mănăstirii Brâncoveanu

DUHUL CUNOAȘTERII

**Dorul lui Dumnezeu după cel mai mare
păcătos este mai mare decât dorul celui mai
mare sfânt după Dumnezeu.¹³**

Părintele Arsenie avea un chip luminos și senin, încât și numai privindu-l te minunai. Dar cel mai mult te atrăgea frumusețea sa sufletească. A fost înzestrat de Dumnezeu cu daruri mari. Părintele Serafim Popescu spunea: „Măi Părinților, nouă Dumnezeu ne-a dat daruri cu picătura, Părintelui Arsenie i-a dat cu găleata”.

Avea duhul cunoașterii, însă era foarte smerit, nu se lăuda, nu făcea nimic ostentativ. Avea darul citirii caracterului omului după chipul său. Chiar și dacă te vedea într-o fotografie. Cunoștea starea ta sufletească, știa ce te frământă. Spunea omului care venea la mănăstire pentru sfaturi, pentru învățătură, numai ceea ce-i era de folos duhovnicesc. Cuvintele lui erau pătrunzătoare. Fiecare cuvânt avea un înțeles foarte adânc.

Mai ales când predica era sever în glas. În timpul predicilor sale nu se mișca nimeni, chiar dacă afară ploua. Toți erau

atenți la cuvintele sale. Nici nu te puteai gândi la altceva. Te capta, te desprindea de cele pământești, te înălța sufletește, încât doreai să devii și tu un bun credincios, un mărturisitor, un bun slujitor al lui Hristos.

La predică rar repovestea Evanghelia zilei, ci pornind de la cuvântul lui Hristos, de la parabola sau întâmplarea biblică, urmărea o temă principală, vădind un adevăr pentru vremurile noastre.

Oamenii se simțeau ridicați spre înălțimi duhovnicești pe care nu le bănuiau și, totodată, îndurerăți de starea de păcat în care trăiau, pe care și-o recunoșteau. Atât erau de convingătoare cuvintele lui, încât te hotărai cu tot sufletul să-i urmezi sfaturile și învățăturile, să devii un râvnitor al vieții lui Iisus Hristos, modelul de viață sfântă, după voia lui Dumnezeu.

Cu harul său a produs o mare conștientizare în sufletele oamenilor. A avut un impact puternic asupra credincioșilor care l-au cunoscut, marcându-le gândirea, modul de viață, raportarea la Dumnezeu, înțelegerea Sfintelor Taine.

*

Nu lumea aceasta este lumea noastră.

De vreme ce noi de la Dumnezeu am venit în lume, nu vom avea odihnă sufletului nostru până ce iarăși la Dumnezeu ne-om întoarce, izvorul vieții noastre.

Dumnezeu este dorul și foamea noastră, nu lumea aceasta.¹⁴

*

Părintele Arsenie striga cuvântul lui Dumnezeu către oameni. Îi îndemna să-L urmeze pe Hristos, să nu se lase ispitiți de lume, ca să nu cadă din dragostea lui Dumnezeu. Era luminat de puterea Duhului Sfânt, în care credea cu toată puterea sa, din tot sufletul său. Și așa îi făcea să-și schimbe viața, să-și dorească și ei ceea ce dorește Dumnezeu.

*

Află că întreaga Sfântă Treime vrea să vie la tine și să locuiască la tine (Ioan 14, 23). Când vine Dumnezeu la tine, te lepezi de toate, până și de viața aceasta; de altfel numai în schimbul acesteia vei și primi pe cealaltă.

Avem un singur suflet și două vieți; de care dintre aceste două vieți ne va fi lipită inima mai tare, de aceea vom avea parte. Milostivirea lui Dumnezeu însă caută pe toți cei ce s-au amăgit de sclipirea mincinoasă a lumii acesteia, să-i desfacă de marea minciună.

Poți cunoaște cine ți-i stăpânul: Hristos sau lumea?

Celor ce Îl primesc pe Hristos și împlinesc cuvintele Sale, le-a dat putere ca să fie fiii lui

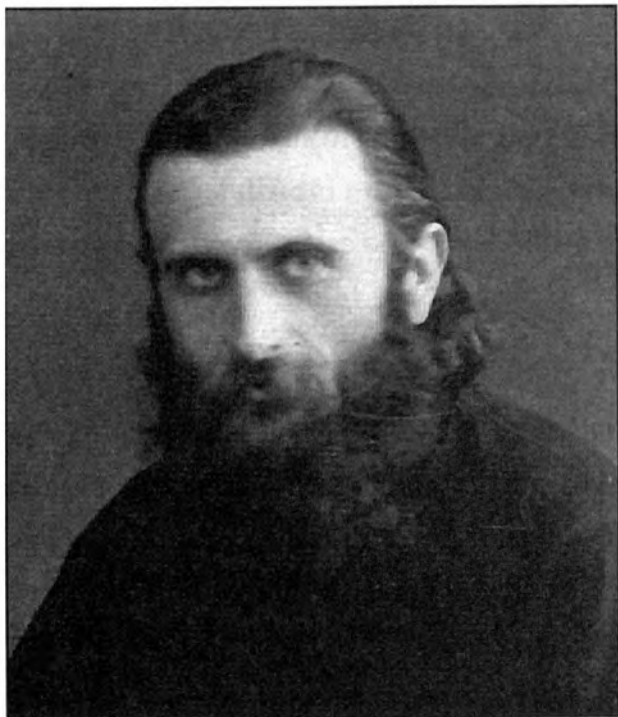
Dumnezeu (Ioan 1, 12), până la așa milostivire cheamă Dumnezeu vameșii și păcătoasele...¹⁵

*

Chiar atunci când te mustra, cuvintele Părintelui Arsenie erau de zidire și de întărire. Punea mâna pe rădăcina răului și vedeai starea în care erai. Îți dădeai seama de greșeli, de faptele rele și de ceea ce ți se poate întâmpla dacă mergi tot pe calea pe care ai mers și nu-ți întorci viața spre Dumnezeu.

Îi urma sfatul pentru că avea cuvinte înțelepțite de Duhul Sfânt. În viața lui austeră, în cuvintele lui, în sufletul lui curat, oamenii vedeau un urmaș al lui Hristos care le lumina mintea. Cuvântul Părintelui Arsenie era un cuvânt sfânt, cuvânt venit de la Dumnezeu, pentru că în sufletul său Îl avea pe Dumnezeu Cuvântul.

Părintele asculta necazurile fiecăruia, îi explica de unde i se trag, de ce are probleme. Îi trezea conștiința și îl aducea pe om la un alt nivel de înțelegere a vieții, mai adânc, încât acela simțea nevoia unei trăiri profunde, cu hotărârea de a urma calea credinței în Dumnezeu, în Mântuitorul Iisus Hristos, credința cea adevărată a Bisericii Ortodoxe, care îl pune pe om sub harul Sfântului Duh prin Sfintele Taine. Spunea că nu este mântuire acolo unde nu sunt Sfinte Taine.

SFÂNTA LITURGHIE

**Iconomii tainelor, slujitorii Sfintei Liturghii,
sunt și ei, în măsura iubirii, jertfă neîncetată,
arsă în lumea aceasta, pentru mântuirea
lumii.¹⁶**

Când slujea Sfânta Liturghie, Părintele Arsenie participa cu toată ființa sa. Simțea și trăia cu toată ființa lui toate momentele. Era așa de pătruns de Sfințenia Sfintei Liturghii încât, la momentul Sfintei Euharistii, îi curgeau lacrimi pe obraz.

Când rostea: „*Luați, mâncați, acesta este trupul Meu, Carele pentru voi se frânge, spre iertarea păcatelor...*” – o zicea rar și cu o muzicalitate care te făcea să crezi că ești lângă Hristos și că El vorbește cu noi.

Pentru păcatele noastre a pătimit Iisus și Părintele Arsenie simțea iubirea lui Dumnezeu pentru noi și suferința lui Hristos pentru noi. Oamenii plângeau și ei. Plângeau când auzeau,

vedeau, simțeau cu câtă smerenie și evlavie slujește. Simțeau Duhul lui Dumnezeu, mai ales la Epicleză*, când e invocat Duhul Sfânt. În timpul rugăciunii Părintelui, credincioșii plângeau cuprinși de puterea Duhului Sfânt, își regretau păcatele și starea lor de nemernicie**. Vedeau cât de căzuți sunt în fața lui Dumnezeu.

*

Sfânta Liturghie mai ține lumea ¹⁷

Precum Taina Pocăinței sau mărturisirea este judecata milostivă a lui Dumnezeu, ascunsă sub chip smerit, și iubitorii de smerenie dau de darul acesta, asemenea și Sfânta Jertfă a Mântuitorului din Sfânta Liturghie ascunde, iarăși sub chip smerit, o taină a ocârmuirii lumii. Cei vechi știau pricina pentru care nu se arată Antihrist în zilele lor, căci Sfântul Pavel vorbește despre taina aceasta în chip ascuns, dar n-o numește.

* **Epicleză** – moment culminant al Sfintei Liturghii, când e invocat Duhul Sfânt și are loc prefacerea Sfintelor Daruri – pâinea și vinul – în Trupul și Sângele Mântuitorului Iisus Hristos. Din grecescul *epiklisis* = chemare, invocare.

** **Nemernicie** – stare de înstrăinare (față de Dumnezeu); când te simți om de nimic.

„Să nu vă amăgească nimeni în nici un chip, căci ziua Domnului nu va sosi până ce mai întâi nu va veni lepădarea de credință și nu se va arăta Omul-nelegiurii, Fiul-pierzării, Potrivnicul, cel ce se înalță mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau e făcut pentru'nchinare, așa ca să se așeze el în templul lui Dumnezeu și să se arate pe sine că este Dumnezeu. Oare nu vă aduceți aminte că vă spuneam aceste lucruri de când eram la voi? Și acum voi știți ce-l oprește, așa ca el să se arate la vremea lui” (2 Tesaloniceni 2, 3-6).

E Sfânta Liturghie sau Jertfa cea de-a pururi, despre care a grăit Domnul prin Daniil* și apoi Însuși ne-a învățat. Ea este aceea care oprește să nu se arate Antihrist sau omul nelegiurii, decât în vremea îngăduită lui de Dumnezeu. Căci, pentru mulțimea fărădelegilor, demult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârșească lumea, însă Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni și de toată firea,

* **Vechiul Testament** – Daniil 12, 10-11: „Mulți vor fi aleși și înălbiți și încercați prin foc și sfințiți; dar nelegiuiții vor face nelegiuri, și nimeni dintre nelegiuiți nu va avea cunoașterea, dar cei înțelepți vor avea cunoașterea. Și de la vremea când va înceta jertfa cea necontenită, când se va așeza urâciunea pustiirii: o mie două sute și nouăzeci de zile”.

mereu se aduce pe Sine Jertfă sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El.

Rabdă Fiul lui Dumnezeu pentru noi o răstignire neîntreruptă; Mielul-Împărat stă mereu chezaș înaintea Tatălui, aducându-Se în Jertfă neîncetată rugăminte de mijlocire pentru biata lume. Că de n-ar fi sângele Mielului, al Însuși Arhiereului-Împărat, Iisus Hristos, dat de bună-voie și neîncetat preț de mântuire pentru oameni, stând cu iubire și părtinire pentru lume, demult ar fi înecat Dumnezeu pământul în sângele oamenilor și l-ar fi ars cu foc, desfăcând de istov* stihiiile**.

„Cât despre cerurile și pământul de acum, ele prin același cuvânt sunt ținute și păstrate pentru focul din ziua Judecății și a pieirii oamenilor necredincioși. Dar pe aceasta una să n'o uitați, iubiților: o singură zi înaintea Domnului este ca o mie de ani și o mie de ani ca o singură zi.*** Domnul nu întârzie cu făgăduința

* **Istov** – sfârșit, capăt. *De istov* = cu totul, complet, definitiv (DEX).

** **Stihie** – 1. fenomen natural care se manifestă cu o forță distrugătoare; 2. (în filosofia antică) fiecare dintre elementele de bază ale naturii (foc, aer, apă, pământ). Din ngr. *stiheion*, sl. *stihija* (DEX).

*** Citat din **Psalmul 89, 4**, prin care problema Parusiei (a Doua Venire a Domnului) e tratată radical: ea nu poate fi calculată după criteriile și dimensiunile omenești, ci exclusiv după acelea ale lui Dumnezeu.

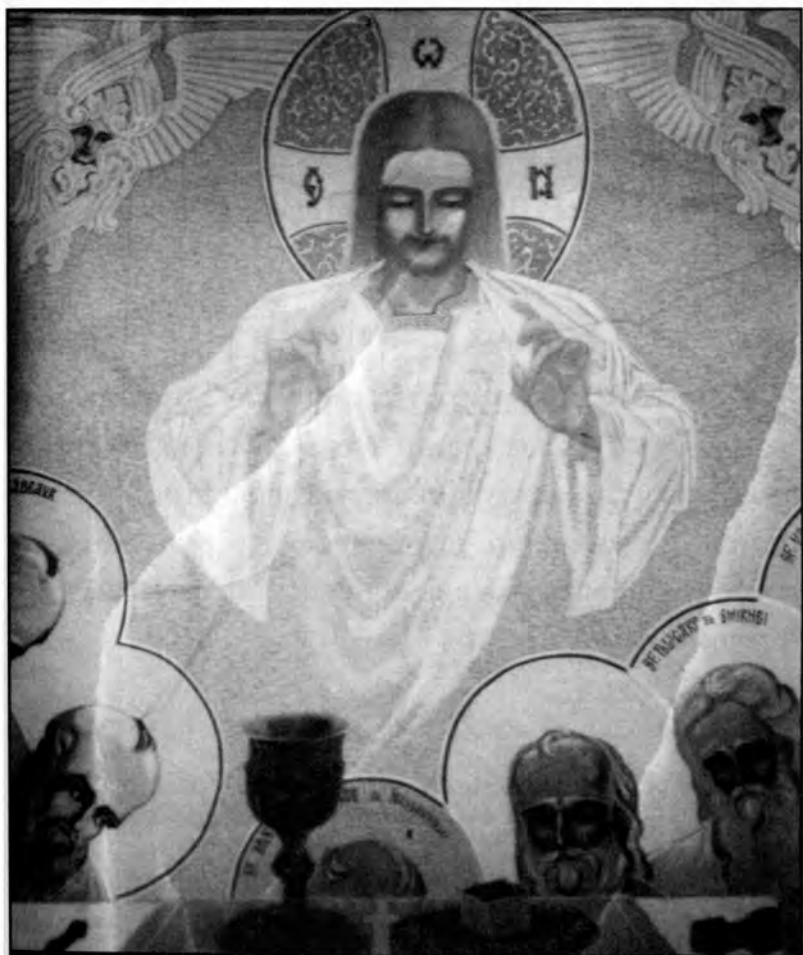
Sa, după cum socotesc unii că e întârziere, ci'ndelung-rabdă pentru voi, nevrând El ca vreunul să piară, ci ca toți să ajungă la pocăință. Dar Ziua Domnului va veni ca un fur, când cerurile vor pieri cu vuiet mare, stihiiile arzând se vor desface și pământul și lucrurile de pe el se vor mistui. Dacă acestea toate astfel se vor desființa, cât de mare e trebuința ca voi să umblați întru viață sfântă și'n cucernicie, așteptând și grăbind venirea Zilei Domnului, din pricina căreia cerurile, luând foc, se vor nimici, iar stihiiile, aprinse, se vor topi!" (2 Petru 3-12).¹⁸

Deci sângele Mielului din Sfânta Împărtășanie mai ține sufletul în oase și lumea în picioare. Precum Taina Pocăinței e un dar al Cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în parte, așa Sfânta Liturghie, marea taină, ascunsă iarăși sub chip smerit, mântuiește lumea sau o ferește de urgiile Antihristului. Iată de ce toată lumea ar trebui să vie la Sfânta Liturghie, că pentru dăinuirea lumii e darul acesta pe pământ.

Ceea ce se poate spune pe scurt despre o prea mare taină a lui Dumnezeu, ascunsă în Sfânta Liturghie, care se săvârșește și în Cer și pe pământ, și pentru care mai ține Dumnezeu lumea, am încercat.

Dar Sfânta Liturghie este neasemănat mai bogată în taine, care nu se pot depăna pe limbă omenească.

Dumnezeu coboară între oameni și suie oamenii la Sine pe scara Sfintei Liturghii. ¹⁹

Sfânta Liturghie zugrăvită de Părintele Arsenie în altarul bisericii din Drăgănescu.

POSTUL

Postul e vechi și începe odată cu omul. E prima poruncă de stăpânire de sine. ²⁰

Părintele Arsenie ne spunea că postim în primul rând pentru că și Iisus a postit și este pildă de viață pentru noi. Dar noi trebuie să postim și pentru înfrânarea trupului, pentru susținerea minții spre Dumnezeu și pentru apropierea de Duhul Sfânt, Care ne sfințește și ne descoperă calea spre mântuire.

*

Postul și rugăciunea sunt două mijloace prin care curățim firea de patimi.

Toți oamenii care s-au apropiat de Dumnezeu și-au smerit sufletul cu rugăciune și post. Și Iisus a postit 40 de zile, punând postul începătură a vestirii Împărăției lui Dumnezeu, deși lui nu-i trebuia, nefiind pătimas. ²¹

Să nu postim în înțelesul strâmt: să fim mulțumiți că nu mâncăm carne, ouă, brânză sau altceva, dar mâncăm carne de om, mușcând cu vorba, clewetind, osândind, minșind sau jurând strâmb. Postul nu e un regim al stomacului – zicea Părintele –, o chestiune de siluetă, ci e o cale spre mântuire. A gândi altfel înseamnă a înjosi postul cu care a postit Iisus Hristos și ar fi o ocară.

*

Ce este postul? – Ucigașul păcatelor.

Vremea postului:

- vremea pocăinței,
- vremea mărturisirii păcatelor,
- vremea iertării,
- vremea însănătoșirii de boli,
- vremea înfrânării poftelor.

De ce? – Ca să fie peste noi ocrotirea lui Dumnezeu.²²

*

Postul ne ajută să ne întâlnim cu Dumnezeu și de a avea parte de iubirea lui Dumnezeu, de câștigarea Împărăției Sale, de a vedea lumina dumnezeiască de care au avut parte mucenicii. De pildă, Sfântul Ștefan care, *„fiind plin de Duh Sfânt și privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Și a zis: Iată,*

*văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!”**

Prin post facem un mic pas către Dumnezeu, iar El, văzând râvna noastră, face mai mulți pași spre noi.

Părintele Arsenie în grădina Mănăstirii Brâncoveanu

* Faptele Apostolilor 7, 55-56.

SPOVEDANIA ȘI CUMINECAREA

Fiecare e înzestrat și trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. ²³

Părintele Arsenie a avut un mare dar al duhovniciei. A fost rânduit de Dumnezeu să fie trimis duhovnic la Mănăstirea Brâncoveanu, pentru reînvierea monahismului și a neamului românesc. Pentru această mare lucrare duhovnicească s-a ostenit foarte mult. Prin Părintele s-a răspândit și s-a întărit credința în sufletele oamenilor. Au început să-și dea seama ce e păcatul, rugăciunea, smerenia, nădejdea în mila și puterea lui Dumnezeu.

*

Toată slujba aceasta a lămuririi ucenicului în ale duhului, în ale celor nevăzute legi, de unde vin peste oameni toate cele văzute, n-o poate face decât **duhovnicul**. ²⁴

Adesea spunea că atunci când ajungi să-L descoperi pe Dumnezeu, te descoperi pe tine și îți vezi mizeria din sufletul tău. Numai atunci îl învingi pe cel rău, când învingi păcatul din tine. Ne atrăgea atenția asupra cuvintelor *din tot sufletul și din toată inima*, că numai acea întoarcere la Dumnezeu este bine-primită, care este *din tot sufletul și din toată inima*, cu hotărârea de a nu mai părăsi calea faptelor bune, a credinței și a rugăciunii. Îi îndemna pe oameni zicând:

„Să vă spovediți și să vă împărtășiți. Să aveți o clipă în care să vă împăcați cu Dumnezeu. Să folosiți clipa întâlnirii cu Hristos ca pe o rază de soare care vă luminează viața, că El este Calea, Adevărul și Viața. Să-L luați pe Hristos cu inima împăcată cu Dumnezeu. Să nu plecați din fața lui Hristos întristați, ca tânărul bogat care n-a înțeles cu Cine stătea de vorbă”.

Omul are posibilitatea de a scăpa de neazuri prin smerenie și iertare de la Dumnezeu, prin preotul duhovnic. Ne spunea:

„Cine nu înțelege că duhovnicul este cel pe care Iisus Hristos l-a lăsat să ierte păcatele oamenilor, în fața căruia omul să-și plece capul și mândria, acela e un om pierdut, căci Iisus Hristos a zis Apostolilor: «Iată, vă dau vouă putere de a lega și dezlega păcatele oamenilor». Deci Hristos nu a dat această putere la toată lumea, ci numai Apostolilor și apoi ei au sfințit Episcopi și preoți prin punerea mâinilor pe capul lor. Așa că orice mijlocire de împăcare a omului cu Dumnezeu se face prin preot”.

M-a primit la spovedanie când aveam 14 ani. Avea o voce baritonă și o privire pătrunzătoare. Nu te puteai ascunde de privirea lui nici cu cuvântul, dar nici cu gândul, pentru că te pătrundea în așa fel încât simțeai că trebuie să spui numai adevărul.

*

- A rămâne în situația sufletească a trecutului, cu neclaritatea sa, cu incertitudinile, cu riscurile sale, înseamnă a rămâne într-o greșală și apoi a o plăti sigur în viață.²⁵

- A nu lua o hotărâre energetică de ieșire e totuna cu a ajunge să n-o poți lua, să mergi sigur spre alunecare.

O mărturie* nu înseamnă numai înșirarea greșelilor făcute – o confruntare cu trecutul –, ci mai înseamnă și o confruntare cu viitorul, o tâlcuire a sorții.

Din datele trecute se desprind concluzii, se întrevăd înclinații, se ivesc energii, hotărâri. Nu se poate ca, de la o stare de vorbă sinceră cu Dumnezeu (printr-un interpret, slujitor al Său), să nu ieși mai luminat, mai clarificat cu viața și cu rosturile.²⁶

* Mărturisirea făcută în fața lui Dumnezeu și a preotului duhovnic în Taina Sfintei Spovedanii.

„Adevăr vă grăiesc: Oricâte veți lega pe pământ vor fi legate și în cer, și oricâte veți dezlega pe pământ vor fi dezlegate și în cer” (Matei 18, 18).²⁷

La spovedanie Părintele nu se grăbea niciodată. Avea multă răbdare și îl lăsa pe credincios să spună ce voia el, ce era pregătit să mărturisească. Și la urmă intervenea și-i spunea:

- Ai mai făcut și altele. Asta de ce n-o spui?... Astălaltă de ce n-o arăți, că și asta ai făcut-o?...

Prin aceasta se dovedea că este și un cunoscător al gândurilor, ceea ce pe mulți îi uimea. Și nu mai îndrăzneau oamenii să nu spună tot ce aveau rău asupra lor, fie că era vorba de defecte, păcate sau patimi, fie că greșiseră cu lucrul, cu cuvântul ori cu gândul:

„No vezi, pentru toate astea trebuie să plătești. Să plătești cu suferințe, cu canon, pentru că păcatele trebuie plătite. Nu bani la preot, ci osteneală. Voi trebuie să vă schimbați purtarea. Voi căutați minuni aici, dar eu vă rog să vă schimbați purtările, că asta vrea Dumnezeu, să vă schimbați purtările, nu minuni”.

Spunea că duhovnicul e bine să-l mângâie pe credincios, să-l îmbărbăteze, să-i arate calea cea bună, să nu îngrămădească piedici prin multe canoane, care fac sufletul și mai chinuit:

„Nu sunt bune nici multe și repetate spovedanii generale, că acestea înfig în suflet o adevărată pătimire, ca și când cele mărturisite nu sunt iertate.

Mă doare sufletul când văd răutate și încăpățânare în om.

Când îi văd că vin cu probleme de trup, că au certuri în familie, că au judecăți sau multe de felul acesta și nu vin pentru mântuirea sufletului, pentru îmbunătățire sufletească, pentru credință, pentru dragostea de Dumnezeu, că acestea sunt cele care le dau putere. Toată puterea și mândria lumii nu sunt decât strâmtorare și robie.

Nu trebuie să punem nimic în cumpănă cu Dumnezeu”.

E greu de înțeles, dar adevărat, că durerea trupului îl face pe om să ceară ajutorul lui Dumnezeu, însă pentru durerea sufletului, pentru boala sufletului, omul greu se mișcă ca să se adape de la Izvorul Vieții. Oamenii aleargă pentru sănătatea trupului, dar pentru ușurarea durerii din suflet foarte rar.

Doar Iisus Hristos are puterea de a da sănătate și la trup și la suflet. Făcea ochi unde nu erau din naștere, vindeca mâini uscate, îndrepta gârbovi, scotea duhuri necurate, lumina minți întunecate și învia morți. Preoților, Domnul Iisus Hristos le-a dat puterea de a ierta păcatele. A veni la preot, a te mărturisi și a cere iertare de la Dumnezeu în Taina Sfintei Spovedanii este prima condiție pe calea vindecării.

Pentru mântuire așa se lucrează: întâi este lepădarea de cele rele, prin mărturisire cu gând smerit și astfel te împaci cu Dumnezeu; apoi este împărtășirea cu Sfintele Taine, Trupul și Sângele Mântuitorului.

Credincioșilor dornici de mântuire le zicea:

„Eu nu vă dau canoane cu rugăciuni multe, cu metanii multe sau post greu. Eu cer omului să se îndrepte, să nu mai facă păcate. Acesta e canonul: să te lași pentru totdeauna de păcate”.

Pe oameni îi primea la Spovedanie și la Împărtășire numai după o pregătire.

*

Dacă ne-am cunoaște cât suntem de păcătoși, ne-ar fi mult mai ușoară ispășirea vinovățiilor.²⁸

Atâta vreme cât ținem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârnă pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viața noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele și vinovăția, primejdia morții o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.²⁹

Vinovăția ne-o iartă Dumnezeu îndată după mărturisire. Cu obișnuința de a păcătui trebuie să ne luptăm noi, uneori, toată viața.

Să nu uităm însă că una e lupta și suferința omului mărturisit și alta e suferința omului nemărturisit.

Unul e ascultător de duhovnic, asta-i ușurează răbdarea încercărilor; celălalt nu ascultă de nimeni, ceea ce-i face îndreptarea cu neputință.³⁰

Părintele Arsenie socotea mărturisirea mai importantă pentru credincios; nu ca Sfântă Taină, ci ca lucrare duhovnicească la care participă mai conștient, mai activ. Spunea:

„Împărtășirea este actul prin care omul ajunge la desăvârșire. Mărturisirea este cea mai indicată pentru a te curăța. Dacă nu faci această spovedanie din toată inima, sincer, nu te cureți. Și de multe ori nu știi s-o faci”.

De aceea îi și ținea pe oameni la mănăstire mai multe zile, uneori stăteau și câteva săptămâni, și le vorbea despre Taina Spovedaniei, le arăta păcatele, îi învăța cum să le recunoască, cum să le spună. Le spunea:

„Cu privire la necazurile pentru care veniți aici, ziceți după mine:

Așa ne trebuie!

Când îți recunoști vina, Dumnezeu îți ușurează necazul. Veți afla că aveți un suflet și o conștiință, care este ochiul lui Dumnezeu și ea vorbește cu voi din partea lui Dumnezeu. Și veți câștiga pace în sufletele voastre”.

Privind la fața lor, își dădea seama dacă au înțeles. Avea acest dar al cunoașterii. Abia după această școală de cateheză îi primea la Spovedanie. Dacă omul nu era pregătit, îl mai lăsa la școală.

Vin oamenii aici:

1. pentru Cuvântul lui Dumnezeu,
2. strâmtorați de necazuri,
3. să învrăjbească oamenii.

Cei mai mulți vin necăjiți și bolnavi.

Află aici că păcatele-s izvorul tuturor bățăilor de la Dumnezeu. Bate Dumnezeu păcatele, să te lași de ele. Tu, nepricepând, zăbovești în ele, ba și la vrăjitoare te duci, să îți facă pe întors – că așa-i **orbia neștiinței: te gândești la orice, numai la păcatele tale nu.**

Dar tu nici nu știi că ai păcate și care anume. Nu știi pentru care pricină are Dumnezeu vrajbă cu tine de-ți merge rău.

Așa fiind, vii să dai slujbă. Aici banii tăi nu se primesc. Aici ți se cere un lucru mai mare – ceea ce cere Dumnezeu de la tine: să-ți mărturisești asupra ta păcatele și de-acu' încolo să nu le mai faci. Și nu va mai fi bătaia lui Dumnezeu peste tine, ci darul lui Dumnezeu.

Pentru aceasta, însă, trebuie:

1. Post,
2. Rugăciune,
3. Vreme (grăbiții întârzie).

Adică: Biserică, școală, spital, căci relele ce au

intrat în 30 de ani nu ies în 3 zile sau 3 minute. Trebuie răbdarea de o vreme mai lungă.

Cine rabdă ajunge la o bună cunoștință de sine și de Dumnezeu. Abia de aci încolo e nădejde să schimbe Dumnezeu cele rele de pe tine și să-ți dea cele bune, nu numai aici, ci și în viața veșnică (Iezechiel 18, Faptele Apostolilor 3).

Nu vrea Dumnezeu să rămâi în întuneric până la sfârșit, ci te mai trimite la școală. Așa și voi. ³¹

*

Si au fost unii care, mâncând doar pâine și apă, rămâneau la Sâmbăta chiar și șapte săptămâni. Și asta nu se întâmpla doar vara, ci și iarna, că avea mănăstirea un cămin încălzit, cu priciuri*: Casa Pelerinilor, care putea găzdui câteva sute de pelerini.

Participau la slujbe, lucrau la gospodăria mănăstirii și învățau la această școală duhovnicească, condusă de Părintele Arsenie, ajutat de ceilalți preoți și diaconi. Învățau cum să se apropie de Dumnezeu prin Sfânta Împărtășanie, că „spre strămutarea omului din raza naturii în zarea mai presus de fire avem trebuință mereu nu numai de pâinea naturală, ci mai ales de pâinea mai presus de fire a Sfintei Împărtășanii”. ³²

* **Prici** – pat de scânduri pentru un număr mare de persoane, folosit în dormitoare comune; din germ. *Pritsche* (DEX).

„Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele
Meu rămâne întru Mine și Eu întru el”
(Ioan 6, 56).

Trupul și Sângele lui Hristos din Sfânta Împărtășanie se luptă cu trupul și sângele nostru împotriva patimilor, sfințind trupul și arzând patimile.³³

Dacă ne împărtășim cu Sfânta Jertfă a Domnului, ne împărtășim cu Taina Iubirii supreme a lui Dumnezeu, împărtășire care, printre alte daruri, are și pe acesta: că ne ridică de la înțelegerea pruncească a vieții la înțelegerea pe care o avea Iisus, în temeiul căreia Îi suntem următori convinși și liniștiți, oricât de neliniștită ar fi marea vieții de aici.³⁴

ÎN FOCUL DUHULUI SFÂNT

Toate diamantele lumii sunt gunoi față de valoarea unei clipe în lumina dumnezeiască.³⁵

Părintele Arsenie avea o mare dragoste față de cântarea bisericească. O voia cât mai frumoasă, clară, lină. Să fie ușor de înțeles textul din cărțile bisericești, pentru că din alcătuirile de la slujbe, din cântările de la strană, oamenii pot învăța foarte mult.

La începutul activității sale la Mănăstirea Brâncoveanu, cântarea la strană era susținută de câțiva oameni de prin satele din apropiere.

Îmi aduc aminte de moșul Gheorghe Bârsan, care avea casa lângă braniștea din marginea pădurii, aproape de mănăstire. El cânta cam tare. Așa credea el că-i bine.

Părintele Arsenie îi zicea: „*Nu mai striga, mă, când cânți!*”.

Moșul Bârsan e cântărețul de strănă care l-a văzut pe Părintele Arsenie învăluit în foc, așa cum în *Pateric** avem mărturia unui frate care l-a văzut pe Sfântul Arsenie cel Mare „tot numai foc”. În timpul Sfintei Liturghii, a văzut un foc, o lumină în jurul Părintelui Arsenie Boca. Nu toți cei prezenți au fost vrednici să vadă acea lumină, dar nenea Gheorghe Bârsan a văzut și i-a zis uimit, crezând că-i foc material:

- Vai, Părinte, sunteți tot foc!

- Am simțit eu că mă arde ceva – a răspuns Părintele liniștit.

Să nu spui la nimeni!

Dar un astfel de lucru nu putea fi tănuț și l-a spus și altor credincioși. Și mi-a zis și mie.

*

„De mă iubește cineva, el va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi și Noi vom veni la el și ne vom face locaș la el” (Ioan 14, 23).

Un frate s-a dus la chilia avvei Arsenie din Sketis, s-a uitat pe fereastră și l-a văzut pe bătrân tot numai foc (căci fratele acela era vrednic să vadă asemenea lucruri). Apoi a bătut [la ușă]. Bătrânul a ieșit și, văzându-l înspăimântat, îi zice: „Bați de mult timp? Ai văzut ceva aici?”. El a răspuns: „Nu”. Și, după ce a vorbit cu el, l-a lăsat să plece (*Patericul*, Avva Arsenie 27).³⁶

* **Patericul** – culegere de texte ce cuprind fragmente din viața monahilor, învățători, sfaturi, îndrumări date de călugării înduhovniciți care au trăit în secolele III-V în Egipt, Sinai și Palestina.

Tainele-acestea și alte mai mari, mai adânci vei cunoaște.
Fiule-ascultă: când flacăra-n suflet s-aprinde, se naște,
Răul patimii-alungă și casa se face curată,
Focul s-amestecă-n toată ființa, o străbate și iată:
Printr-o unire nespūsă sufletu-ntreg strălucește,
Raze și flăcări în jur cu lumină și el răspândește,
Cum? Nu mai pot spune, dar una se fac: suflet și Ziditor,
Cela ce ține zidirea în palmă și-i Domn tuturor
Sfânta Treime întreagă încapē-ntr-un suflet curat.
Tatăl și Fiul și Duhul – neacoperit, neapropiat,
Ei locuiesc înăuntru, în suflet, și nu-l pârljolesc.
Înțeles-ai ce-adâncuri de taină în noi se plinesc?
(Sfântul Simeon Noul Teolog – *Imnele iubirii divine*,
Cuvântul I) ³⁷

La o altă răscruce a destinelor, Cerul se deschise
Sfântului Serafim al Sarovului, în veacul al XIX-lea.
Și așa de stăruitoare e revărsarea luminii Duhului
Sfânt, încât, deodată cu rugăciunea în gând, rostită
de Sfânt, o vede și Motovilov, un bogătaș oarecare,
prieten cu Sfântul. Acesta o descrie: „Ca o scăpăra-
re de fulger; ca o lumină orbitoare, care se întinde
pe întinsul câtorva verste de jur împrejur” (Denissov,
„Viața lui Serafim”, ed. Rusă, p. 319-335). ³⁸

ȘCOALA DE CÂNTĂREȚI

**Unii sunt în Destinul lui Iisus, alții fără destin,
nici sens.** ³⁹

Pe mama mea, Sofia, Părintele Arsenie, cu rugăciunile sale, a vindecat-o de o boală și i-a zis:

- Tu de mănăstire să nu te depărtezi!

Între timp, mama a avut și o suferință sufletească. Când eram eu foarte mic, nu mult după leagăn, „m-a dat celui rău”. Se întâmplă ca la o supărare, într-o clipă de mânie, unul din părinți să scape și o vorbă rea. Părintele ne-a spus despre *cuvintele interzise*, cele care pot vătăma, pentru că „sunt ființe vii, capabile să facă treaba pentru care au fost trimise. Și trăiesc până la Judecata de apoi, dimpreună cu toate urmările lor”. Și doar în Taina Pocăinței se mai poate șterge ceea ce e de șters.

Mai târziu, într-o noapte, am visat că trecea Domnul Iisus cu apostolii. M-am luat și eu după ei, dar unul dintre apostoli s-a întors către mine și mi-a zis:

- Tu nu poți să vii cu noi, căci te-a dat mama ta răului când ai fost mic.

I-am spus mamei, care mult a plâns pentru acea greșeală, acel păcat. S-a dus și i-a mărturisit Părintelui Arsenie necazul ăsta. Părintele i-a spus:

- Adu-l aici, la mănăstire, că face Dumnezeu ceva din el!

Cred că a văzut cu duhul că voi fi preot. Am mers foarte des la mănăstire. Chiar dacă eram doar un copil de 13-14 ani, ascultam atent predicile Părintelui. Descopeream pricinile suferințelor, inclusiv ale suferințelor copiilor: păcatele lor sau ale părinților, ale strămoșilor.

Veneau la mănăstire mulți oameni suferinzi, care nu înțelegeau de ce suferă. Părintele le explica rostul suferinței, de ce trebuie acceptată, că și Dumnezeu-Omul, Iisus Hristos, fără păcat fiind, a suferit pe pământ.

*

Suferințele readuc pe om iarăși la calea lui Dumnezeu.

Oamenii sunt un fel de copii: sunt cuminți numai de frică. Și mai au mult până să fie cuminți de drag...

Suferința are rostul curățirii trecutului, are rostul prevenirii viitorului; iar dacă ai puterea de a mulțumi de ea, ți se face cu adevărat o bucurie. ⁴⁰

Într-o zi, în vara lui 1943, eram la mănăstire și lucram în grădină. Aveam obiceiul să cânt când lucram. Căntece de la străna: „*Din tinerețile mele*” și altele. Părintele m-a auzit și a venit lângă mine, pe la spatele meu, și a ascultat. La un moment dat l-am văzut și, de rușine, n-am mai cântat. Eram doar un copil de 14 ani.

- Cântă, cântă! – mi-a zis.

- Ce să cânt?

- Ce-ai cântat când am venit eu aici.

Am cântat și, văzând că am voce bună și auz muzical, îmi zice:

- Mă, tu ai voce, ai ureche muzicală. Noi avem nevoie aici la Sâmbăta de un cântăreț mai pregătit. Nu vrei tu să mergi la școală?

- Ba da, cum să nu?!...

- La toamnă, te trimit la școala de cântăreți.

Nu vă pot spune ce bucuros eram! Abia așteptam să învăț să cânt așa cum îi plăcea Părintelui Arsenie. În biserică, Părintele a făcut apel la credincioșii care veneau la mănăstire:

- Strana noastră nu are cântăreț și vrem să îl creștem noi. Avem un băiat, pe Ionică din Drăguș, și îl trimitem pe el să învețe la Școala de Cântăreți de la Sibiu, dar trebuie achitate taxele.

Părintele nu punea mâna pe bani. A pus pe un om de încredere să strângă banii. De fapt nu-i strângea, ci a stat la ieșirea din biserică și lumea venea și dădea. În felul acesta, la îndemnul Părintelui Arsenie, toți anii de studiu pe care i-am făcut la Școala

de Cântăreți au fost achitați de credincioșii care veneau la Sâmbăta. Directorul Școlii de Cântăreți „Dimitrie Cunțan” de la Sibiu era preotul Dumitru Călugăr*, vestitul povestitor al copiilor.

Într-o zi de toamnă a aceluiași an 1943, Părintele Arsenie m-a chemat în chilia sa și mi-a zis să fac cerere de înscriere la Școala de Cântăreți de la Sibiu. Am scris cum m-am priceput, dar n-a fost bine și mi-a arătat cum se face o cerere. Am scris altă cerere, dar Părintele a depistat o greșeală. Așa că am mai scris una, cât am putut eu de bine și de frumos. Așa era Părintele Arsenie, exigent. Îi plăcea lucrul făcut bine și corect.

Trei ani am studiat la Școala de Cântăreți „Dimitrie Cunțan” de la Sibiu. Locuiam la internat. Am cercetat mănăstirea de câte ori am putut. Vacanțele le petreceam la mănăstire. Și după trei ani, când am venit la Sâmbăta, Părintele mi-a zis:

- Acum du-te la Drăguș, să cânți acolo.

- Părinte, nu mă duc, eu vreau să cânt aici, la mănăstire. Aici vreau să slujesc.

- Bine, dar nu avem hrană.

Era secetă și foamete mare în 1946. Și atunci i-am zis:

* **Dumitru Călugăr** (1907-1988), preot și profesor de teologie. Învățător; catehet la școlile primare, profesionale și medii; profesor și director la Școala de cântăreți bisericești din Sibiu; cadru didactic la Academia Teologică „Andreiană” și autor de manuale de religie pentru școala primară și gimnazială.

- Părinte, nu-i nimic, aduc bucate de la Drăguș și avem ce să mâncăm.

- Bine, măi, dacă zici tu așa, atunci... să rămâi aici, la mănăstire.

De fapt, Părintele m-a încercat, pentru că atât cât să mâncăm avea mănăstirea.

*

Lumea este lucrarea lui Dumnezeu. Dar stricăciunea din lume este lucrarea păcatului. Călugării fug de stricăciunea din lume pentru că aceasta desface pe oameni de Dumnezeu. Dar pentru că stricăciunea este așa de tare țesută cu lumea, călugării se leapădă de lume.⁴¹

Părintele Arsenie și Fratele Ioan, cu „Mineiul” în mână, într-o zi de praznic la Sâmbăta

CEA MAI MARE MINUNE

**Nu intri după moarte în Împărăția în care nu
ai trăit încă de pe pământ.** ⁴²

Credeam atunci, în vara lui 1946, că voi rămâne definitiv la mănăstire. Aveam doar 17 ani și nu cunoșteam prea multe despre viața călugărească. Știam că este o viață deosebită, de slujire a lui Hristos. Mama s-a bucurat de hotărârea mea de a merge la mănăstire, mai ales pentru că Părintele Arsenie, care era așa de căutat și vestit, m-a luat sub ocrotirea sa. Nu pentru că n-ar fi avut cu ce mă întreține. Tatăl meu s-a supărat un pic. Voia să rămân urmașul lui în sat, moștenitor. Totuși, dacă a văzut că nu oricine m-a chemat, ci Părintele Arsenie, marele duhovnic, a acceptat și am rămas acolo pe post de cântăreț bisericesc.

Am locuit în clădirea cea lungă, tip vagon, a stăreției vechi. Prima cameră în stânga, după ce intrai pe coridor era stăreția, biroul. Părintele Arsenie și Părintele Serafim aveau chiliile pe partea stângă, spre sud, cu vederea spre munți. Eu aveam chilia pe partea dreaptă, spre nord și la mine nu prea bătea soarele.

La mănăstire era o viață de rugăciune și muncă. Părintele Arsenie avea o singură atitudine față de toți cei care se închinoviaseră la Mănăstirea Brâncoveanu. Aștepta de la ei să fie ascultători, corecți, să fie disciplinați și să-și facă fiecare datoria la locul lui. Să slujească și să lucreze ca pentru Dumnezeu.

Pe Părintele Arsenie îl ascultam și-l urmam nu din obligație. Nu ne impunea ceva. Doar ascultându-l ne simțeam ușurați și aveam o mare mângâiere în suflet. Lângă Părintele, ascultându-l, ne simțeam mai puternici și nu ne erau grele nici pravila, nici postul, nici munca fizică. Toate le împlineam pentru câștigarea mântuirii.

*

Să ai conștiință curată față de Dumnezeu și de părintele tău duhovnicesc și față de ascultarea pe care o faci, ca să nu te învinuiască conștiința în Ziua Judecării. Numai așa poți dobândi inimă curată. Iar Sfântul Simeon Noul Teolog scrie mai pe larg: „Să ai încredere în părintele tău duhovnicesc și să-l primești ca pe Hristos”.

V-am spus eu de atâtea ori și la spovedit că așa să te exprimi ca lui Hristos, că nu mie-mi spui, ci Celui care este în fața mea, pe care voi nu-L vedeți: atâta încredere trebuie să ai și atât de ascultător trebuie să fii, încât nici un pahar cu apă să nu bei până ce-i va înștiința Dumnezeu părintelui tău și-ți va zice să

bei, chiar fără vreme fiind. Acestea vi le-am citit ca să vă arăt ce rost are un părinte duhovnicesc, pentru ca să nu scadă rostul păstorului în fața oilor.

Chiar când sunt în haine de lucru, să nu vă uitați la îmbrăcăminte, căci ori în haine de lucru, ori în biserică, tot eu sunt și puteți vorbi ca și când aș fi în haine de biserică. Pentru că înlăuntrul meu una și aceeași haină o am și **nu știți cum arde sufletul meu pentru mântuirea voastră** oriunde mă veți afla. Și vreau să-mi fac datoria de păstor din toată puterea.⁴³

*

La Mănăstirea Brâncoveanu, rânduiala era aproape ca astăzi, cu slujbele obișnuite: Vecernie, Utrenie și Liturghie, zilnic. Nu după modelul athonit, cu cele Șapte Laude, cu slujbe de noapte. Veneau mulți credincioși, mulți mireni și Părintele ne spunea: *Măi, ei nu pot să se scoale la ora 12 noaptea*. Slujbele se făceau dimineața și seara. Peste zi, celor care rămâneau pe-acolo le dădea de lucru. Fie săpau în grădină, fie coseau iarba, fie participau la alte lucrări gospodărești. Îi integra și pe mireni într-o rânduială.

La început, la mănăstire se mânca foarte puțin. Carne nu se mânca deloc. Părintele Arsenie ținea un post aspru: pâine și apă. Nu mânca decât seara. Nu mânca nici cu ulei, mânca sec. După un timp, a avut o cădere fizică și i-au spus doctorii: „Dacă nu îți

schimbi regimul alimentar, o să cazi la pat”. A ascultat de medici și a revenit la un regim alimentar obișnuit.

Uneori, Părintele mergea pe valea Sâmbetei, luni dimineața, cu Biblia în mână; și stătea toată săptămâna pe munte, în rugăciune, singur. Nu lua nici măcar o pâine. Și venea de acolo sâmbăta. Apoi sluja și predica. Cuvântul lui era pătruns de multă simțire, încât nu o dată îi curgeau lacrimile în timpul predicii. Spunea:

„Măi, voi mă rugați să fac minuni! Eu nu fac minuni. Am venit să facem minunea de a asculta de poruncile lui Dumnezeu și a le împlini. Aceasta e cea mai mare minune”.

Munții Făgăraș văzuți din curtea mănăstirii

CÂNTECELE PĂRINTELUI ARSENIE

Convertirea talentelor e un mare talent. ⁴⁴

Părintele Arsenie avea o voce clară, frumoasă, răsunătoare și un auz muzical fin. Studiase serios muzica în timpul liceului și al facultății. Cânta bine la flaut. M-a învățat câteva cântece pe care și azi le cânt cu bucurie, gândindu-mă la dânsul.

Iată câteva dintre cântecele pe care le-am auzit de la Părintele Arsenie. În Joia Mare din Săptămâna Patimilor, la slujba celor 12 Evanghelii, când scotea Crucea mare din Sfântul Altar, Părintele o ducea pe umăr, apoi o așeza în mijlocul bisericii spre a se închina toți. Atunci cânta cu glas duios:

Astăzi S-a spânzurat pe lemn Cel ce a spânzurat pământul pe ape. Cu cunună de spini S-a încununat Împăratul îngerilor. Cu porfiră mincinoasă S-a îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori. Lovire peste obraz a luat Cel ce a slobozit în Iordan pe Adam. Cu piroane S-a pironit

Mirele Bisericii. Cu suliță S-a împuns Fiul Fecioarei. Închinămu-ne patimilor Tale, Hristoase! Arată-ne și slăvită Învierea Ta.

Înainte de ieșirea cu Sfânta Cruce pe umeri mai cânta:

Acestea zice Domnul către iudei: Poporul Meu, ce am făcut Eu vouă și cu ce v-am supărat pe voi? Pe orbii voștri i-am luminat, pe cei leproși i-am curățit, pe bărbatul care zăcea în pat l-am vindecat, poporul Meu, și cu ce Mi-ați răsplătit Mie? În loc de mană cu fiere, în loc de apă cu oțet și în loc ca să mă iubiți, pe cruce M-ați pironit. Chema-voi neamurile Mele și acelea Mă vor preamări, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Amin.

Un alt cântec pe care Părintele îl cânta cu duioșie era: *Adusu-mi-am aminte de prorocul ce strigă: Eu sunt pământ și cenușă, și iarăși m-am uitat în morminte și am văzut oase goale și am zis: oare cine este? Împăratul sau ostașul, bogatul sau săracul, dreptul sau păcătosul? Ci odihnește, Doamne, cu dreptii pe robul Tău.*

Avea Părintele la cântare o voce sensibilă, domoală și dumnezeiască. Ne-a învățat să cântăm la strună, la fiecare sfârșit de slujbă:

Stăpână Împărăteasă, primește rugăciunile nevrednicilor robilor tăi și ne izbăvește pe noi dintru toată nevoia și necazul. O, Preasfântă și de-Dumnezeu-Născătoare,

ajută-ne nouă și drept-credincioșilor creștini și ne izbăvește pe noi. Toată nădejdea noastră spre tine o punem, Maica lui Dumnezeu, păzește-ne pe noi sub sfânt Acoperământul tău.

Acest cântec îl cânta cu toți credincioșii. Se păstrează acest obicei și azi la Mănăstirea Brâncoveanu, și se cântă la fiecare sfârșit de slujbă.

În Vinerea Mare, după Prohodul Domnului, credincioșii cântau un cântec care mi-a rămas în memorie:

Pe Iisus când L-a zărit pe cruce răstignit, Maica Sfântă a lăcrimat și a suspinat. O, Preaiubit Fiul meu, Fiu și Dumnezeu, cum lăsași pe Maica Ta în durere grea? Că în loc de ziuă bună, văd de spini cunună, și în loc de bucurie, plâns și jale mie. Cum Simeon proroci, astăzi se-implini, că azi prin inimă trecu sabia. Doamne Sfinte, Te rugăm, noi toți Te rugăm, s-ajungem Sfântă-Înviere, să ne dai putere.

*

Înzestrările de la Dumnezeu nu ne sunt date ca simple ornamente, de care să ne bucurăm numai noi.⁴⁵

*

In fiecare an, la 8 mai, Biserica Ortodoxă sărbătorește pe Sfântul Arsenie cel Mare, care s-a născut la Roma

În anul 354, într-o familie bună. Fiind foarte înțelept, cu o viață duhovnicescă sporită, Papa Damasus l-a hirotonit diacon. Împăratul Teodosie cel Mare, care ocârmuia de la Constantinopol, l-a luat la curtea sa, pentru a da o educație aleasă fiilor săi, să-i învețe cum să-L cinstească pe Dumnezeu. Pe când era la palat, se ruga lui Dumnezeu zicând: „Doamne, arată-mi cum să mă mântuiesc”.

Când avea 40 de ani, a auzit un glas care i-a zis: „Arsenie, fugi de oameni și te vei mântui!”. A dat ascultare acelui îndemn și a plecat în pustiul Egiptului, unde s-a călugărit. A trăit în multă nevoie, plângând și rugând pe Dumnezeu să-i mântuiască sufletul. Domnul i-a dăruit harisma citirii gândurilor. „Avea înfățișare de înger, ca a lui Iacov. Părul îi era alb, trupul mlădios, dar uscățiv. Barba lungă îi ajungea până la piept; genele îi căzuseră de plâns. Era înalt, dar bătrânețea îl gârbovise. A ajuns la vârsta de 95 de ani”.⁴⁶ A plecat la Domnul în anul 449.

La Mănăstirea Sâmbăta, Părintele Arsenie Boca m-a învățat un cântec despre Sfântul Arsenie cel Mare, al cărui nume îl purta și a cărui viață de rugăciune, priveghere și de bune învățături o avea ca pildă:

*Am lăsat mărire-n lume,
Am lăsat lux și palat,
Am lăsat și rang și nume
Și-n pustiu m-am depărtat.*

*Unde-i amușita stâncă
Și nesimțitorul crâng?
La-ntristarea cea adâncă
Nu pot auzi când plâng.*

*Unde vânturile suflă
Prerupând al meu suspin,
Îl aduc ca pe-o jertfă sfântă
Celuia ce mă închin.*

*Aici, sub aceste stele,
Mi-am ales a locui
Ca rămășița vieții mele
S-o petrec pân' voi mai fi.*

*Aici, petrecând în lacrimi,
Domnului voi mulțumi,
Pân-ce voi scăpa de patimi
Și pe veci voi adormi.*

Se cântau la Sâmbăta pricesne și multe cântece religioase. Erau cântate de toți credincioșii, conduși de Părințele Gheorghe Secaș, pe atunci consilier la Mitropolie, la

Sibiu. Era un mare entuziasm. Credincioșii veneau să-l vadă și să-l audă pe Părintele Arsenie, să primească sfaturi și să învețe cântece, ca apoi, întorcându-se acasă, să-i învețe pe cei din familiile lor.

Zi de sărbătoare la Mănăstirea Brâncoveanu

LUPTA CU DIAVOLUL

Oamenii umblă după făcătorii de minuni – fie ei și vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e înnoirea vieții tale pe temelia ei: Iisus

Hristos. ⁴⁷

Îmi amintesc de o întâmplare dintr-o frumoasă zi de Paști. După Vecernie, mulți oameni și copii mergeau alături de Părintele Arsenie pe alea care duce spre chiliile preoților. În calea noastră a apărut o femeie. În dreptul ei, Părintele s-a oprit și i-a zis:

- Hristos a înviat!

Femeia n-a răspuns la salut. Atunci a repetat *Hristos a înviat!* de trei ori, dar femeia tot n-a răspuns. Părintele a cunoscut cu duhul taina ei – că era vrăjitoare și venise la mănăstire cu gând de câștig, doar, doar va păcăli pe cineva – și i-a zis:

- Adevărat că hristosul tău n-a înviat, că e diavolul! Mărie, noi îți facem o casuță și îți asigurăm totul până la sfârșitul

vieții tale, cu condiția să-ți arzi cărțile de vrăjitorie și să te lași de lucrarea diavolului.

- Asta n-o pot face, nici dacă mi-ați da toată averea, că eu am făcut legământ cu diavolul.

- Mărie! Tu să nu mai stai nici o clipă pe pământul mănăstirii și să pleci chiar acum!

Dar ea nu putea să se miște și rămânea pe loc. În timpul acela, Părintele a zis unui băiat:

- Ce vezi, Ilie, este adevărat!

A spus apoi unor bărbați s-o ia pe sus și s-o scoată afară de pe pământul mănăstirii. Pe băiat îl chema Ilie Boier și era din Recea. Eu eram prieten cu el și l-am întrebat ce a văzut. Mi-a zis că vedea un șarpe încolăcit peste picioarele vrăjitoarei și de aceea nu putea să meargă.

* * *

Vrăjmașii mântuirii sunt aceștia: **lumea, trupul și diavolul.**

Lumea

Prin „lume” se înțelege categoria păcatului, adică turma oamenilor necredincioși, cei ce din toată voia s-au unit cu sfaturile dracilor. ⁴⁸

Lumea o biruim prin: **răbdare, iertare și rugăciune.**⁴⁹

Cine vrea să biruie lumea se roagă Tatălui său în ascuns sau în gând, pentru orice fiu al lui Dumnezeu, oricât de întunecată purtare ar avea și oricâte rele i-ar face.

Răbdarea răului, iertarea fraților și rugăciunea în ascuns au mare putere înaintea lui Dumnezeu, căci pentru ele biruie El în locul omului, întorcând spre bine cele pornite de la lume cu răutate.⁵⁰

Trupul

Când protivnicul mântuirii noastre se vede bătut la prima piedică – cea mai ușoară – ce o ridică în calea robilor lui Dumnezeu prin lume, mândria nu-l lasă să se dea bătut, ci le stârnește a doua piedică prin **viciile trupului**, sau o **iubire trupească de sine.**⁵¹

Trupul îl biruim prin: **foame, osteneală și lepădarea de sine.**⁵²

Rugăciunea și postul scot dracii poftei și ai mâniei din trup. Foamea împlânzește fiarele.⁵³

Diavolul

„Și trecând El dincolo, în ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat doi demonizați, ieșind din morminte și atât de înfricoșători încât nimeni nu putea să treacă pe calea aceea. Și iată că ei strigau zicând: *Ce este nouă și Ție, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Venit-ai aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești?* Și la o bună depărtare de ei era o turmă mare de porci care păștea. Iar demonii îl rugau zicând: *Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci.* Și El le-a zis: *Duceți-vă!* Iar ei, ieșind, s’au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s’a repezit de pe stâncă’n mare și a pierit în apă” (Matei 8, 28-32).

Creștinismul nostru ar fi în mare parte de neînțeles dacă n-am considera și realitatea personală a demonului, a îngerilor căzuți.

A nu admite existența personală a îngerilor căzuți și a nu recunoaște influența lor asupra vieții sufletului, asupra minții cu deosebire, dovedește fie un raționalism sec și trufaș, fie o ignoranță a suficienței de sine.⁵⁴

Diavolul vrea din toată puterea să nu crezi în existența lui. El atunci te lucră mai „bine”, când mintea ta nu-l simte. De aceea are el mare inte-

res să-ți afume mintea cu mândria, și inima cu iubirea de sine.

Astăzi mulți preoți nu mai cred în existența personală a diavolului, îngerul căzut prin mândrie, care încurcă în fel și chip viața omului, ba încălcește și istoria, tot din umbră. Ei zic că diavolul, ca persoană, nu-i decât o reminiscență a trecutului, când se personificau marea (Neptun), râurile, Iordanul, războiul (Marte), hadesul, șeolul, etc. Ba un profesor de filosofie, preot, mi-a spus sub formă de dojană: – Ești om de cultură; astea-s idei ale unui trecut mitologic, rămase ca explicație mitică în popor. – Bine; atunci vă rog să-mi spuneți ce „idei mitice” au intrat în turma de porci, de s-a aruncat toată în mare.⁵⁵

De aceea, socotind piedicile mântuirii la justa lor valoare, spunem că în calea mântuirii sau a întoarcerii noastre *Acasă* se mai ridică o stavilă: vrăjmașul însuși, puterea răului în persoană, sau îngerul rău.

De acum începe războiul minții omului cu mintea cea vicleană, sau războiul nevăzut. Spre războiul acesta însă să nu îndrăznească nimeni de n-a fost chemat de Dumnezeu cu rost de a rușina puterea vrăjmașă și a mai întări neputința

oamenilor spre război, căci nu e un război de glumă.⁵⁶

Asupra diavolului avem aceste trei arme:

1. Numele Domnului și al Maicii Domnului – rugăciunea.

2. Sfânta Cruce. Aș întreba pe cei ce nu au cruce: cu ce semn vă apărați voi de diavol? Ei însă n-au semn, că nu-i lasă să-l facă.

3. Smerenia sufletului. Deci chiar în ceasul tulburării tale, să zici în adâncul inimii: „Pentru păcatele mele pătimesc acestea, Doamne, izbăvește-mă de cel rău”. Și întoarce-te cu inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, pălmuindu-ți mintea, căci vede Tatăl osteneala fiului și nicidecum nu-l lasă.⁵⁷

RUGĂCIUNEA MAICII DOMNULUI

Când te-a lepădat Dumnezeu și nici sfinții nu se mai roagă pentru tine, a mai rămas cineva care nu te-a părăsit: e Maica Domnului, iar Maica Domnului e ascultată. ⁵⁸

Părintele Arsenie insista asupra importanței pe care o are pentru fiecare rugăciunea: starea noastră de vorbă cu Dumnezeu, mijlocul de a ne pune în legătură cu Dumnezeu, metoda prin care putem lua putere de la Dumnezeu.

În privința rugăciunilor, Părintele avea o vorbă:

„Voi vă rugați de Dumnezeu să vă dea una sau alta, să vă împlinească o dorință, iar El se roagă de noi să ne schimbăm purtările. Adică purtarea rea, negativă, s-o schimbăm cu virtutea, cu faptele bune. Judecați și voi, care de cine să asculte mai întâi? Noi de Dumnezeu sau Dumnezeu de noi?!...”

Spunea că rugăciunile sunt ca niște scrisori trimise lui Dumnezeu. Uneori sunt scrise cu lacrimi, cu mâhnire, cu

durere. Îl rugăm pe Dumnezeu să ne ierte pentru tot ce am greșit, să ne ajute în necazurile pe care le avem, să fie cu noi, să ne lumineze mintea, să ne întărească, să ne dea putere din puterea Sa cea Dumnezeiască.

Cu cât sunt mai mari încercările prin care trecem, cu atât să ne fie mai mare credința și să cerem lui Dumnezeu mila și ajutorul Său. Cu cât ascuți mai mult de Dumnezeu, cu atât îți ascultă și El rugăciunile.

Neîncetata chemare a numelui lui Dumnezeu îl vindecă pe om de patimi. Când îl rostim, numele lui Iisus e un medicament care tămăduiește. El nu trebuie invocat numai când suntem bolnavi sau avem alte ispite. El nu se rostește numai cu buzele sau în gând, ci și cu inima. Numele Lui e sfânt, preacurat, preadorit, căci este Dumnezeu. Să ne gândim la Iisus ca la Dumnezeu care are putere și poate face minuni cu puterea Sa. El ne vede și ne aude când ne rugăm, și văzând credința noastră trimite Harul Său, care face minuni.

Părintele ținea mult la conștientizarea atotprezenței lui Dumnezeu. Fiecare suflet să știe că Dumnezeu este cu el în tot locul. Ne vede durerea, ne aude rugăciunile, plânsul, ne cunoaște gândurile, ne ajută în purtarea crucii pe care o avem de dus. Ne îndeplinește rugăciunile când cerem ce e bun pentru mântuirea noastră.

Când omul se roagă lui Dumnezeu cu tărie, cu inima înfrântă și smerită, cu convingerea că Dumnezeu îl ajută,

atunci se lasă în voia lui Dumnezeu și primește o putere vindecătoare, puterea Harului lui Dumnezeu.

Îi îndemna Părintele pe credincioși să citească și Acatistul Domnului Iisus Hristos și Paraclisul Maicii Domnului.

*

**Lipește-te de Dumnezeu, de Maica Preacurata
și viața ta se va umple de sens.** ⁵⁹

*

Mama mea, Sofia, nu știa carte și era necăjită că nu putea să învețe rugăciuni mai lungi, precum cele din cărțile de rugăciune. Părintele i-a zis: *Roagă-te cum știi, că Dumnezeu îți primește rugăciunea.* Avea Părintele și vorba asta de la Sfinții Părinți:

- Roagă-te cum poți, ca să ajungi să te rogi cum trebuie.

Într-o noapte, în vis, Maica Domnului a învățat-o pe mama mea următoarea rugăciune:

Împărăteasa mea cea preabună și nădejdea mea, Născătoare de Dumnezeu, primitoarea săracilor, bucuria scârbiților, alinătoarea celor necăjiți, vezi-mi nevoia, vezi-mi necazul, ajută-mă ca pe un neputincios, hrănește-mă ca pe un străin. Necazul meu îl știi, dezleagă-l precum vrei, că nu am alt ajutor în afară de tine, nici altă folositoare grabnică și nici altă mângâietoare bună în afară de tine, Maica lui Dumnezeu, ca să mă păzești și să mă acoperi în vecii vecilor. Amin.

Când s-a sculat din somn, mama știa rugăciunea. Ne-a învățat și pe noi, pe copiii ei, ca nu cumva s-o uite, dar n-a uitat-o niciodată. I-a spus și Părintelui Arsenie această rugăciune, care i-a zis:

- No vezi, așa să te rogi, cum te-a învățat Maica Domnului!

După un timp am descoperit că această rugăciune este și în *Ceaslov*, exact cum a învățat-o Maica Domnului pe mama mea, Sofia, ceea ce ne dă certitudinea că rugăciunile care ne-au rămas de la Sfinții Părinți ai Bisericii nu sunt inventate de aceștia, nu sunt din mintea lor, ci le-au fost insufflate de Duhul Sfânt.

*

„Și Eu vă zic: Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide. Că oricine cere, ia; și cel ce caută, găsește; și celui ce bate, i se va deschide. Și care tată dintre voi, dacă-i va cere fiul său pâine, îi va da piatră? Sau dacă-i va cere pește, în loc de pește îi va da șarpe? Sau dacă-i va cere un ou, îi va da scorpie? Deci dacă voi, răi fiind, știți să le dați fiilor voștri daruri bune, cu atât mai mult Tatăl Cel din ceruri va da Duh Sfânt celor care-L cer de la El” (Luca 11, 9-13).

Adâncimea sau superficialitatea lui Dumnezeu într-un om o poți cunoaște mai bine din

lucrurile pe care le cere, decât din cuvintele pe care le spune. Astfel: unii nu-I cer nimic; alții Îi cer nimicuri; unii Îi cer „socoteală”; alții Îi cer lui Dumnezeu să facă El ce vor ei. Pomelnicul s-ar putea lungi. Prescurtăm. Plecând de la tâlcul rugăciunilor găsim și paradoxuri minunate. Sunt sfinți care, unii, ajungeau ca Îngerii; care, unindu-se întru totul cu voia lui Dumnezeu, de la ei nu mai voiau nimic deosebit, de aceea nici nu-I mai cereau nimic.

Așa se aseamănă începuturile și sfârșiturile credinței: unii nu cer nimic, alții nu mai cer nimic. Sfinții cei mari, din desăvârșita credință și smerenie, nu mai cereau lui Dumnezeu nici măcar mântuirea. Smerenia acestora atinsese desăvârșirea. Totuși: mântuirea, desăvârșirea, e acel „**un** lucru care trebuiește” (Luca 10, 42), după cuvântul din Betania, în casa lui Lazăr. Pentru acest „un lucru” – iertarea lumii – se roagă și sfinții din Cer.

Dar simplificarea tuturor lucrurilor până la sensul esențial nu e deloc treabă ușoară. Așa-s rânduite lucrurile că e destul să se decidă cineva profund și cu urmări în viață, pentru a se motiva pe sine în existență, și îndată îi plouă împotriva

toate „motivele” simplificate, droaia de nimicuri, vrând să-l zădărnicească, să-i dovedească toată hotărârea o ușurătate.

De aceea trebuie mereu ținut în focarul atenției Sensul profund al vieții noastre, „cel ascuns în Dumnezeu”, și prin urmare neatins și neînțeles de nimicurile de la suprafața vieții, chiar dacă acestea, răzvrătindu-se, ne-ar mânca de vii.

Unul din sfinți s-a plâns de mulțimea ispitelor și i s-a descoperit: „Ridică ispitele și îndată nu mai e cine să se mântuiască” (Avva Antonie cel Mare). Nu fără tâlc a fost lăudată cererea lui Solomon, a înțelepciunii. Nouă ni-e mai ușor de înțeles, fiindcă Iisus, „în care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei” (Coloseni 2, 3), S-a intrupat între oameni.

Iar a vinde și a da de pomană toate nimicurile lumii însemnează că Duhul Sfânt, vântul care suflă unde vrea, te-a ușurat de ele. Colbul s-a dus, zarea cunoașterii se limpezește, spinii nu mai sunt, grija vieții nu mai roade crinii pustiei. În pământul țarinii – inima – răsare Iisus, dând vieții Sensul de obârșie.

Pentru aceasta se roagă Împărăteasa Maică și toți sfinții.⁶⁰

Maica Domnului „Povățuitoarea”, zugrăvită de Părintele Arsenie în altarul bisericii „Sfântul Elefterie” din București

UN APOSTOL AL NEAMULUI

**Mântuitorul Iisus cheamă ucenicii – urmașii
Apostolilor – până la sfârșitul veacurilor.** ⁶¹

Fericiți sunt cei care i-au apropiat pe oameni de Iisus Hristos și de Sfânta Biserică. Și între aceștia se află la loc de cinste Părintele Arsenie. Am fost martorul nașterii și amplificării mișcării religioase de la Sâmbăta. Ce elan duhovnicesc cuprinsese poporul! Oamenii alergau către Mănăstirea Brâncoveanu pentru a învăța cum să scape de patimi, cum să trăiască frumos, cum să-L odihnească pe Dumnezeu în sufletele lor!

La Sâmbăta, Părintele umbla mai tot timpul într-o haină lungă de culoare deschisă și încins cu o curea de piele. Era convingător în tot ce spunea și te întorcea pe calea cea bună. Îți lipea sufletul de Dumnezeu și îți aflai mângâierea, alinarea, dragostea, răbdarea, puterea. Avea Părintele duhul iubirii, iubirea lui Hristos. Oamenii îl căutau, sorbind din cuvintele lui. Îi învăța să fie conștienți de puterea lucrării

lui Dumnezeu în lume, că fără Dumnezeu nu e nimic. Fără Dumnezeu nu e materie, nu e univers, motorul tuturor lucrurilor e Dumnezeu. El patronează totul. În viața omului, Dumnezeu să fie pe primul plan.

Oamenii nu se mai săturau ascultându-l. Le zicea:

- Mergeți, mă, că acasă aveți treabă!

Cu greu plecau credincioșii de lângă Părintele Arsenie. A fost, cu adevărat, un apostol al Domnului Iisus Hristos pentru neamul românesc.

*

Soarta apostoliei în lumea aceasta e împreunată cu primejdie de moarte. Dar dragostea de Dumnezeu ne desface de orice dragoste de pământ sau grijă de viață.

Toți avem datoria de a-L propovădui cu cuvântul, cu fapta, dar mai ales cu dragostea. Iar dacă vremea ne-o va cere, să ne ajute să lăsăm toate cu bucurie pentru Dumnezeu și să-I urmăm Lui, și în veacul de acum și în cel viitor.⁶²

*

Părintele Arsenie era un monah harismatic, care le spunea oamenilor fără ocolișuri greșelile. Îi dojenea, dar îi și îndruma, încât luai hotărârea de a părăsi păcatul. Zicea:

*Cine se pune bine cu lumea, se pune în dușmănie cu Dumnezeu. **Păcatul nu trebuie să-l schimbi, ci să-l părăsești.** Să-L primești cu cinste pe Fiul lui Dumnezeu și la urmă vei primi răsplata.*

Canonul Părintelui, ca să te mântuiești, era: **să nu mai faci păcatul pe care l-ai făcut și să îndeplinești toate poruncile lui Dumnezeu.**

Voia ca oamenii să trăiască creștinește. De asemenea, să mănânce sănătos: legume și fructe, lapte și derivatele lui; să trăiască în aer curat, să facă drumeții la munte, să nu consume alcool, să nu fumeze, să nu-și cheltuiască energia cu desfrăul. Sunt oameni care la 40-50 de ani sunt neputincioși și merg la doctor, pentru că și-au pierdut sănătatea trupească și suflătească printr-o viață imorală. Avea o vorbă Părintele:

Plăcerea e dascălul păcatelor. Pofta cea rea când e satisfăcută e dulce, dar după aceea dăm de urmările ei triste și amare.

În predica sa și în sfaturile pe care le dădea, Părintele răspundea întrebărilor lăuntrice ale oamenilor, încât îi auzai spunând: „Pentru mine a zis asta!”, „Acum despre mine a vorbit!”, „Sfatul ăsta pentru mine l-a dat!”. Oamenii erau mulți și nu avea timp să stea de vorbă cu fiecare în parte. De aceea, când vorbea unui grup de oameni în curtea mănăstirii, le cerea:

- Fiți atenți! Că eu, prin cuvânt, vă răspund la fiecare!

Și cei mai mulți au renunțat la păcat.

Păcatul e o conspirație a minții omului cu diavolul, împotriva Legii lui Dumnezeu.⁶³

Păcatul e o descoperire a diavolului – singura lui descoperire, originalitate și fatalitate – ca destin deviat și închis.⁶⁴

Iată hățișul de patimi și fărădelegi în care războiul vrăjmașului cufundă sufletul celor ce iubesc lucrurile lui și nu le pasă de Dumnezeu – **păcatele grele**⁶⁵:

Păcate strigătoare la Cer, împotriva aproapelui – împietresc inima:

1. Uciderea
2. Sodomia
3. Asuprirea săracilor, văduvelor și orfanilor
4. Batjocorirea și asuprirea părinților
5. Oprirea plății lucrătorilor

Cele șapte căpetenii ale păcatelor, împotriva noastră înșine – învârtosesc inima:

1. Iubirea de bani
2. Lăcomia
3. Lenea
4. Desfrânarea
5. Mânia

6. Invidia sau zavistia
7. Mândria, slava deșartă

Păcate împotriva Duhului Sfânt – fac pocă-
ința cu neputință:

- Credința șovăielnică, necredința sau nepăsarea față de Dumnezeu, Cel în Treime slăvit.
- Deznădejdea*
- Sinuciderea
- Erezia
- Starea împotriva adevărului
- Nebunia

Păcatele au urmările cele mai felurite asupra omului:

1. Pe unii păcatele-i smeresc, îi rușinează înaintea lui Dumnezeu și-i hotărăsc la îndreptare,
2. Pe alții, mai înrăiți în ele, îi salvătesc cu totul,
3. Iar pe alții îi împing la nebunia fără întoarcere.⁶⁶

* **Deznădejdea** în marea milostivire a lui Dumnezeu și în purtarea de grijă față de noi, sau **prea marea încredere** în atotbunătatea lui Dumnezeu, încredere care te face să săvârșești fără conținere păcate, socotind că Dumnezeu te va ierta chiar dacă nu te îndrepti.

Treptele păcatului – treptele căderii: ⁶⁷

1. Momeala
2. Asupreala
3. Unirea
4. Lupta
5. Învoinala: încuviințarea
6. Împlinirea cu lucrul: fapta
7. Deprinderea sau obiceiul
8. A doua fire: robia desăvârșită asupra trupu-
lui și a minții
9. Deznădejdea
10. Erezia. Starea împotriva adevărului: pro-
povăduit, arătat, dovedit.
11. Omorârea de sine: sinuciderea
12. Nebunia

Cei ce nu urmăresc în viața aceasta nimic mai mult decât să fie fericiți în lume și tihniți în trup, aceștia n-au război cu diavolul: pe aceștia îi are fără de război.

Războiul începe abia cu cei ce vor să-și refacă fericirea Raiului pierdut, strădanie pentru care învață să se desprindă pe rând din toată tihneala și slava deșartă a vieții acesteia. Și începe așa:

Toate patimile sau lucrările împotriva firii se ivesc mai întâi în minte, în partea cea mai subțire a făpturii noastre nevăzute. Aici vine un chip* sau un gând al lumii acesteia și stă ca o **momeală**.

Dacă mintea nu bagă momeala în seamă, vrăjmașul stăruie cu ea, o arată mai sclipitoare, ca să o facă iubită minții. Aceasta e a doua înaintare a războiului sau **asupreală**. Dacă la asupreală a izbutit să fure mintea cu momeala și să o facă să vorbească împreună, avem înaintarea la **unire**.

Mintea însă se trezește că a fost furată de gând străin și că se află în altceva decât în ceea ce-i era dat după fire; iar când își dă seama de ea însăși și de cele în care se află, avem **lupta** cea de gând la o clipă hotărâtoare.

Dacă întârziem să ne luptăm, se poate întâmpla ca fără veste să fim învăluiți la minte din partea poftelor sau a iuțimii, asupra cărora încă aruncă vrăjmașul aprinderea sa. Prin urmare, ostaș al lui Hristos, lupta trebuie dată grabnic și după lege!

* **Chip** – o imagine, o reprezentare care se ivește înaintea ochilor sau în amintire, pe ecranul minții, în favoarea satisfacerii unui instinct: de reproducere, sexual – te îmbie la curvie, la desfrâu; de nutriție – te îmbie să mănânci, să bei; de a avea – te îmbie să cumperi sau să furi ceva; de dominație – te îmbie să te porți trufaș cu cel din fața ta.

Sfântul Ioan Scărarul zice: „Ca numele lui Iisus Hristos, armă mai tare în cer și pe pământ nu este!” Cerul este mintea și pământul inima, în care trebuie să se depene rugăciunea neîncetată a preasfântului nume: „**Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul**”, întorcându-se ca o armă me-reu întinsă asupra vrăjmașului.

Deci vremea de luptă are o mare cumpănă, și anume: dacă mintea nu-și aduce aminte cu cre-dință de „Doamne Iisuse...” i se întâmplă că **încu-viințează** momeala vrăjmașului. Aci e granița între lupta după lege și căderea în fărădelege.

Iubirea înclină libertatea ca pe o cumpănă.

Dacă mintea se va afla iubind o momeală stră-ină și sfatul viclean, va înclina cumpăna liberei alegeri spre momeala și sfatul străin. Așa se des-chide spărtură în cetate și se năpustesc puhoaie de vrăjmași care așteptau ascunși afară. Și repede urmează jalnică pustiire în cetatea sufletului: **împlinirea cu lucrul** și repetarea faptei aceleia, până ajunge **deprindere** sau **obicei**.

Înrădăcinarea obiceiului păcătuirii duce întoc-mirea sufletească și trupească a omului până la neputința de a se mai împotrivi, sau chiar până la

a nu vrea să se mai împotrivească. Așa se întâmplă că lucrarea împotriva firii i se face omului „**adua fire**” – **firea fărădelegii**, sau legea păcatului. Asta e tot una cu pierderea darului libertății voinei.

Totuși omul, slăbindu-i puterile, își dă seama că robește vrăjmașului, căci de unde odată „pruncii vavilonești” erau micuți și-i lua în glumă, acum s-au făcut bărbați și-i simte cum îi fură puterile, iar lui, din multa păcătuire, i s-a stins puterea voinei de-a se împotrivi. Când avea puterile întregi n-asculta povața, iar acum, când nu le mai are, le-ar întoarce lui Dumnezeu, dar nu le mai are de unde. **Toată vigoarea tinereții o dă cui nu trebuie, iar bătrânețea hârbuită umblă să o dea lui Dumnezeu.**

Câteodată primește Dumnezeu și cioburile, însă numai dacă au mai rămas puteri și pentru cea mai de pe urmă luptă, mai grea ca cea dintâi, care e pe viață și pe moarte. Căci vrăjmașul care pustiește prin patimi, când află că mintea, împinsă de strigarea conștiinței, vrea să facă răscoală împotriva robiei sale, vine cu asuprire mare, dovedind sufletului că n-are chip de scăpare. Iar ca pedeapsă, precum că sufletul a îndrăznit una

ca aceasta, diavolul umblă să-l dea legat la un chinător mai greu: **duhul deznădejdiei**.

Așa e de grea robia duhului acestuia, încât sufletul, adunându-și cele mai de pe urmă puteri, dă lupta deznădejdiei. Atunci se află sufletul între viață și moarte. Câte unii mai scapă, alții o duc așa, mai mult morți decât vii; iar alții, nemaiputând suferi, li se întuneacă mintea și fac și păcatul cel mai de pe urmă: **omorârea de sine**. Și în sfârșit, altora, de durere, li se rătăcește mintea cu totul, dând în **nebunie**.

Fiecare din patimile de căpetenie pot duce zidirea lui Dumnezeu până la decăderea cea mai de pe urmă, fie ea omorârea de sine, fie nebunia, fie chiar îndrăcirea. De pildă, lăcomia de avere, lăcomia de putere și fumul mândriei, pe câți nu i-au luat de minte și s-au omorât! Bolile de pe urma curviei, pe câți nu i-au adus să-și pună capăt zilelor? Care a sfârșit bine dintre bețiivi, care n-au vrut nicidecum să se lase de patima lor? Dar și lenea poate face nebunii când se vede în primejdii.

Protivnicul ispitește cu momeala plăcerii pe tot omul spre patima spre care-l prinde că are povârnire mai mare: pe cel aplecat spre trup, cu desfrâ-

narea; pe cel înclinat spre gânduri, cu înțelepciunea veacului acestuia, care pe mulți i-a rătăcit de Dumnezeu și pe puțini i-a întors; pe cei dornici de Cuvântul lui Dumnezeu îi ispitește cu Biblia, încât în zilele noastre se văd mulți călători la iad cu Scriptura în mână.*

Toți cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe. ⁶⁸

*Catapeteasma bisericii vechi, cititoria Sfântului
Voievod Constantin Brâncoveanu*

* Referire la sectari și la toți cei care, asemenea lor, tâlcuiesc greșit Biblia, după mintea lor, ispitiți de diavol.

MISIUNEA PREOTULUI

Ceea ce ești vorbește mai tare decât ceea ce spui. ⁶⁹

Cu binecuvântarea Înalt-Preasfințitului Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, Părintele Arsenie a ținut predici și conferințe chiar și în sate; mai întâi în Țara Făgărașului, apoi mai departe în Țara Bârsei și Mărginimea Sibiului și în alte localități transilvane, sfătuind credincioșii și preoții pentru îmbunătățirea lor spirituală. Era încredințat că:

„Misiunea preotului este de a salva ceea ce se poate salva, de a propovădui răspicat voința lui Dumnezeu, Cel în Treime, după Predania Bisericii, pe Hristos cel cu Cruce, sufletelor; de a ajuta pe cei credincioși să se mântuiască, de a-i scoate din mijlocul răului, la mântuire”.

Când se auzea că vine într-un sat, la biserică, mergeau și credincioșii din satele vecine, pe jos sau cu căruțele pline de oameni. Toți doreau să-l vadă și să-l audă.

Părintele era ferm împotriva păcatului, pe care îl sancționa cu severitate. Îți lovea direct păcatul, puneu degetul pe

rană. Era scurt la vorbă, categoric. Dădea sfaturi cu tâlc în propoziții scurte. Avea conștiința că neamul românesc trebuie trezit la o viață creștină. Uneori, spunea fără ocolișuri, pe față, faptele oamenilor.

*

Mulți, până nu-și înțeleg greșelile, se cred curați apărându-se: că n-au omorât, n-au dat foc și așa mai departe. De fapt ei sunt închiși și legați la minte cu un vâl de întuneric care nu se rupe altfel, decât numai când le izbești păcatele peste obraz.⁷⁰

*

Părintele îi certa pentru păcatele lor, dar îi și mângâia. Simțeau oamenii iubirea pentru ei chiar când le vădea păcatul. De aceea, nu se supărau. Îl ajuta pe om, îl zidea sufletește, nu îl dărâma. Ceea ce spunea era ca un cuvânt de Evanghelie. Trebuia să reții și să urmezi sfatul său.

Îmi aduc aminte de lelea Aurelia Chiș din satul Boiu – județul Mureș, care mi-a zis că bărbatul ei nu prea dădea ascultare Părintelui Arsenie. Într-o zi a fost în pădure după lemne și, la întoarcerea acasă, i s-a răsturnat carul cu lemne într-o vale, peste cai. S-a chinuit în fel și chip să scoată caii de sub lemne, dar n-a reușit. Necăjit cum era, a început să strige:

- Părinte Arsenie!... Părinte Arsenie!...

Deodată, caii s-au sculat, s-au ridicat de sub lemne, încât l-a luat frica. Și-a încărcat iar lemnele și, cuprins de teamă pentru acest ajutor imediat al Părintelui, abia aștepta să ajungă acasă, să-i povestească și soției ce-a pățit cu caii și cum a strigat tare pe Părintele Arsenie. De atunci, n-a mai cârtit niciodată împotriva Părintelui.

Să-l strigăm și noi în necazurile noastre, că sigur ne va ajuta! Iar pe cei care cârtesc contra Părintelui, Dumnezeu să-i ierte, că nu știu ce zic.

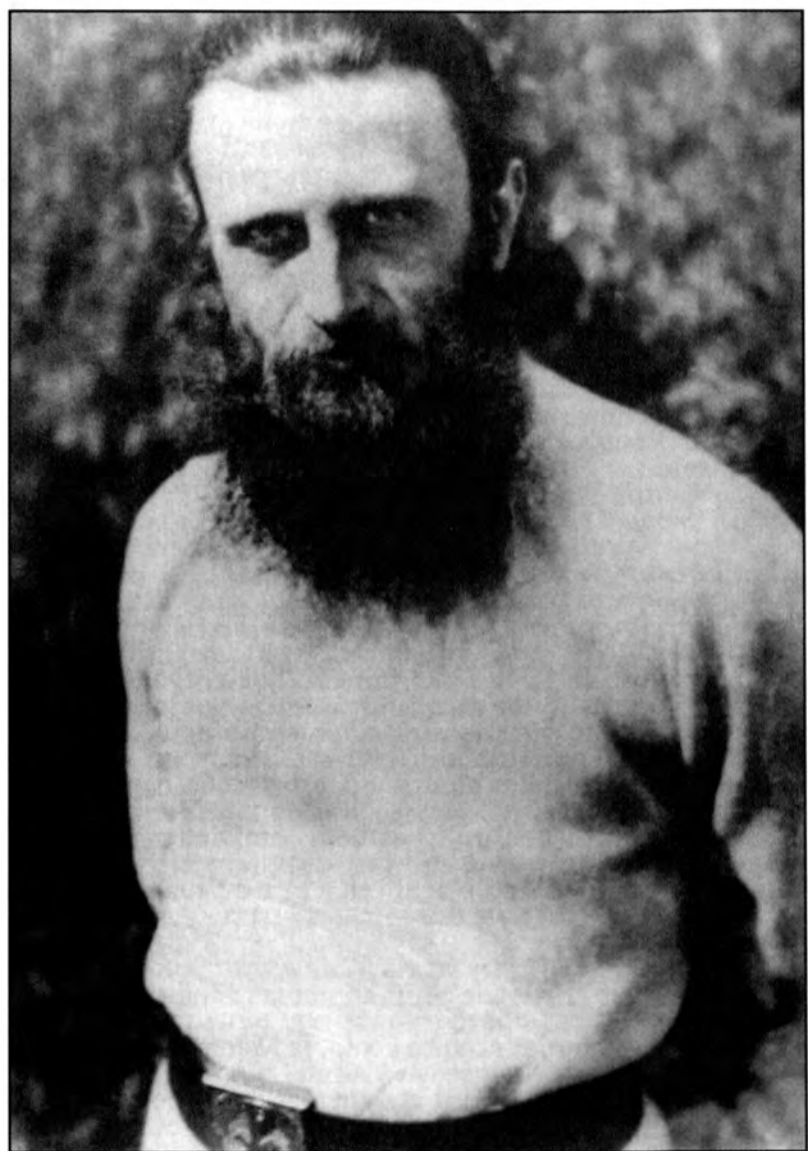
*

Am auzit o pildă: undeva s-a alcătuit o delegație de oameni, care s-au dus la Dumnezeu să se plângă că tare-i grea viața pe pământ, că tare-s multe beteșuguri, multe pagube, multe sudalme, bătăi și toate păcatele.

- Fiii Mei, ați spus că tare vi-e grea viața, încărcată de păcate.

- Da, Doamne...

- Atunci nu le mai faceți...⁷¹

O LUMINĂ ÎN ÎNTUNERIC

Trăim cele mai bune vremuri de mântuire. ⁷²

Lumea îl iubea și îl aștepta cu nerăbdare. Părintele spunea
răspicat:

*Vin vremuri grele. Dacă Dumnezeu va voi să mâncăm din
cazanul celor fără de Dumnezeu, vom mânca și din acesta,
pentru că oamenii s-au îndepărtat de Dumnezeu.*

Și așa a fost. În 1945 s-a terminat cel de-al Doilea Război
Mondial și peste țara noastră a venit tăvălugul comunist.
S-a instaurat un regim ateu și materialist. La Sâmbăta ve-
neau din ce în ce mai mulți oameni. Activitatea Părintelui
Arsenie Boca nu era pe placul celor care au luat puterea în
România.

În iulie 1945, Părintele a fost arestat la Mănăstirea Bistrița
de Vâlcea. Avea multe ucenice acolo, la Mănăstirea Hurezi și
în alte mănăstiri vâlcene, și era chemat să le spovedească și
să le țină cuvinte de învățătură. A fost anchetat la Râmnicu
Vâlcea și București, timp de vreo două săptămâni. Am aflat

de această reținere și am fost mâhnit. La fel și credincioșii care soseau la Mănăstirea Brâncoveanu.

*

I-am învățat să fie curăți față de oameni și față de Dumnezeu; să dea Cezarului ce e al Cezarului (ascultare cetățenească, dajdie etc.) și lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu (cuget curat, suflet purificat și trup curățit de patimi).

Despre această învățătură, martori îmi sunt toți cei ce-au ascultat povețele cele după Dumnezeu pe care li le-am dat: iubirea de Dumnezeu, iubirea de toți oamenii, fără deosebire, și viața curată, care fac cu puțință reîntoarcerea noastră, a împlinitorilor, iarăși în Împărăția de obârșie, de unde ne-a trimis Dumnezeu spre scurtă cercare a cumințeniei și a iubirii noastre, pe pământ, în stadia și arena vieții.

Asta îmi este toată misiunea și rostul pe pământ, pentru care m-a înzestrat cu daruri, deși eu sunt nevrednic. Pentru asta sunt solicitat în toate părțile, ca să propovăduiesc iubirea lui Dumnezeu și sfințirea oamenilor prin iubire.

De alte gânduri și rosturi sunt străin.* ⁷³

* Din *Autobiografia* Părintelui Arsenie, Râmnicu-Vâlcea, 17 iulie 1945.

Părintele avea o atitudine corectă față de toată lumea, față de toți cei care-l căutau, fără deosebiri. La el, politicianul nu avea ce căuta. El se lega de viața omului, pe care o dorea creștinească.

Era sever, dar știa să se poarte apropiat cu cei care veneau sincer la Sâmbăta. Pe unii îi lua mai tare la început. Mai ales pe cei care veneau la mănăstire ca la o distracție, care aveau o purtare necuviincioasă. Pe urmă, dacă-i vedea puțin derutați, îi lua altfel.

Și atunci omul știa și de respect, și să pună în aplicare sfaturile pe care le primea.

Nu era dur, cum s-ar putea înțelege din unele mărturii. Era aspru mai ales în predici, când vorbea împotriva relelor oamenilor. Dar asta pentru că avea o inimă caldă și bună pentru fiecare. De aceea de multe ori plângea pentru durerile oamenilor și pentru păcatele lor.

*

De obicei oamenii nu se întorc la Dumnezeu decât atunci când dau de primejdii, adică atunci când îi ajunge dreptatea dumnezeiască din urmă și trebuie să dea seama de ce au făcut.

Taina Pocăinței este judecata milostivă ce o face Dumnezeu cu noi păcătoșii, când mergem noi, de bunăvoie, și ne mărturisim greșelile.

Preoții poartă preoția lui Hristos; prin iertarea lor, Dumnezeu te iartă, prin graiul lor, Dumnezeu îți vorbește. Prin ei, Dumnezeu te cheamă, oricât ai fi de păcătos. ⁷⁴

*

La Sâmbăta au fost în acei ani, 1944-1947, și Regele Mihai cu mama sa, Regina Elena, și Domnița Ileana, mătușa Regelui Mihai, sora mai mică a Regelui Carol II.

Domnița Ileana și Regina Maria, îmbrăcate în straie românești

Principesa Ileana* a venit de mai multe ori. Locuia mai aproape, la Castelul Bran. Avea o prețuire deosebită pentru Părintele Arsenie. Domnița Ileana a dăruit Mănăstirii Brâncoveanu acele amfore și vase ornamentale care sunt în grădina mănăstirii și icoanele împărățești care sunt în biserica veche. Când venea la mănăstire la un praznic mare, de Rusalii sau la Adormirea Maicii Domnului, se îmbrăca în portul popular de Muscel, care are ceva domnesc, e un costum românesc elegant, foarte frumos.

Părintele Arsenie a fost, la rândul său, de mai multe ori la Castelul Bran, unde a conferențiat pe teme religioase pentru cei din anturajul Domniței Ileana și pentru doctorii și asistenții de la Spitalul „Inima Reginei”, pe care Principesa Ileana îl înființase la Bran, numit așa în amintirea mamei sale, Reginei Maria a României.

În ianuarie 1948, după ce Regele Mihai a fost forțat să abdice pe 30 decembrie 1947, Domnița Ileana a fost nevoită să părăsească țara noastră, pe care a iubit-o foarte mult.

* **Principesa Ileana** s-a născut pe 5 ianuarie 1909 la București. În 1931 s-a căsătorit cu Arhiducele Anton de Habsburg, cu care a avut șase copii: Ștefan, Maria Ileana, Alexandra, Dominic, Maria Magdalena și Elisabeta. Pe 8 ianuarie 1948 a plecat din România, a ajuns în Elveția, apoi în Argentina și în final, în 1950, s-a stabilit în Statele Unite ale Americii, unde în anii '60 ai veacului trecut s-a călugărit cu numele Alexandra și a înființat Mănăstirea ortodoxă cu hramul „Schimbarea la față” de la Ellead, Pennsylvania. În septembrie 1990 a fost în vizită în România. A trecut la Domnul pe 21 ianuarie 1991.

La plecare a lăsat o scrisoare pentru Părintele Arsenie, în care i-a spus că a fost o lumină în viața ei.

Principesa Ileana la Bran în 1946

IZVORUL PĂRINTELUI ARSENIE

Omul, ce alege – aceea va avea. ⁷⁵

În activitatea sa de stareț al Mănăstirii Brâncoveanu, ca organizator al activităților mănăstirești, Părintele era foarte mult ajutat de credincioșii care veneau pentru rugăciuni, slujbe și sfaturi, ori numai să-l vadă și să-i asculte predica. Mulți rămâneau la mănăstire chiar mai multe săptămâni și îl ajutau la treburile gospodărești. Așa s-a amenajat o grădină frumoasă lângă stăreție și s-a tras un fir de apă curgătoare prin grădină, un iaz. S-au adus pietre mari, cu care trase de bivoli și s-au făcut mese de piatră și bănci de mestecăn; s-au plantat pomi și flori.

Într-o parte a grădinii de pomi fructiferi s-a făcut un mic lac în formă de inimă, la care au lucrat studenții în 1946 și a fost denumit *Lacul studenților*. Acolo am plantat și eu o salcie pletoasă, care a prins și există și azi.

Lacul studenților

Foarte adesea mă uit la voi, cum venind de la depărtări mari, după nopți de osteneală, cu pâinea săracului în straiță*, alergați la mănăstire și rămâneți zile de-a rândul ca să auziți cuvânt. Vi se întâmplă pentru vremea când nu mergeați la Biserică, la biserica voastră din sat sau din oraș, unde același cuvânt vi s-ar fi vestit, încă din tinerețe. Cuvântul s-a vestit, dar voi ați tândălit și-ați rămas acasă când se vestea

* **Straiță** = traistă – sac de dimensiuni mici, din țesătură groasă, prevăzut cu baieră, folosit pentru transportarea sau păstrarea diferitelor lucruri, mai ales a merindelor.

cuvântul. Căci de unde era să înveți să faci lucrul lui Dumnezeu, ca să se coboare peste tine și peste casa ta binecuvântarea lui Dumnezeu, dacă n-ai fost la biserică?...

Dar nu numai că n-ai fost la biserică și nu v-ai îngrijit de casa lui Dumnezeu, dar nu te-ai îngrijit nici de biserica ta, căci trupul nostru este locaș al Duhului Sfânt. Și pe acesta l-ai lăsat să se dărpăneze.

Iată că acum trebuie să veniți până aici și să faceți osteneala asta. Și de-ar fi mănăstirea într-un loc unde ați ajunge cu și mai multă osteneală, să știți că și acolo v-ați duce, așa de mare e durerea când usucă Dumnezeu viața oamenilor. ⁷⁶

*

Prin 1943, Părintele Arsenie și-a propus să facă o chilie în stâncă, sus pe munte, la o altitudine de 1700 m, aproape de Cabana Sâmbăta, un loc de retragere pentru rugăciune și meditație. Mulți credincioși au săpat în piatră pentru această chilie. În 1946, am săpat și eu după puterile mele.

Într-o zi, am fost trimis împreună cu o fată, Maria Stoia, să ducem mâncare muncitorilor care lucrau la chilia din munte. Era și Părintele Arsenie acolo. După masă, ne-am dus să culegem afine și, dintr-o dată, s-a iscat un nor negru și o ploaie puternică, încât n-am mai văzut pe unde să mergem.

Nu se vedea la un metru. Atunci, Părintele a strigat la noi, spunându-ne să nu ne mișcăm din acel loc, ca nu cumva să cădem în prăpastie. Ne striga:

- Stați pe loc până trece negura!

Lângă chilia din munte era un izvor cu o apă rece și bună.

- Așa-i că-i bună apa asta? – mi-a zis Părintele Arsenie.

- Părinte, eu știu de când mergeam cu tatăl meu la pădure, după lemne, o fântâniță aproape de chiliile călugărilor, cu apă tot așa de bună.

Într-o Duminică după-amiază, după ce lumea a plecat acasă, Părintele mi-a zis:

- Hai, Ionică, să-mi arăți izvorul de care mi-ai spus.

Chilia din munte a Părintelui Arsenie

Ne-am dus la locul știut, lângă cei doi fagi care există și acum, și i-am arătat fântânița. Părintele a îndepărtat cu mâna frunzele de deasupra, a curățat bine locul și a lăsat apa să se liniștească, să curgă la vale. Apoi mi-a dat o bucățică de zahăr, a luat și Sfinția sa zahăr, s-a aplecat și a băut:

- Ai dreptate, e la fel de bună și rece precum cea de la chilia de pe munte.

De la Părintele am învățat atunci că dulcele îți face sete și altfel simți gustul apei. La scurt timp după aceea, izvorul a fost amenajat și, în zilele frumoase de Duminică și la praznice, toți preoții mănăstirii și credincioșii se duceau la izvor.

De atunci, aceluia izvor i se spune *Izvorul Părintelui Arsenie*.

De-a lungul anilor, mulți au băut apă din acel izvor cu credință în Dumnezeu și în ajutorul Lui, cu evlavie față de Părintele Arsenie, și s-au tămăduit de diferite boli.

*

Credința nu implică numaidecât o tămăduire organică. Credința numai atât ne dă: „liniște sufletească” în orice împrejurare ne-am găsi.

Viața cere și răbdare. Răbdarea e o virtute și o credință. Pe deasupra, liniștea sufletească o mai asigură și convingerea că suferințele pe care le avem de dus, inevitabil sunt cu un rost, pe care neînțelegându-l limpede, nu-l aprobăm cu ușurință.

Bine ar fi să fim atât de creștini încât să răbdăm cu bucurie orice răstignire pe cruce, fie că toată viața pământească a noastră nu-i decât o agonie pe cruce.

Suferința – mai ales cea inevitabilă – poate fi întoarsă în favorul nostru, când o acceptăm. Cu asta se face dintr-odată ușoară. Dacă suntem așa de slabi în fața suferinței, aceasta dovedește cât de slabi creștini suntem.

Creștinismul nu înlătură suferința, ci schimbă punctul de vedere asupra ei. Suferința e singura condiție de purificare a sufletului. De aceea Iisus n-a înlăturat toate suferințele întâlnite, ci a corectat, prin pilda proprie, modul de a le primi.

Iisus n-a fugit de suferință, cum fugim noi... Deci nu putem cere să-Și schimbe învățătura fiindcă noi suntem prea slabi.⁷⁷

Izvorul Părintelui Arsenie la sfârșitul veacului XX

DOCTORUL SUFLETELOR ȘI AL TRUPURILOR

Noi avem revelația în Iisus Hristos, ca cea mai bună concepție de viață, cu modelul ei, care a realizat-o în întregime, până la ultima fibră a ființei. ⁷⁸

Oamenii își fac rânduielile lor, neținând seama de poruncile lui Dumnezeu, și atunci Dumnezeu îngăduie să vină necazurile peste om, ca să înțeleagă că este pe o cale greșită, că s-a depărtat de El cu viața, cu faptele, cu rugăciunea, cu cinstirea Maicii Domnului, a Sfintei Cruci, cu prezența la Sfânta Liturghie, că a uitat să se spovedească și să se împărtășească.

Când vedea că repeți aceleași păcate, Părintele Arsenie te învăța cum să te lupți cu obiceiul rău, cum să ceri ajutorul lui Dumnezeu. De fapt, patimile nu sunt altceva decât o repetare a păcatelor. În momentul în care ai reușit să îndepartezi obiceiul păcatului, ești liber.

Căuta cineva* „rădăcina durerilor” **oamenilor și voi s-o smulgă...** Nu știa că oamenii nu i-ar fi dat voie... pentru că oamenii nu umblă după o concepție de viață a **fericirilor****, ci după una a **plăcerilor**. Acestea două sunt diametral opuse și fundamental potrivnice. Aci nu are cuvânt decisiv decât spiritul și libertatea omului. Și a cărui om? – A omului cu orizont larg, capabil să se integreze în concepția de viață a Revelației, adică a înseși concepției lui Dumnezeu, Care a gândit, a creat și menține creația.

Concepția lui Dumnezeu – Logosul creației – e Lege de viață, lege de echilibru și de dezvoltare (desăvârșire), spre deosebire de toate celelalte, care generează dezechilibru, boală și moarte și, mai ales, nu văd alte niveluri de existență.

Organismul omenesc e înzestrat cu reglaj endocrin capabil să răspundă la concepția în care a fost gândit de Creator, precum, temporar, și la alte concepții de viață. Dar... cu urmările lor matematice, de neînlăturat.

* Acel *cineva* nu e altul decât Părintele Arsenie Boca, care, din smerenie, asemenea Sfântului Pavel (vezi 2 Corinteni 12, 2) și celorlalți sfinți, nu vrea să vorbească despre sine.

** Vezi **Noul Testament**, Matei 5, 3-12

Ce se petrece că-i atâta haos și neclaritate și, de aci, atâta suferință și răzvrătire? – Oamenii confundă fericirea cu plăcerea. Nu vor să facă deosebirea de natură, care este între ele. Una ține de spirit, alta de simțuri. Între spirit și trup e vrajbă, iar turma lui Epicur* e imensă. Și imensă e și suferința.

Nu este ieșire decât printr-o „înnoire a minții” (Romani 12, 2)** într-o altă concepție, a lui Dumnezeu. Într-o **strămutare** a ființei în vederile (Legile) lui Dumnezeu. Cam acesta e înțelesul cuvântului **meta-noia** – pocăința.⁷⁹

*

Părintele atrăgea atenția doctorilor că au și ei o mare răspundere în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Regreta că medicii nu prea au credință și, uneori, aprobă sau încurajează păcatul, ori sunt co-părtași la păcat. Le spunea doctorilor că și ei trebuie să ceară ajutorul lui Dumnezeu, să lucreze

* **Epicur** (341 î.d.Hr., Samos – 270 î.d.Hr., Atena) – filosof grec, fondatorul epicurismului, concepție potrivit căreia, întrucât lumea de dincolo nu există, fericirea înțeleptului trebuie să se realizeze în această lume. Această fericire constă în satisfacerea plăcerilor, mai ales cele ale inteligenței, plăcerile intelectuale.

** „Și nu vă potriviți acestui veac, ci schimbați-vă prin înnoirea minții, ca să deosebiți care este voia lui Dumnezeu: ce este bun și bineplăcut și desăvârșit” (Epistola Sfântului Apostol Pavel către romani – 2, 12).

împreună cu Doctorul sufletelor și al trupurilor, Domnul Iisus Hristos, care ne-a zis: *Fără Mine nu puteți face nimic*. Destinul unui neam e în mâna lui Dumnezeu, dar și în mâna celor care știu și pot da un sfat înțelept. Doctorul să ia în considerație omul și în natura lui morală și spirituală.

*

**Medicul care crede că povățuind pe oameni
n-are trebuință de suflet și de Dumnezeu –
autorul și stăpânul vieții – e, până la un loc,
un bun veterinar.** ⁸⁰

*

Multe boli s-ar tămădui dacă medicul s-ar ruga lui Dumnezeu pentru pacienții săi și dacă i-ar învăța și pe bolnavi să ceară ajutorul Domnului Iisus Hristos, al Maicii Domnului, al Sfinților doctori fără de arginți și al tuturor Sfinților. Ca să ai viață, te adapi de la Izvorul Vieții. Dumnezeu ne-a dăruit și Taina Sfântului Maslu. E nevoie și de o colaborare între medic și preot pentru alinarea suferințelor, pentru că „omul e o realitate mult mai complexă decât sectorul studiat de medic”. ⁸¹

*

De unde începe slăbănogirea?

- De la socoteala trufașă a minții. I se pare ei că e mai bine să nu se conducă după legile lui

Dumnezeu, ci după capul ei, mai bine zis după păcat. Iar păcatul dă cu omul drept în plata păcatului, cum ai da cu oiștea-n gard.

Tot minte slabă dovedesc și aceia ce nu vor să vie la ștergerea păcatelor; aceia n-au ce aștepta tămăduirea bolilor. Ajută doctorii, dar minții îi ajută Dumnezeu.

Oare de ce vin oamenii așa de în silă la spovedit?

- Fiindcă știu că li se cere lepădarea de păcate; or lor le plac mai mult păcatele decât înfrânarea de la ele.⁸²

*

La Mănăstirea Brâncoveanu a lucrat cu toată puterea cu care l-a înzestrat Dumnezeu.

Harul Părintelui Arsenie atrăgea în fiecare Duminică mii și mii de oameni.

Era o avalanșă de credincioși, care veneau să-i audă predicile și sfaturile, mai ales cele privind viața în familie. Îi vedeam cum îl rugau pe Părintele să-i primească la spovedanie, ca să scape de povara păcatelor.

Erau convinși că e un sfânt al zilelor noastre și îl ascultau.

Nouă, preoților, Iisus nu ne-a dat darul tămăduirii minunate, cum îl avea El și cum îl dă la puțini dintre sfinți, din vreme în vreme, dar ne-a dat darul mai mare: al iertării păcatelor. Nu l-a dat îngerilor, dar l-a dat oamenilor.

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât privește sufletul; pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curățire a lui, uneori e o adevărată înviere din morți, și-i mai de preț aceasta decât tămăduirea unui picior.⁸³

SFINȚIREA VIEȚII DE FAMILIE

**Ne întâlnim în prezent cu viitorul trecutului;
și de multe ori cu un trecut ancestral, de multe
generații.⁸⁴**

În jurul izvorului e o poiană cu o pajiște frumoasă, curată, unde oamenii se așezau pe iarbă în jurul Părintelui Arsenie, care le vorbea din *Pateric*, din *Viețile Sfinților*, din *Filocalie*, din *Vechiul* și *Noul Testament*.

Copiiilor le dădea bomboane și îi trimitea să bea apă și să se joace. Când copiii nu erau de față, le dădea celor maturi sfaturi de conviețuire creștinească. Având și studii de medicină, Părintele știa să explice clar legătura trup-suflet. Pe copii nu-i lăsa să asiste la discuțiile despre viața conjugală. Zicea că le cruță urechile. Le spunea oamenilor cum trebuie aduși copii pe lume, în credință și rugăciune, fără alcool și fără violență, fără certuri și fără înjurături. Copilul va ispăși vina părinților și chiar a strămoșilor, că toate năravurile părinților se întipăresc în copii:

- De voi atârna cum vor fi cei de mâine. Dacă vreți preoți buni, aduceți pe lume copii buni, din care să iasă preoți buni.

Le spunea oamenilor că fiecare popor are conducătorii pe care îi merită. Îi îndemna să fie buni și să se roage lui Dumnezeu să le dea conducători buni, cu frică de Dumnezeu, cu dragoste de țară și popor.

*

Ceea ce se petrece în mic, într-un om, se petrece și în mare, în omenirea întreagă. Ceea ce se petrece în microbiologie se petrece și în macrobiologie, în societatea omenească; cu deosebirea că o mică strâmbare dintr-un ins, cu întinderea și cu lungimea de vreme, poate da între oameni o rătăcire cum nu s-a mai pomenit. De la faptul neînsemnat că unuia, investit cu putere, i s-a strâmbat mintea, e cu puțință să se ajungă la izgonirea a milioane de oameni de sub ascultarea lui Dumnezeu.⁸⁵

*

Familia creștină este temelia sănătoasă a omenirii și numai oamenii cu frica lui Dumnezeu pot rândui legi bune pentru societate. Oamenii trebuie să țină cont de legile lui Dumnezeu. Familia este binecuvântată de Iisus Hristos. Familia creștină are o legătură sfântă cu Dumnezeu. Numai familia

binecuvântată de Dumnezeu e cea care aduce pacea, bucuria, liniștea, sporul în viață. Te ferește de rele, îți ferește mintea și trupul de alunecări pe căi greșite. Familia creștină îți dă siguranța sănătății și tot ea aduce pe lume copii binecuvântați de Dumnezeu, aduce mângâiere și iubire între soți, dragoste între părinți și copii.

*

Faptul că Iisus a venit la nuntă* cu ucenicii Săi dovedește că de la nuntă se începe prima minune dumnezeiască spre bine; de aci se ridică o stavilă împotriva pustiirii firii omenești. De aceea se ridică și nunta din desfrânare la cinstea de Taină, între cele șapte, tocmai pentru ca oamenii să se simtă și să nu mai îngăduie într-însa șerpăria fărădelegilor.⁸⁶

*

Poporul român are încă familii creștine, cu viață ordonată, armonioasă. Copilul face ceea ce vede în casă. Se roagă părinții, se vor ruga și copiii. Merg la biserică părinții, va merge și copilul. Se spovedesc și se împărtășesc, îl vor duce și pe copil să se cuminece cu Trupul și Sângele Mântuitorului. Părintele le spunea că atâta vreme cât fac cele plăcute lui Dumnezeu, diavolul nu are putere asupra lor.

* Ioan 2, 2: „Și a fost chemat și Iisus la nuntă, precum și ucenicii Săi”.

Cei care l-au ascultat, care și-au schimbat modul de viață, trăind în curăție sufletească, în rugăciune, cu deasă Spovedanie și Împărtășanie, au avut copii cuminți, buni, harnici, rugători, sănătoși, cu frică de Dumnezeu și rușine de oameni.

*

„Și apropiindu-se fariseii, Îl întrebau, ispitindu-l, dacă unui bărbat îi este îngăduit să-și lase femeia. Iar El, răspunzând, a zis: *Ce v'a poruncit Moise?* Iar ei au zis: *Moise i-a dat voie să-i scrie carte de despărțire și s'o lase.* Și răspunzând Iisus, le-a zis: *Din pricina învârtosării inimii voastre v'a scris el porunca aceasta; dar de la începutul făpturii, bărbat și femeie i-a făcut Dumnezeu: De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și cei doi vor fi un trup; așa că nu mai sunt doi, ci un singur trup. Așadar, ceea ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă.* Și în casă ucenicii L-au întrebat din nou despre aceasta. Și El le-a zis: *Oricine-și va lăsa femeia și va lua alta, săvârșește adulter cu ea. Iar femeia, de-și va lăsa bărbatul și se va mărita cu altul, adulter săvârșește*” (Marcu 10, 2-12).

Iisus a ridicat căsătoria la rangul de Taină. Deci căsătoria, dacă ar fi trăită de soți la valoarea și cuviința ei de Taină, ar da și roade vrednice de Tainele lui Dumnezeu. Dumnezeu a ridicat omul la cinstea de colaborator al Său în lume.

„Noi împreună-lucrători cu Dumnezeu suntem; voi sunteți ogorul lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu” (I Corinteni 3, 9).

„Fiind dar noi împreună-lucrători cu El, vă îndemn ca harul lui Dumnezeu să nu-l primiți în zadar” (II Corinteni, 6, 1).

Căsătoria susținută la rangul la care a instituit-o Dumnezeu ar trebui să realizeze în progresie geometrică posibilitatea acestei colaborări.

Dacă în Taina Cununii cei doi sunt o singură faptură, atunci „această faptură, ce năzuiește ea?”

- „Odrasle pentru Dumnezeu!” (Maleahi 2, 15).

Răspunsul Revelației e simplu și categoric.⁸⁷

*

Cei care trăiesc în imoralitate, într-o deviație de la normal, nu vor să țină cont de legile firești lăsate de Dumnezeu. Dumnezeu a creat bărbat și femeie. Și le-a spus: „Creșteți și vă înmulțiți, și stăpâniți pământul”. Nu a făcut doi Adami. Nici știința nu argumentează deviațiile. Nu s-a descoperit nici o genă a homosexualității. Păcatul nu are scuză. Dumnezeu așteaptă pe orice păcătos „să se întoarcă și să fie viu”.

Spunea Părintele că ori ești cu Dumnezeu, ori cu diavolul. Fiecare om să caute rădăcina răului în trecutul său și în cel al familiei sale și, cu ajutorul lui Dumnezeu, prin Sfintele Taine, cu post și rugăciune, se poate vindeca.

*

**Când familia nu va mai fi întemeiată pe Taină,
oamenii vor fi o turmă de fiare destrăbălate.⁸⁸**

*

Părintele băgase de seamă că preoții vremurilor noastre „nu mai urmăresc desfrânarea ca pe un păcat care dărâmă alcătuirea omenească, în întindere și adâncime, ci o lasă să-și facă de cap. Ei nu mai au îndrăzneala să o măture afară din Taina căsătoriei creștine, de aceea se ajunge la sărăcirea și ră-tăcirea roadelor ei, copii”.⁸⁹ Urmările se văd azi la tot pasul: copii bolnavi, handicapați fizic și psihic.

Pe de altă parte, creșterea omului până la măsurile sfințeniei, „atârână hotărât și de atitudinea căsătoriților față de căsătorie, fiindcă sfinții sunt și roadele căsătoriei, iar ei, mulți sunt «aleși» tocmai din cauza atitudinii religioase a părinților, mai înainte de-a îi naște. Așadar căsătoria are multe motive să fie Taină”.⁹⁰

L-am auzit pe Părintele zicând:

- Pe cine ascultă îl ajut. Pe cine nu ascultă nu-l pot scuti de lacrimi.

Pentru marea sa lucrare duhovnicească, Părintele Arsenie era respectat de toți preoții, dar unele idei, mai ales cele privind viața în familie, n-au fost aprobate de toți. Ziceau unii că s-a găsit el, care-i monah, să ceară altceva decât se întâmplă în realitate. Destrăbălarea și perversiunea nu-s normalitate, ci deviație păcătoasă. Și Părintele nu făcea concesii în privința păcatului.

*

„Către cine oare voi grăi și cui oare mă voi mărturisi așa ca el să audă? Iată, netăiate'mprejur sunt urechile lor și nu-s în stare să audă; iată, cuvântul Domnului li s'a făcut spre ocară, ei nicidecum nu vor vrea să-l asculte” (Ieremia 6, 10).

În veacurile de aur ale creștinismului, trăirea în Hristos era mai puternică și mai întinsă între creștini; aceasta le făcea ușoară lupta cu patimile; în veacul nostru însă, când Dumnezeu a ajuns de râs chiar între creștini, a mai vorbi de luptă cu patimile însemnează să-ți aprinzi paie în cap. De aceea azi, oricât ne-ar costa îndrăzneala aceasta, trebuie să înduplecăm pe oameni la o viață mai curată, căci de ea atârnă o credință mai luminată și deci mântuirea. Drept aceea iau în ajutor propria lor mizerie, precum și înfricoșarea de urmări, ca și mai mari mizerii.

Cunoștința mântuirii trebuie, cu orice preț, reaprinsă între oameni. ⁹¹

Mântuire este și în căsătorie, care de multe ori e mai grea decât călugăria și cere mai multă luptă cu patimile. Dar cu cât te lupți mai mult ai să ajungi mai sus pe scara iubirii, la iubirea divină și poate chiar la sfințenie.

Părintele Arsenie voia să-i atragă pe oameni la o viață de familie curată, cât de cât după voia lui Dumnezeu, și pe cei care-l ascultau la o viață sfântă. Poate nici o problemă nu l-a preocupat mai mult ca sfințirea vieții de familie. În urma ne-n număratorilor mărturisiri pe care le-a ascultat în Taina Spovedaniei a ajuns la concluzia că singura posibilitate de regenerare a neamului este regenerarea vieții de familie.

*

Nucleul geneticii a fost revelat lui Moise, când i s-au dat scrise poruncile pe Muntele Sinai: „Pedepsesc vina părinților în copii, până la al treilea și al patrulea neam, pentru cei ce calcă poruncile Mele și Mă milostivesc până la al miilea neam pentru cei ce Mă ascultă” (Ieșire 20, 5-6; Deuteronom 5, 9-10; Ieremia 32, 18).⁹²

*

Părintele Arsenie îi îndemna pe oameni să nu mai facă păcate, pentru a nu atrage mânia lui Dumnezeu asupra lor. Era ferm împotriva avortului, care este ucidere de om, e crimă, e păcat strigător la Cer, care aduce răul pe capul celor vinovați.

În casa unora ca aceștia intră vrajba și se ajunge la bătaie și omoruri. Sunt în pericol de moarte năpraznică, nespovediți, neîmpărtășiți. Avera li se poate pustii, au de pătimit de la duhurile rele, pot ajunge la lepădarea de Dumnezeu. Au de suferit și ceilalți copii, frații celui omorât.

Cei ce au astfel de păcate să le mărturisească preotului și să facă multă milostenie, să ajute familiile cu copii mulți sau copiii orfani. „Milostenia cu osteneală biruie înaintea lui Dumnezeu, căci va fi cu milă celor ce-au făcut milă”.⁹³

*

**Și păcatele strigătoare la Cer capătă iertare,
dacă strigi și tu până mai ai vreme.**⁹⁴

*

Părintele îi învață să conceapă copiii în curăție, cu rugăciune, cu respectarea zilelor de post, cu Spovedanie și Cuminicare, să meargă la biserică, să nu mai lucreze Duminica și în sărbători, că e mare păcat să furi lui Dumnezeu ziua lui de rugăciune. Să nu cumva să conceapă copii după ce au consumat alcool, căci vor avea mari necazuri cu acei copii, care vor fi violenți, alcoolici sau chiar mai rău. „De se întâmplă vreo zămislire cu o atare sămânță beată, și care-i mai mult siluire decât iubire, urmașul va fi, cu maximă probabilitate, epileptic – boală de nervi fără leac. Aceasta e cu atât mai sigur, cu cât la scârba și spaima bieteii mame se mai adaugă și bruftuluiala câtorva înjurături de Dumnezeu”.⁹⁵

Mamele, cât timp poartă copilul în pântece, să se roage mai mult, să se spovedească și să se împărtășească des, să vorbească despre Iisus Hristos, despre Maica Domnului cu copilul din pântece, să-L roage pe Dumnezeu să fie un copil sănătos, cuminte, bun și credincios. Să citească cărți duhovnicești, să asculte o muzică frumoasă, să nu bea, să nu fumeze, să stea în aer curat, într-un mediu liniștit.

Soțul să țină cont de starea binecuvântată în care e femeia, să fie înțelegător, s-o protejeze, să-i vorbească frumos, să nu aibă relații trupești în această perioadă de sarcină și măcar câteva luni după naștere. Altfel, vor avea copii răi, agitați, neascultători, pătimiși, predispuși la boli trupești și sufletești. Și vor suferi atât părinții, cât și copiii.

*

Ce credeți voi, care veniți plângând cu copiii în brațe, n-ați putea avea copii mai buni?

Că n-a fost numai Ioan Botezătorul copil al lui Dumnezeu, ci au fost toți sfinții calendarului.

N-ați putea împlini și voi condițiile de-a avea copii mai ai lui Dumnezeu? De pe unde am venit, vă aduc mărturia celor ce m-au ascultat și vă spun că se poate. Și pe acolo* tot așa au început să-mi vină pe cap, cu copii trântiți de pământ și nenerociți în tot felul.

* La Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus.

În fața durerii nu știam ce să mai fac. Nu puteam nimic, nu știam nimic. Dar atunci de ce-mi trimite Dumnezeu pe cap atâta nenorocire adusă în brațe?

Am citit cartea lui Dumnezeu – Scriptura – de la capăt și am găsit un loc (Ieșire 20, 5) în care spune: „Sunt un Dumnezeu râvnitor, care pedepesc vina părinților în copiii lor până la al treilea și al patrulea neam”. Așa am dat de rădăcinile nenorocirilor, care trebuiau smulse. ⁹⁶

*„Nunta din Cana” – detaliu.
Pictura bisericii din Drăgănescu*

PRIETENUL COPIILOR

Toți înțelepții iubesc copiii: sunt din aceeași familie spirituală. ⁹⁷

Părintele se ocupa și de copii. Când termina cu cei mari, îi chema și le spunea povești, istorioare și legende creștine, întâmplări din *Viețile Sfinților*.

Îmi aduc bine aminte că într-o zi ne-a vorbit despre **Sfântul Efrem Sirul** (306-373). Acesta era de neam din Siria, după cum i-a rămas și numele, și a trăit în secolul IV, pe vremea Împăratului Teodosie cel Mare. „Despre el se spune că avea har pe buze. Cu acest har a scris multe cărți pline de umilință. Și cu ele a îndreptat pe mulți către viața cea îmbunătățită. Chip și pildă a ajuns pentru cuvioșii care s-au hotărât pentru viețuirea sihăstrească”.⁹⁸ E prăznuit de Biserică pe 28 ianuarie.

Sfântul Efrem, pe când era copil de 14 ani, fiind într-o călătorie, a înnoptat la niște păstori de oi. Peste noapte au

năvălit fiarele în staul și au împrăștiat turma prin pădure. L-au prins pe el stăpânii turmei, zicând: „Tu ești care ai adus tâlharii, și ei au intrat și au risipit turma oilor noastre”. S-a jurat că nu-i vinovat, dar nu l-au crezut și a fost băgat la închisoare.

În temniță, Efrem se frământa, știindu-se nevinovat și zicea în gând: „Doamne, de ce m-ai lăsat? Știi că nu-s vinovat!” ... În vis i s-a arătat un înger, care i-a zis: „Știu și eu că nu ești vinovat la pricina aceasta, ci ești clevetit. Dar știi ce ai făcut mai înainte de asta cu puține zile? Cum ai alungat cu pietre vaca săracului și ai omorât-o? Deci cunoaște, că nu este nedreptate la Dumnezeu, ci judecățile Domnului sunt adânc de adânc”.

Într-adevăr, nu cu mult în urmă, aflate pe la mijlocul unei păduri o vacă îngreunată păscând. Era vaca unui sărac. A luat pietre și a fugărit-o prin pădure, iar ea era aproape să fete, încât a căzut la pământ și a murit. Iar noaptea au mâncat-o fiarele. A întâlnit și pe săracul a căruia era vaca, umblând s-o găsească, care l-a întrebat, zicând: „Fiule, nu cumva ai întâlnit o vacă îngreunată prin pădurea asta?”. Iar el nu numai că nu i-a dat răspuns cuviincios, ci și cu ocări l-a amărât pe săracul acela. Omul a rămas fără hrană pentru copiii săi.

Despre acea greșală nu știa nimeni. Când urma să fie dat spre a fi chinuit ca să-și recunoască vina, a plâns cu amar și l-a rugat pe Dumnezeu, zicând: „Atotputernice Doamne,

mântuiește-mă de nevoia aceasta, că mă fac monah și-Ți voi sluji Ție!”.

Dumnezeu i-a văzut părerea de rău pentru fapta nesăbuită săvârșită. La judecată s-a constatat că nu era tâlhar și a fost eliberat. Și-a ținut făgăduința făcută lui Dumnezeu și numaidecât s-a dus la mănăstire. A devenit unul dintre cei mai mari Părinți ai Bisericii Ortodoxe, un Sfânt. Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie.

Mulți sunt cei care zic că suferă pe nedrept. Prin pilda din viața Sfântului Cuvios Efreim Sirul, Părintele Arsenie ne atrage atenția că aceștia au păcate nemărturisite și neispășite din trecutul lor sau al părinților și strămoșilor lor. Unii au uitat de acele păcate sau nici nu-și dau seama că au greșit și – fie că nu s-au mărturisit la preot niciodată, fie că le-au uitat ori le-au ascuns la spovedanie – pătimesc pentru ele. Dacă ar căuta mai adânc în viața lor ar vedea că pentru păcatele lor suferă. Totodată, învățăm că orice om, fie el cât de păcătos, e chemat de Dumnezeu la sfințenie.

*

**Tot ce gândim, vorbim și facem se petrece în
atotprezența lui Dumnezeu, Care le înseamnă în
contul nostru, în două locuri: în Cartea Sa – Cartea
Vieții – și în cartea noastră, codul genetic.⁹⁹**

**Faptele noastre, gândurile, cărțile scrise,
cuvintele au urmări nemuritoare și numai
taina pocăinței poate îndrepta ce-i de îndreptat
din ele.** ¹⁰⁰

Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul

Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul
trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de
stăpânie și al grăirii în deșert nu mi-l da
mie;

Iar duhul întregii-cugetări, al smeritei
cugetări, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l
mie, robului Tău.

Așa, Doamne Împărate, dăruiește-mi
să-mi văd greșalele mele și să nu osândesc
pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii
vecilor. Amin.

JUDECATA LUI DUMNEZEU

Dacă nu te dezmeticești „astăzi” să pricepi unde erai și să ieși la lumina Hristos, „mâine” poate că te înghite moartea și în ce te-a aflat moartea, în aceea vei fi pe vecii vecilor – căci vremea ta s-a sfârșit și tu n-ai băgat de seamă.¹⁰¹

Odată, când eram mai mulți copii adunați în jurul său – eu aveam atunci 11-12 ani –, Părintele Arsenie ne-a întrebat:

- Ce este cugetul?

Eu am răspuns:

- Cugetul e ochiul lui Dumnezeu care ne vede. Și se bucură Dumnezeu când facem bine și se întristează și ne mustră când facem rele.

Părintele ne-a pus această întrebare după ce la Sfânta Liturghie a explicat ce este cugetul și a vrut să vadă dacă și noi, copiii, suntem atenți la predica dânsului. Era printre

copii și Viorica, mama Înalt-Preasfințitului Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului, care e din Sâmbăta de Sus. De câte ori merg să o vizitez îmi aduce aminte de acel răspuns al meu. Îmi amintește că eram îmbrăcat cu cămășuță albă, pantalonași albi și legat la mijloc cu o curea neagră.

Altădată, Părintele ne-a povestit o pildă despre o femeie care se chinuia în iad și Îl considera nedrept pe Dumnezeu.

O femeie rea se chinuia în muncile fără de sfârșit ale iadului. Blestemând pe Dumnezeu, zise și aceasta: „Dumnezeu e nedrept; numai eu n-am făcut nici un bine, Doamne?”.

Auzind Dumnezeu aceasta, trimise un înger să-i cerceteze faptele în văzul ei. Și a găsit îngerul că femeia aruncase cu o ceapă după un sărac. Săracul a luat-o și a mulțumit lui Dumnezeu pentru ea.

- „Deci am făcut nedreptate femeii”, zise dreptul Dumnezeu. „Du-te, atârnă-i ceapa deasupra ei și se va agăța de rădăcinile ei, și așa adu-o în Rai!”.

Și îngerul făcu așa. Dar de mâinile și picioarele femeii se mai agățară o mulțime de deznădăduiți, iar de aceștia alții și iarăși alții. Îngerul urca spre Cer un ciorchine imens de chinuiți. În

lumina îngerului i-a văzut femeia pe ceilalți și a început să strige la ei, să-i blesteme, zicând că numai pe ea a chemat-o Dumnezeu, nu și pe ei, și le făcea vânt cu picioarele, descotorosindu-se de ei. Valuri-valuri de oameni cădeau iarăși în întunec și chin. Dar pe măsură ce cădeau oamenii, zvârliți de răutatea femeii, îngerul urca spre Cer din ce în ce mai greu.

Când n-a mai rămas agățat decât unul singur de mâna femeii, ea își desfăcu mâna de pe rădăcină să se descotorosească și de acesta, dar, pe când acela cădea iarăși în genuni, i se rupse rădăcina de ceapă de care se ținuse numai cu o mână și căzu și ea iarăși în adânc.

Nu-i destul să faci fapte bune: trebuie să te faci tu însuși bun.

Numai fapta bună, săvârșită adesea, te îmbunătățește. Faptele bune, pe lângă rostul ce-l au de-a ajuta pe Lazării lumii, mai au și rostul ca să-ți faci ție bunătatea, milostivirea, iubirea o a doua natură. Și își împlinesc rostul acesta, al doilea, cu atât mai degrabă, cu cât nu se urmărește aceasta. E bine a face bine ca pe-un lucru de la sine înțeles, simplu și firesc, cum răsare soarele.

Cu o ceapă azvârlită după un sărac, n-ai făcut bunătatea a doua ta natură. Dar nu e vorba de a doua natură, e vorba de revenirea la natura noastră primară, natura noastră de obârșie, la care ne readuce Iisus.

Dumnezeu a făcut totul din partea Sa. Mai urmează partea din partea noastră. ¹⁰²

Troiță din grădina Mănăstirii Brâncoveanu

HRISTOS CEL CU CRUCE

Crucea e o taină, și se dezleagă numai celor ce o iubesc. Aceștia sunt „fiii Celui Preaînalt”.¹⁰³

Părintele Arsenie a fost un duhovnic unic în țara noastră. Nu admitea alternativă când era vorba de păcate. De păcat trebuie să te lași. În predicile sale insista asupra purtării noastre față de Dumnezeu și față de cuvântul Lui. Îi învăța pe oameni cum să înțeleagă întâmplările din viața lor, cum să dea sens vieții, cum să-L urmeze pe Hristos.

Iată câteva cuvinte de la o predică pe care a rostit-o la Sâmbăta, cu prilejul unui praznic al Înălțării Sfintei Cruci, pe 14 septembrie.

Suferința, necazurile, încercările sunt cea mai necunoscută cruce, deși fiecare are de dus câte una. Mai toți se roagă lui Dumnezeu să-i scape de cruce. Nu e bine așa. E semn că oamenii nu-i cunosc rostul și nu-i cunosc pe sfinți.

Sfântul Marcu Ascetul ne spune despre crucea încercărilor că pentru trei pricini vine asupra noastră:

1. **Ca pedeapsă pentru păcatele făcute.** „Pedeapsă” în graiul bătrânilor înseamnă învățatură de minte;

2. **Pentru ferirea de cele ce altfel le-am face;** și

3. **Pentru întărirea virtuții.** „Să nu spui că se poate câștiga virtutea fără necazuri: căci virtutea necercată în necazuri nu e întărită!” (Filocalia I).¹⁰⁴

*

Referitor la cinstirea Sfintei Cruci de către Sfânta Biserică, Părintele Arsenie ne-a istorisit și următoarea întâmplare:

„A venit la mine un șef de sectă, ca să discutăm despre credință. Am luat ca subiect de discuție cinstirea Sfintei Cruci, pe baza Sfintei Scripturi. Am vorbit cu el mai mult de șase ore. În cele din urmă a recunoscut cinstirea Sfintei Cruci și a zis că Biserica are dreptate, iar eu i-am zis:

- Ei, dacă te-ai convins, acum a fă-ți cruce.
- Nu, asta nu voi face.
- Vezi?! Domnul tău nu te lasă să-ți faci cruce. Este un hristos fără cruce, un hristos mincinos, este satana”.

Părintele spunea tuturor:

„Feriți-vă de mucări, de sectari, că ei vă duc în rătăcire. Să nu le treceți pragul.

Hristos cel adevărat este Hristos cel cu cruce!”

*

**Cine vrea să urmeze lui Iisus și să se asemene
cu El, în cruce să se asemene, și, cât poate
cuprinde firea omenească, asemenea va fi!** ¹⁰⁵

*

O dată, în biserică, înainte de începerea slujbei a intrat o femeie, care era ori din vreo sectă, ori se ocupa cu magia, cu vrăjitoria. Și atunci Părintele a zis, fără ca s-o vadă, că nu era în fața lui, nu era aproape de altar:

- Este cineva care nu iubește crucea! Să iasă din biserică, că nu pot începe slujba până nu iese.

Și femeia aceea s-a ascuns după zidul bisericii, în pronaos. Cei care au fost în biserica veche de la Mănăstirea Brâncoveanu știu că biserica este adunată la mijloc, așa cum sunt bisericile în formă de cruce, are zid despărțitor între naos și pronaos. Atunci Părintele a ieșit în fața altarului și a zis:

- Să iasă, că o văd prin zid!

Femeia și-a dat seama că n-are scăpare și a ieșit.

- Ei, acum putem începe slujba.

Este clar că Părintele cunoștea oamenii chiar dacă nu-i vedea cu ochii trupești.

Într-o zi de post, cineva a venit la mănăstire cu merinde și avea în traistă și carne. A intrat în biserică. În timp ce slujea Vecernia, Părintele Arsenie s-a oprit și a zis:

- Cineva are carne în straiță. Să iasă!

Persoana respectivă era în pronaos, după zid și nu a ieșit.

- Să iasă, că-l văd!

Cel în cauză era Victor din Ucea de Sus, un băiat care-a venit la mănăstire fără să știe care-i rânduiala. N-a avut ce face și a ieșit sfios afară. Apoi Părintele a continuat slujba.

*Grădina Mănăstirii Brâncoveanu
din apropierea vechilor chilii ale monahilor*

RUGĂCIUNEA CĂTRE SFÂNTUL ARHANGHEL MIHAIL

**Rugăciunea adevărată cere iertarea lumii,
nu osândirea ei.** ¹⁰⁶

Îmi amintesc că în cadrul unei predici despre rugăciune, la un moment dat, Părintele a zis:

- Cine știe rugăciunea Sfântului Arhanghel Mihail să o spună, că e foarte folositoare.

Și s-a uitat fix la o femeie. Erau multe mame, dar privirea îi era ațintită asupra uneia dintre ele:

- Tu! Să te rogi cum te-ai mai rugat la Sfântul Arhanghel!

Toată lumea s-a mirat cum de știa Părintele de rugăciunea ei. La sfârșitul slujbei, femeile care erau cu ea i-au zis: *Ce rugăciune știi, lele Ană? Că Părintele tot la dumneata s-a uitat.* Atunci ea le-a spus următoarea rugăciune:

Doamne Dumnezeu, mare Împărat și fără de început, trimite, Doamne, pe Mihail Arhanghelul Tău în ajutorul meu, ca să mă apere de vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți.

O, Mihaile, mare Arhanghele, întâi-stătător și voievod al puterilor cerești, fii mie ajutor în toate: în boale, în strâmbătăți, în mâhnire, în pustiu, pe cale, pe apă, în călătorie, căsătorie, serviciu, școală și mă izbăvește de toată înșelăciunea cea diavolească. Iar când mă vei auzi pe mine, robul tău, rugându-mă ție și chemând numele tău, grăbește spre ajutorul meu și auzi rugăciunea mea.

Așa, mare Arhanghele, biruiește pe toți care se împotrivesc mie, mă apără și mă acoperă de cel viclean, cu puterea cinstitei Cruci și cu solirile marilor Arhangheli: Gavriil, Rafail, Uriil, Varahiil, Salatiil și Egudiil și ale puterilor cerești, totdeauna, acum și pururea și în veci. Amin.

Acea femeie era soacra mea, Ana, mama preotesei mele. Cu darul primit de la Dumnezeu, Părintele Arsenie știa gândul omului și se bucura de cei care aveau gânduri bune, care aveau credință.

*Sfinții Arhangheli Gavriil și Mihail, zugrăviți de Părintele
Arsenie*

TABERE DUHOVNICEȘTI

**Până nu-L găsești pe Dumnezeu nu te afli
nici pe tine, nu-ți găsești nici sensul tău, nici
sensul lumii.** ¹⁰⁷

Părintele Arsenie a lucrat cu mare râvnă, împreună cu Părintele Dumitru Stăniloae, la traducerea *Filocaliei* în românește, culegerea minunată a scrierilor Sfinților Părinți. La îndemnul Părintelui Arsenie s-au adunat bani în avans și astfel au fost tipărite primele volume.

În 1946 și 1947, când au apărut primele două volume din *Filocalia*, Părintele Arsenie a organizat la Sâmbăta, în vacanța de vară, tabere duhovnicești pentru intelectuali și studenți, care veneau de la București, Sibiu, Brașov, Cluj și din alte părți, unii de la distanțe mari. Le ținea prelegeri. În '46 au fost invitați să conferențieze pe diferite teme și alți preoți, îndeosebi profesorii de la Academia Teologică din Sibiu.

**Între știință și credință nu e conflict, ci numai
între credință și superficialitate.¹⁰⁸**

*

Se întrista Părintele când vedea că unii intelectuali sunt slabi în credință sau chiar fără credință. Despre aceștia spunea că nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu. Nici ei nu se mântuiesc, pentru mândria lor, și nici pe alții nu-i lasă să se mântuiască. Pentru omul de rând drumul spre mântuire e drept. Pentru intelectuali e mai întortocheat. Sunt mai îndoielnici în credință.

Părintele Arsenie îi învață cum să se roage lui Dumnezeu, cum să se apropie de El. Tinerii veneau cu tot felul de întrebări, cu nedumeriri, cu frământările lor în privința vieții spirituale și Părintele îi îndruma.

*

Sunt tineri surzi și muți dinspre cuvântul lui Dumnezeu, crezându-se, în părerea lor, perfect sănătoși:

Surzi la sfatul părinților.

Surzi la chemarea Bisericii.

Surzi la glasul conștiinței.

Pentru ei:

Cerul este mut – nu le spune nimic.

Viața este mută – n-are nici un ideal.

Ei sunt muți: nu mărturisesc decât pământul.¹⁰⁹

*

În vara lui 1947, în postul Adormirii Maicii Domnului, la expus studenților fragmente din *Cărarea Împărăției*, cartea sa capitală. Mergeau la Utrenie și Liturghie dimineața, unii cântau la strună și apoi Părintele le predica. În timpul zilei le dădea activități gospodărești. Seara participau la Vecernie și după Vecernie stăteau de vorbă cu Părintele, până târziu, la 9-10 seara, la un foc de tabără.

Îi sfătuia pe tineri să se odihnească, să nu piardă nopțile, că noaptea se odihnește mintea. Numai cu o minte clară poți să-ți îndeplinești datoria la școală, la serviciu, în familie. Le spunea că tinerețea nu-i numai pentru distracție, ci mai ales pentru învățătură și muncă.

*

Omul cu socoteală vicleană e acela care-și dă cu voia toată tinerețea dracilor, rămânând ca lui Dumnezeu să-I dea o bătrânețe distrusă. Nu-i va fi zvârlită și bătrânețea laolaltă cu tinerețea?¹¹⁰

*

Mulți tineri și mai puțin tineri se lasă amăgiți că au mult timp înainte, că acum e vremea distracțiilor, că viața trebuie trăită cum îți place. Se păcălesc lăsându-L pe

Dumnezeu pentru mai târziu. Nu-s conștienți că moartea poate veni oricând. Își zic că e vreme destulă pentru spovedit și împărtășit.

Unii au ajuns la bătrânețe și nici atunci nu se gândesc să se pocăiască, să meargă la preot și să se mărturisească.

Timpul – zicea Părintele – nu este al omului, este al lui Dumnezeu, și nu știi când vine ceasul morții și te găsește nepregătit pentru Împărăția lui Dumnezeu.

*

Cei ce amână pocăința se aseamănă oamenilor care vor să treacă un râu mare, dar stau la marginea lui, așteptând până trece toată apa. În vicleșugul acestei socoteli se prind oamenii cei mai mulți. ¹¹¹

*

Pentru tinerii acelor ani, cuvântul lui era fără comentariu. Simțeau îndrumările sale venind ca de la Dumnezeu. Pentru ei era un sfânt care se afla în fruntea lor. Îl urmau fără teamă. Le spunea că la tinerețe se pune temelia pentru tot restul vieții. Pe lângă cele duhovnicești, îi învăța cum să se comporte, cum să-și organizeze lucrul și timpul, să fie ordonați, să respecte legile morale, spirituale și ale țării. Îi învăța să iubească pe Dumnezeu, țara și neamul românesc.

Îi îndemna să-și păstreze curăția sufletului și a trupului. Să nu bea, să nu fumeze. Să nu facă risipă de energie prin acte sexuale necugetate sau anormale, care pun în primejdie nu numai trupul, ci și mintea. Creierul nu mai primește hrana necesară, omul ajunge fără vlagă și de acolo pornesc bolile de nervi.

*

Desfrânarea omoară milioane de celule nervoase.¹¹²

*

Pe-atunci, la mănăstire nu era curent electric. Și Părintele, la sfârșitul zilei, le zicea tinerilor:

- No, hai că aprindem lumânări și mergem spre arhondaric, să mergeți și voi la culcare.

Și pe drum toate lumânările se stingeau, numai a Părintelui nu. Părintele ținea lumânarea sa sus, ca să fie luminată cărarea pe unde mergeau. Bătea vântul și nu se stingeau lumânarea Părintelui. Se mirau toți.

Între studenții care au cercetat pe vremea aceea Mănăstirea Brâncoveanu au fost și Stelian Manolache și Leonida Plămădeală. Ei veneau din București, unde studiau la Facultatea de Teologie. Pe Leonida l-am remarcat în postul Paștilor din anul 1948, când a cântat foarte frumos Canonul Sfântului Andrei Criteanul. Stelian avea și el o voce foarte frumoasă, încât i se spunea Cucuzel, după Cuviosul Ioan Cucuzel (1280-1360), celebrul cântăreț bisericesc de la Marea Lavră a Muntelui Athos. Amândoi se vor

călugări la Mănăstirea Prislop în aceeași zi, pe 14 septembrie 1949. Leonida Plămădeală (1926-2005) va deveni peste ani Înalt-Preasfințitul Antonie, Mitropolitul Ardealului (1982-2005), iar Stelian Manolache (1924-1975) va primi numele călugăresc Dometie, va rămâne un timp ca preot la Prislop și va ajunge duhovnicul Mănăstirii Râmeț din județul Alba: un părinte îmbunătățit, căutat și iubit de credincioși, care a ars ca o lumânare pentru Hristos și a trecut la Domnul la doar 50 de ani.

Au fost mulți tineri în acei ani la Sâmbăta. Unii au ajuns preoți, alții au luat calea călugăriei, încât în multe mănăstiri au ajuns monahi aflați sub înrăurirea Părintelui Arsenie, chemați de harul pe care Dumnezeu l-a revărsat prin Părintele nostru drag. Acel har sfânt ne-a legat, ne-a unit și nu am cuvinte cu care să explic această legătură între Părintele Arsenie și noi, cei care l-am cunoscut.

CUVÂNTUL VIU RODEȘTE ACUM

Dacă veți avea și răbdare în necazuri, știți și că aveți Duhul Sfânt. Iar dacă veți avea și puterea de a mulțumi în necazuri, a strălucit Duhul Sfânt în voi.¹¹³

În 1948, Părintele Arsenie Boca a fost reținut și anchetat la Făgăraș și Brașov. Veneau noaptea, îl ridicau și nu-l mai vedeam. Aflam apoi că e arestat. În vara aceea au început niște ploi care nu s-au mai oprit, încât lumea care frecventa mănăstirea zicea că Dumnezeu nu oprește ploaia din cauza arestării Părintelui. Mulți oameni s-au adunat în fața închisorii din Brașov, în frunte cu femeile din Schei. Au avut curajul să ceară eliberarea Părintelui Arsenie, pentru că era închis pe nedrept. Mai ales femeile strigau:

- Dați-ne pe sfântul nostru!

Chiar și anchetatorii cei mai fioroși și-au dat seama că n-au de-a face cu un om obișnuit. Au fost impresionați de

personalitatea Părintelui. Nu i-au găsit nici o vină. Nu-mai după ce a fost pus în libertate au încetat ploile.

Părintele s-a întors la mănăstire, dar era permanent urmărit și un timp n-a avut voie să slujească. Își dădea seama că nu va mai putea să-și desfășoare activitatea de duhovnic. Ne putem închipui ce era în sufletul său!

În noiembrie 1948 am aflat că Părintele urma să plece de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop, în Țara Hațegului. Am primit această veste cu părere de rău, dar și cu încredere, cu nădejde, știind că Părintele va lucra și acolo spre binele credincioșilor. Înainte de a pleca, m-a luat la o scurtă plimbare pe malul lacului și l-am condus până la marginea grădinii:

- Parcă-i mai grea plecarea de aici ca cea de acasă – mi-a zis.

I-a fost greu. Acolo era casa lui. A iubit foarte mult Mănăstirea Sâmbăta. Și-a dăruit acolo tot duhul său. A cititorit și în piatră și lemn, dar mai ales în sufletul oamenilor.

Cine va putea reda vreodată în cuvinte ce au trăit la Sâmbăta în acei ani miile de oameni, zguduirile lor sufletești – la Sfânta Liturghie ori în genunchi, la Sfânta Spovedanie –, alături de Părintele nostru Arsenie?!... Și acum duhul Părintelui Arsenie e la Mănăstirea Brâncoveanu.

- Mă, Ionică, m-am ostenit atâtea ani aici. Și-mi pare rău că am vorbit de multe ori în zadar. Pentru că oamenii au ascultat, dar au făcut tot ce au vrut ei. Le-a intrat pe-o ureche și le-a ieșit pe alta. Am predicat degeaba. Acum văd că ceea ce am clădit în sufletele oamenilor se ruinează.

Avea un regret. Atunci, i-am răspuns:

- Părinte, ce ați zidit în sufletele oamenilor aduce rod și nu va pieri niciodată!

Au fost doar câteva cuvinte de consolare, de mângâiere, dar iată că am avut dreptate. După mai mult de 60 de ani, cuvântul Părintelui Arsenie e viu în sufletul celor care l-au ascultat atunci la Sâmbăta și, totodată, lucrează duhovnicește și în inima celor care îl descoperă acum pe Părintele nostru drag.

*Mănăstirea Prislop după restaurarea
de la sfârșitul secolului XIX.*

II

NECAZURI PENTRU EVANGHELIE

*„Sunt vremuri și
împrejurări în toate
vremurile, când a spune
adevărul și a propovedui
îndreptarea îți pot pune
viața în primejdie de
moarte”.¹¹⁴*

Părintele Arsenie Boca

VREMURI VITREGE

**Focul iubirii divine, al lepădării de viață de
dragul adevărului, între protivnici se aprinde
și se menține.**¹¹⁵

În 1948, mii de oameni nevinovați au fost aruncați în închisori. Părintele era urmărit de stăpânirea de-atunci. Tot ce făcea, tot ce zicea, era prins de agenții săi. Pe 20 noiembrie 1948, Părintele Arsenie a plecat de la Mănăstirea Brâncoveanu. Și în viața mănăstirii și în viața Părintelui se încheia „un timp”.

Pe 25 noiembrie 1948, Mitropolitul Nicolae Bălan l-a dus la Mănăstirea Prislop, ca să refacă viața călugărească de acolo și pentru a-l depărta, măcar o vreme, de mulțimea credincioșilor care-l căutau, căci conducătorii politici de atunci se temeau de influența pe care o avea asupra oamenilor.

Ctitorită în secolul 14 de Cuviosul Nicodim cel Sfințit de la Tismana, Mănăstirea Prislop fusese luată de greco-catolici pe la 1760. În toamna lui 1948, călugării greco-catolici o

părăsiseră, după revenirea uniților la Ortodoxie. Mai erau doar doi călugări sau frați de mănăstire care se ocupau cu cazanul de rachiu, adică făceau rachiu pentru țăranii din împrejurimi. Părintele le-a zis că pot rămâne la mănăstire, cu condiția să renunțe la făcut rachiu, pentru că nu-i o îndeletnicire călugărească. Au ales să-și ia cazanul și să plece.

Mănăstirea Prislop a găsit-o în paragină. Chiar Mitropolitul Nicolae Bălan, văzând în ce stare erau biserica și clădirile, a zis Părintelui Arsenie: „Din orice lucru urât, un om cu talent poate face un lucru frumos; dar când ți se va urî, te-ntorci înapoi”. Se apropia iarna și, deși îi era foarte greu, a rămas. După trei săptămâni, a trimis părinților și fraților rămași la Sâmbăta o scrisoare datată 14 decembrie 1948:

„...Pustietatea cea dinafară a locului, constrângerea lui de-a mă aduna la chilie între scripturile Părinților, mă umple de recunoștință către ocârmuirea cea de deasupra, care m-a scăpat puțin de îngrămădeala și jefuirea de la Sâmbăta.

Nu m-aș mai duce de-acî, nici printre oameni n-aș mai ieși; dar nici pe ei nu i-aș lăsa să mă mai îngrămădească. Nu poți fi și cu Dumnezeu și cu oamenii.

Fiți mângâiați că de mult folos mă bucură Dumnezeu aici.

Arsenie

Prislop

14.XII.1948”¹¹⁶

Părintele Arsenie l-a luat la Mănăstirea Prislop pe fratele Nicolae Zaharie de la Sâmbăta, viitorul ieromonah Nicodim (1915-1998). După o vreme, acesta a plecat la Schitul Dragoslavele, din apropiere de Câmpulung-Muscel, chemat de Patriarhul Iustinian. După 1976 a revenit la Prislop, ca preot slujitor și duhovnic. Are mormântul chiar lângă cel al Părintelui Arsenie.

Fratele Nicolae era și cântăreț bisericesc, făcuse școala de cântăreți, și tâmplar de meserie. Și s-au pus amândoi la lucru. Au reparat chiliile și biserica. Prin pilda lui, Părintele știa să mobilizeze și pe ceilalți la lucru. Și, în timp, a făcut din Mănăstirea Prislop o grădină a Maicii Domnului, o gură de rai: flori și alei frumoase, plante decorative și vase ornamentale, lac și clopotniță. De toate: străni noi, un scaun

Mănăstirea Prislop în 1948.

arhieresc, un chivot nou, un iconostas nou cu sculptură filigranată, după desenele Părintelui. S-au construit clădiri noi, între care și saivanul dacic. Tencuiala exterioară a bisericii a fost înlăturată și i s-a redat aspectul inițial, din piatră brută, atât de frumos, așa cum o vedem azi. Pe unde a fost Părintele Arsenie s-a cunoscut.

La 1 aprilie 1949, în urma unor reorganizări teritoriale ale eparhiilor ortodoxe, județul Hunedoara a trecut sub jurisdicția Episcopiei Aradului. În vara aceluia an, Înaltpreșfințitul Nicolae Bălan al Ardealului l-a chemat pe Părintele Arsenie înapoi la Sâmbăta, în Arhiepiscopia Sibiului.

Mitropolitul îl ajutase pe Părintele Arsenie de când acesta era student. A avut bursă la Teologia din Sibiu, a fost trimis să studieze la Academia de Arte Frumoase de la București pe cheltuiala Arhiepiscopiei Sibiului, apoi la Muntele Athos și la Chișinău, pentru a învăța călugăria și a se perfecționa în arta picturii. Înaltpreșfințitul Nicolae l-a sprijinit în ceea ce a făcut la Mănăstirea Brâncoveanu, încât nu-i era ușor să se despartă de un om de o asemenea valoare. Părintele Arsenie a cerut însă binecuvântare să rămână la Prislop și a primit-o. Se implicase într-o misiune de întărire a dreptei-credințe în Țara Hațegului și, trimis chiar de Patriarhul Iustinian, și în alte orașe și sate din Ardeal și Banat, mai ales acolo unde fuseseră parohii greco-catolice.

Încă din 1943, pe când era la Sâmbăta, le adresase celor

„uniți cu Roma” chemarea de a se întoarce la Ortodoxie, ca fiind voia Domnului, avertizându-i profetic să nu aștepte ca puterea lumească să facă acest lucru:

„În vremea prin care trecem și pentru vremea și mai grea ce se arată să vie peste toată lumea, a mai despărți pe oameni și a-i învrăjbi – și, lucru de mirare, în numele lui Dumnezeu –, a-i mai învrăjbi zic, a-i sminti de la lucrarea mântuirii, a-i mai ține în întunec, e mai mult decât un păcat, mai mult ca o greșală, e o prostie, căci un păcat ți-l iartă Dumnezeu dacă te pocăiești de el; o greșală ți-o iartă, că n-ai știut. – Prostia însă nu știm dacă o iartă, căci aceea dovedește rea credință și stă împotriva adevărului.

1. III. 1943.

De aceea la pacea trecută ~~am~~ ^{am} făcut
unirea tuturor românilor ~~am~~ ^{am} făcut greșală
că nu o^{am} făcut n^{am} unirea tuturor sufletelor
încât ne rămânem înorâni celor de azi să
stergem de pe fața sufletului nostru viclem-
gul dela 1700. Acă că pe față, ^{am} înțelegem
ocază la conferința ortodoxă ^{am} tot
neamul ^{am} mândre putere pentru ^{am} ziua care
are să vie. ^{am} Năstărită o-o zică Domnului, ci
^{am} ascultă o zică Domnului.

Manuscris din 1 martie 1943:
Chemarea la Ortodoxie a greco-catolicilor

De aceea la pacea trecută, când s-a făcut unirea tuturor românilor, s-a făcut greșală că nu s-a făcut și unirea tuturor sufletelor, încât ne rămâne nouă celor de azi să ștergem de pe haina sufletului nostru vicleșugul de la 1700.*

Așa că, pe față, întoarceți-vă acasă, la confesiunea ortodoxă, și așa tot neamul prinde putere pentru ziua care are să vie.

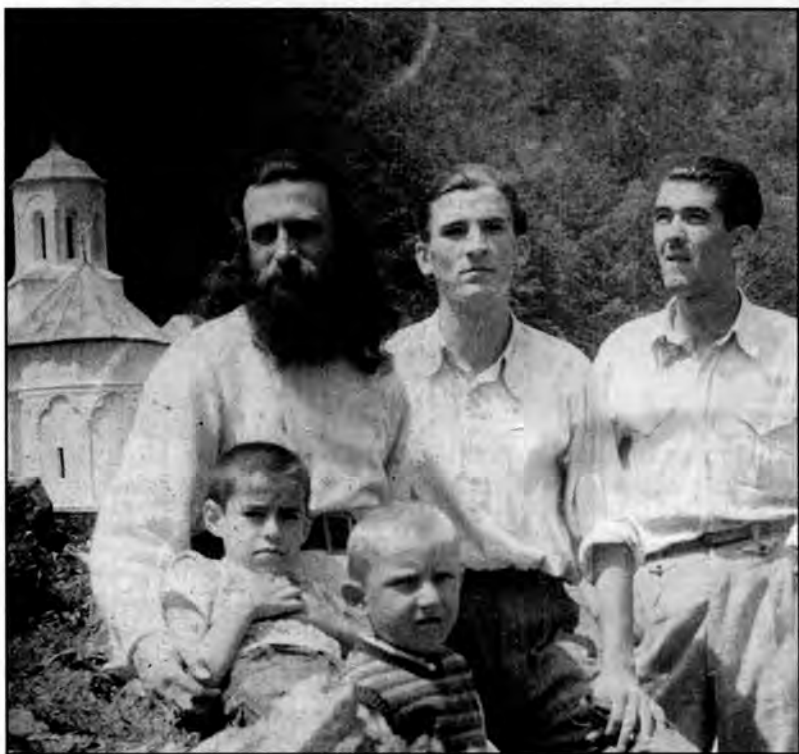
N-așteptați s-o zică Domnii, ci ascultați ce zice Domnul”.¹¹⁷

Începând din decembrie 1948, timp de doi ani, Părintele Arsenie a slujit și a predicat în localități din județele Hunedoara, Arad, Bihor, Caraș-Severin, Sibiu, Brașov, Alba, Cluj, Covasna, Harghita, într-o vreme când propaganda ateistă era politică de stat și oricând puteai fi aruncat în închisoare. A participat la misiuni de întărire a credinței ortodoxe împreună cu Preasfințitul Nicolae Colan – Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului, cu Preasfințitul Nicolae Popovici – Episcopul de Oradea, cu alți arhieri și preoți ai vremii de atunci, din Ardeal și Banat.

În cartea *Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”* e publicat un cuvânt care vine în completarea celui din 1943, dar ne e adresat și nouă, celor de astăzi:

* De la finele Primului Război Mondial, când la 1 Decembrie 1918 s-a făcut Marea Unire a românilor.

„Bouțari: Vin la voi în numele Stăpânului meu Iisus Hristos. E greu să fii tată și mamă, având a da seamă de copii, dar mai grea e datoria unui preot și mai ales a unui episcop (800 de sate). Oamenii-s împărțiți: unii pentru Dumnezeu, alții împotriva lui Dumnezeu. Mâna lui Dumnezeu ne-a făcut iarăși una. S-a făcut cu știrea și cu voia lui Dumnezeu. Dumnezeu știe ce ne așteaptă în viitor: să apărăm toți împreună crucea lui Hristos”.¹¹⁸*

Părintele Arsenie la Mănăstirea Prislop

* **Bouțari** – localitate din județul Caraș-Severin.

FLACĂRA CREDINȚEI ÎN FURTUNĂ

**Acesta-i paradoxul: creștinismul se reînviează
în raport direct proporțional cu încercările
de a-l stinge.** ¹¹⁹

Plecarea Părintelui Arsenie la Mănăstirea Prislop a întristat călugării de la Sâmbăta și miile de credincioși din Țara Făgărașului. Obștea de la Mănăstirea Brâncoveanu a rămas sub îndrumarea Părintelui Serafim Popescu.

În Săptămâna Luminată a anului 1950, pe 14 aprilie, la praznicul Izvorului Tămăduirii, am fost călugărit cu numele **Ieronim**. Slujba a avut loc la altarul din pădure.

Într-o zi, prin 1951, am plecat de la mănăstire către Făgăraș, ca să merg la dentist. Pe drum a apărut o motocicletă cu ataș, cu doi indivizi, care m-au întrebat încotro merg și s-au oferit să mă ia și pe mine. M-au dus la sediul Securității din Făgăraș, unde am fost interogată în legătură cu luptătorii contra comunismului, cei din munți. Între aceștia,

În grupul condus de Ion Gavrilă Ogoranu, era și o rudenie a mea: Remus Sofonea. Credeau că știu ceva – câți sunt, pe unde se ascund, cine îi sprijină –, dar eu nu știam nimic, absolut nimic. Mi-au legat niște fire cu electrozi la mâini și la cap, ca să mă înspăimânte, să mă chinuie. S-au lămurit că nu știam nimic și mi-au dat drumul.

Părintele Ioan Sofonea, călugăr la Sâmbăta

Mulți dintre credincioșii care îl iubeau pe Părintele Arsenie au început să-l caute la Mănăstirea Prislop, încât lumea zicea că s-a mutat Sâmbăta la Prislop. Iată ce scria într-un referat din anul 1950 un împuternicit al Departamentului Culte:

„În ziua de 14 septembrie 1950 s-a ținut hramul mănăstirii Prislopului din județul Hunedoara, la care am luat parte.

Pelerinii veneau cu trenul încă din 13 septembrie din județele Făgăraș, Brașov, Sibiu, Alba, ba chiar din București și Ploiești.

Numărul pelerinilor a fost între 2.000-3.000 persoane. N-au venit organizați în procesiune, ci numai grupuri.

Satele din jur au participat în număr mare. A slujit un sobor de șapte preoți, având în fruntea lor pe starețul mănăstirii, Arsenie Boca.

La liturghie a vorbit, respectiv a citit predica starețul, pe care o anexează în copie”.

*

„Vina” lui Iisus*

„Iisus a vorbit către toți: dacă vrea cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie”
(Luca 9, 23).

Evangelia de la Ziua Crucii ne-a adus înaintea ochilor Răstignirea lui Iisus. Din toată această catastrofală decădere omenească, descrisă cu de-amănuntul, alegem numai un crâmpoi.

După ce Pilat și-a terminat cercetările asupra lui Iisus – amenințat de larma din curte – a scris și „vina” Lui pe cruce: „Iisus Nazarineanul, Împăratul

* Predică rostită de Părintele Arsenie pe 14 septembrie 1950, cu ocazia praznicului Înălțării Sfintei Cruci, hram al Mănăstirii Prislop.

Iudeilor” – evreiește, grecește și latinește – ca să știe toată lumea vina lui Iisus.

Și poate că e „vina” pe care i-o va aduce toată „lumea”, până la sfârșitul lumii.

De atunci Iisus e singurul Împărat pe pământ care nu se mai pogoară de pe cruce, dar și singurul Împărat care nu vorbește oamenilor de pe tron, ci de pe cruce.

Când Pilat a scris vina de „Împărat” a lui Iisus, fără să vrea a spus adevărul – fiindcă Iisus spre aceasta S-a născut. Decât că împărăția lui Iisus nu e din lumea aceasta, deșartă, și mereu cutremurată de nestatornicia omenească.

Împărăția lui Iisus e Împărăția lui Dumnezeu, Împărăția sufletelor, Împărăția conștiinței, Împărăția Adevărului.

Dar Pilat nu era omul la înălțimea adevărului, când a scris ce a scris. El a vrut numai să-și bată joc de iudeii care l-au silit să răstignească un Nevinovat.

Stăpânirea romană, prin Pilat, voia să-L scape pe Iisus de ura iudeilor, dar conducerea lui Israel amenința pe Pilat că nu e prieten Cezarului dacă nu răstignește pe Iisus, Care S-a făcut pe sine Împărat!

Adică, după părerea lui Israel, e strict interzis de a exista deodată Iisus și Cezarul. Și o spuneau tocmai ei, care erau cei mai înverșunați vrăjmași ai Cezarului, încât nici pajura romană n-au admis-o pe zidurile Sinedriului din Ierusalim, și Pilat a trebuit s-o ia de acolo, ca să nu iasă lucrurile cu vărsare de sânge.

De frica Împărăției lui Iisus, care nu avea nici de-o iotă loc în inimile lor, iudeii au fost în stare de cea mai mare falsitate sufletească cu putință: să-și prefacă, într-o clipă, ura lor de moarte față de Cezarul în cea mai „sinceră” iubire și supușenie.

De fapt, era o fățărnicie fără pereche.

De aceea și Pilat, care îi cunoștea, și-a spălat mâinile de sângele lui Iisus peste destinul neamului acestuia, precum înșiși au cerut.

Și de ce voiau iudeii să scape de Iisus, chiar și cu prețul unui destin blestemat?

Fiindcă poporul se lua după Iisus și ieșea din exploatarea în care-l ținea Templul și Sinedriul din Ierusalim.

Pentru iudeii aceștia religia ajunsese o afacere, un izvor de venit, o exploatare a păcatelor și-a necazurilor. Conducătorii tâlhăreau poporul în numele Legii!

Dumnezeu avea deci drept să se supere și să pună capăt acestei religii decăzute. De aceea Iisus i-a muștră ca nimeni altul din profeți, pentru că au făcut din Templul lui Dumnezeu o peșteră de tâlhari.

De aceea și iudeii L-au răstignit pe Iisus între doi tâlhari.

Aceasta e vina lui Iisus: că venea între oameni ca Împărat al adevărului, împotriva împărăției minciunii și exploatării, pe care o iubea Israel.

Nemaivăzută iubire de oameni a lui Iisus, pentru iudei era o pretenție asupra omului, și avea să o plătească cu crucea.

A plătit-o.

Dar iubirea de oameni n-a încetat nici pe cruce; ba dimpotrivă: de aci strălucește cu mai mare putere peste toți oamenii, chemând pe toți răstigniții vieții la Sine.

Iisus e Împăratul, singurul în felul Lui, care nu de pe tron, ci de pe cruce așteaptă pe oameni să vie la El.

Și care sunt ai Lui vin la El.

Primul care a venit la Iisus cel răstignit a fost tâlharul.

Aceasta e de-o mare mângâiere între oameni, pentru că nimeni nu mai are dreptul să descurajeze.

Cu aceasta ne-am apropiat de situația voastră de pelerini la Ziua Crucii. Fiecare cu necazurile, păcatele și beteșugurile voastre. Fiecare cu vina voastră.

Deosebirea, marea deosebire între noi și Iisus e că Iisus n-avea vină, pe când noi toți avem vină. Și iarăși: cea mai mare deosebire: Cel nevinovat, Iisus, a primit crucea; n-a ocolit-o, nu S-a apărut de ea, n-a strigat nevinovăția Sa, n-a amenințat stăpânirea omenească ce-L răstigneau, ci S-a purtat blând ca Mielul lui Dumnezeu cu cei ce-L răstigneau și-L huleau după ce L-au răstignit.

Noi, dimpotrivă, căutăm pe toate cărările cum să scăpăm de cruce, cum să ne strigăm nevinovăția, cum să ne ascundem păcatele, și strigăm în gura mare ce cruce grea avem de dus în căsătorie, în serviciu, în obligații, în meserie, în viață. Ne numim creștini, dar ducem crucea târâiș, și-am fi buni bucuroși să scăpăm de ea.

Noi facem de rușine Crucea lui Hristos, dar și Crucea lui Hristos ne face de rușine pe noi. Căci, să fim drepți cu noi și cu Dumnezeu: nouă încă nu ne-a îndesat nimeni cununa de spini pe cap, încă nu ne-a bătut nimeni piroane în mâini și picioare și încă nu și-a bătut nimeni joc de noi cum și-au bătut de Hristos.

Dar chiar acestea toate de le-am pătimi, trebuie să le răbdăm pentru mântuirea noastră, așa cum le-a răbdat Hristos, tot pentru a noastră mântuire.

Nu e altă cale de mântuire, de ispășire a păcatelor, decât calea Crucii. Dacă ar fi fost, Dumnezeu ne-ar fi arătat-o pe aceea.

Prin Cruce, prin suferința unei răstigniri în viață, se intră în Împărăția lui Dumnezeu. Și se intră cu atât mai sigur, cu cât răbdăm o răstignire nedreaptă.

Deci cel care vrea să se mântuiască n-are pe nimeni de osândit pentru crucea pe care-o duce. Cine s-a hotărât cu toată puterea sufletului său să vie la Iisus, răstignirea-l așteaptă, dar acesta iubește din tot sufletul pe cei ce-l răstignesc. În necazuri se vede iubirea de Dumnezeu și de oameni. În cuptorul suferinței de tot felul se curățește sufletul omenesc pentru Împărăția lui Dumnezeu.

Și suferința smerește trufia omului și-L face pe Dumnezeu prieten.

Așa să vă tâlcuiți crucea pe care o aveți fiecare de dus.

În cruce Dumnezeu a ascuns o taină: taina mântuirii fiecăruia. Vai de acela care n-are o cruce de dus: acela n-are prin ce se mântui.

Și interesează mântuirea, primirea noastră în Împărăția lui Dumnezeu, și nu ceea ce-i interesează atât pe oameni, cum să scape trupul de cruce.

Ia uitați-vă la voi, strâmbi, șchiopi, bolnavi, necăjiți în tot felul; aflați că neajunsurile voastre au un preț înaintea lui Dumnezeu, dacă le duceți de acum înainte cu înțelesul de cruce.

Sfântul Apostol Pavel ne spune – întărind nădejdea oamenilor – că deși trupul nostru din afară se prăpădește pe zi ce trece în tot felul de necazuri, Dumnezeu ne lucrează o locuință veșnică, nefăcută de mână, în care ne va primi și o vom primi în schimb.

Căci după Răstignire așteptăm o Înviere!

Nu se termină totul cu mormântul!

Ăsta-i motivul pentru care încurajăm la răbdare și mulțumiri în necazuri pe orice răstignit al vieții.

Chiar dacă noi nu ne pricepem așa de bine să deslușim taina suferinței omenești, totuși asigurăm, luând garanție pe Cel răstignit, că multe sunt rosturile și binecuvântate roadele ei ultime.

De încheiere, atragem aminte că greutatea crucii atârnă la noi de greutatea păcatelor făcute.

Păziți-vă de păcate și nu veți avea atâta suferință de dus.

Că, mai la urma urmelor, umblarea după păcate atrage nu numai răstignirea noastră, ci și răstignirea nedreaptă a lui Iisus.

Și avem, mai presus de orice, interesul ca viața lui Iisus, Duhul lui Iisus, purtarea lui Iisus să se arate în viața noastră, că altfel nu semănăm cu El.

De aceea ni s-a dat tuturor crucea, ca în aceasta să ne asemănăm cu Iisus.

Pentru Înviere, nu e un lucru mare!

14.IX.1950 ¹²⁰

*

Referatul funcționarului de la Departamentul Culte se încheie astfel:

„S-au împărtășit peste 100 persoane. La sfârșitul Liturghiei au făcut Maslu, la care, la fel, au asistat foarte mulți credincioși.

Maicile, în trei locuri, au scris pomelnicele credincioșilor, încasând sume frumoase.

Darurile aduse de credincioși au fost foarte multe, încât camera mănăstirii a devenit neîncăpătoare.

Pelerinii îl căutau în tot locul pe Stareț, ca să schimbe o vorbă, să-l poată atinge, să-i sărute mâinile și reverenda.

Influența acestuia asupra pelerinilor este de neînchipuit. Faima lui a ajuns în toată țara. Cu această ocazie au venit pelerini de naționalitate maghiară.

Zilnic primește scrisori nenumărate din diverse regiuni ale țării, în care îi solicită diverse rugăciuni.

În ultimul timp mănăstirea a transformat-o în mănăstire de maici, unde a adus în fruntea obștei pe o tânără de 24 de ani: Julieta Constantinescu, azi Maica Zamfira, pe care obștea a ales-o stareță.

Aceasta este licențiată în filosofie și teologie, iar în prezent se pregătește pentru teza de doctorat în teologie.

Azi mănăstirea Prislopului este cea mai căutată și cercetată din Ardeal și Banat și aceasta se datorește numai faptului că la această mănăstire este stareț Părintele Arsenie de la Sâmbăta, a cărui faimă de sfânt începe să fie peste tot cunoscută.

Arad, 23 septembrie 1950

*Împuternicit
ss/Mandincea Paul”*

(1950 septembrie 23, Arad, Referat al împuternicitului de culte, Paul Mandincea, cu privire la viața monahală de la Mănăstirea Prislop) ¹²¹

Securitatea a intrat în alertă. Părintele ținea aprinsă flacăra credinței, în timp ce promotorii comunismului încercau să convingă oamenii să se lepede de Dumnezeu. Așa că au luat măsuri contra sa. În următorii ani, Părintele Arsenie a fost iarăși închis. În ianuarie 1951 a fost luat de la mănăstire și dus pentru mai bine de un an în lagărele de muncă forțată de la Canalul Dunăre – Marea Neagră. Fără nici un temei, fără vină, fără a fi condamnat în urma unui proces. Acestea sunt „necazurile pentru Evanghelie” despre care ne vorbea Părintele, necazurile pentru cauza lui Dumnezeu în lume, de care au parte Sfinții.

S-a întors la Prislop în aprilie 1952, pentru a fi din nou reținut și anchetat la Timișoara, Jilava și Oradea în perioada septembrie 1955 – aprilie 1956.

*

**E limpede că între Creștinism și comunism
e o profundă neliniște.**

**Iisus Hristos e pus spre căderea și ridicarea
multora, nu numai în Israel, ci în lumea
întreagă.¹²²**

*

În 1956, l-am vizitat pe Părintele Arsenie Boca la Prislop. S-a bucurat foarte mult de întrevvedere noastră și de faptul că sunt student la Facultatea de Teologie din Sibiu. La despărțire ne-am îmbrățișat duhovnicește și m-a binecuvântat. O

blagoslovenie de la Părintele Arsenie care m-a întărit pentru zilele grele care au venit peste mine în 1959.

În acele timpuri, Părintele era mult mai retras. Știa că e mereu urmărit. Încerca să aibă cât mai puține legături cu oamenii. În vremea aceea, la Prislop, activitatea lui a fost mai restrânsă, dar prigoana n-a încetat.

*Soborul Mănăstirii Prislop în 1958.
Părintele Arsenie – în stânga,
Episcopul Andrei Magieru al Aradului – în dreapta*

NU EȘTI CU NOI!

Cel rău vrea să ocupe scaunul lui Dumnezeu.¹²⁵

Între 1950 și 1953 am urmat cursurile Seminarului Teologic Monahal de la Mănăstirea Neamț, al cărui director era Episcopul Pavel Șerpe. Am avut profesori de cel mai înalt nivel, din elita monahilor, precum Sofian Boghiu, Felix Dubneac, Benedict Ghiuș, Daniil Sandu Tudor, Petroniu Tănase sau Andrei Scrima, care fuseseră îndepărtați din București. Erau oameni cu credință mare, totodată și oameni de cultură, adevărate personalități. Duhovnic era Părintele Arsenie Papacioc.

Peste câțiva ani, cu excepția lui Andrei Scrima, care a plecat în străinătate, toți ceilalți au fost arestați și au făcut ani grei de închisoare în perioada 1958-1964. Alături de alți preoți, cărturari și tineri intelectuali făcuseră parte din grupul „Rugul aprins” de la Mănăstirea Antim din București. Ieroschimonahul Daniil a trecut la Domnul mărturisind pe Hristos în închisoarea de la Aiud, în 1962.

În 1951, pe 15 august, la praznicul Adormirii Maicii Domnului am fost hirotonit diacon. Ultimii doi ani de seminar, 1953-1955, i-am făcut la Mănăstirea Plumbuita, lângă București, unde am învățat lucruri practice: pictură, sculptură, cum se realizează obiectele bisericești, veșmintele preoțești.

*

Ieromonahul Nicodim Sachelarie, care ne-a lăsat cunoscuta *Pravilă bisericească*, în calitate de duhovnic al Seminarului Teologic Monahal de la Mănăstirea Cernica în anii '40 ai veacului XX, l-a invitat pe Părintele Arsenie Boca să rostească un cuvânt de învățătură elevilor de seminar. Iată-l, în amintirea unui seminarist de atunci, spre luare-aminte elevilor de seminar și studenților în „Teologie” de azi, preoților și fiecăruia dintre noi:

„Părintele Nicodim Sachelarie, duhovnicul seminarului monahal, ne-a vestit într-o bună zi că a venit Părintele Arsenie, starețul de la Sâmbăta de Sus. Cam pe la ora 16 a venit la noi, însoțit de părintele nostru duhovnic. În mână are o geantă în care poartă Sfânta Scriptură.

Părintele Arsenie e de statură potrivită, simplu dar curat îmbrăcat: un culion mic și o rasă cu mâneci largi, cum poartă călugării din Sfântul Munte. Fața-i uscățivă dar luminată, iar în ochii albaștri, cu o strălucire tainică, se vede cum se vede în fundul apelor limpezi când e cer senin.

După obișnuita salutare călugărească, Părintele Arsenie a început să ne vorbească. Ne-a vorbit despre misiunea noastră, despre nădejtile și credința pe care trebuie s-o aibă slujitorii Bisericii:

- Dacă tu crezi în ceea ce spui, credința ta se mută la cel pe care-l înveți, la cel cu care stai de vorbă. Iar dacă nu crezi tu, nu vei putea să-l transformi, să-l prefaci nici pe cel pe care îl înveți. Nu vei birui, dacă nu faci tu ceea ce spui. Cuvintele tale să fie ca ale lui Dumnezeu. Să nu bagi învățături omenești în numele lui Dumnezeu, căci va fi vai de tine.

Iar dacă unii nu ascultă de cuvânt, să fie câștigați fără de cuvânt, adică prin faptele voastre, când vor vedea felul vostru de a trăi: curat și în temere. Podoaba voastră să nu fie podoaba de afară, ci să fie omul ascuns al inimii în curăție nepieritoare, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu.

Osteniți-vă Domnului, căci secerișul este mult și secerătorii puțini. Domnul poruncește prin proroci: *„Dacă tu vei vedea pe nelegiuit și nu-l vei îndrepta, Dumnezeu va cere sângele lui din mâinile tale. Iar dacă îl vei îndrepta și el nu se va întoarce, el va pieri în păcatele lui și tu nu vei avea nici o vină”* (Iezechiel 3, 20-21).

Sunt unii lipsiți de darul credinței. Aceștia nu vor să creadă din două motive:

1. Sau sunt stăpâniți de dracul mândriei,
2. Sau pentru că nu vor să fie, să existe, un judecător drept, care să le ceară socoteală de faptele lor nelegiuite și de viața imorală pe care o duc.

Am venit să vă cercetez pentru că m-a biruit o carte scrisă de duhovnicul vostru: *Asceza monahală în primele veacuri*. Folosiți-vă, dar, de meșteșugul dascălului vostru. Întovărașiți-vă știința cu osteneala purificării trupești și sufletești. Dacă tu crezi și lucrezi ceea ce spui, cu aceasta vei birui și vei răspândi lumină în jurul tău.

După ce a plecat Părintele Arsenie, am rămas toți tăcând multă vreme. Poate că așa au fost călugării din timpul Sfântului Ioan Scărarul, despre care ne vorbește adesea Părintele Nicodim Sachelarie.

Ne-am întipărit bine în minte și în inimă cuvintele și chipul Părintelui Arsenie Boca”.¹²⁴

*

După finalizarea cursurilor la Seminarul Monahal, în 1955 am fost propus pentru a merge la studii teologice superioare în străinătate, la Moscova. Și am refuzat. N-am vrut să merg în Uniunea Sovietică. *A, nu ești cu noi!* – a zis împuternicitul

politic. Și m-a șters de pe listă. Am rămas în țară și am urmat „Teologia” la Sibiu.

*

Paradoxal, chiar dacă multe terenuri și clădiri ale mănăstirilor au fost confiscate, numărul călugărilor a crescut în primul deceniu de orânduire comunistă: 1948-1958. În anul 1938 existau 154 de mănăstiri cu 4.100 de călugări și călugărițe, iar în 1958 numărul mănăstirilor era 224, cu aproximativ 6.400 de monahi și monahii. Un motiv de reală îngrijorare pentru un regim politic care își propunea răspândirea ateismului, deși oficial garanta libertatea religioasă cultelor recunoscute de către stat. Liderii comuniști și consilierii lor sovietici își dădeau seama că mănăstirile sunt

La Mănăstirea Brâncoveanu în anii '50

totodată focare spirituale și centre de rezistență în calea ideologiei atee. De aceea, măsurile n-au întârziat să apară.

Pe 4 aprilie 1959 intra în vigoare un nou regulament al mănăstirilor, elaborat de Departamentul Cultelor, prin care mai multe categorii de viețuitori urmau a fi scoase din mănăstiri: minori, fără studii, „imorali”, cu atitudine dușmănoasă la adresa regimului, condamnați penal. La acțiunea de strângere a informațiilor despre trăitorii din mănăstiri au participat inspectori și împuterniciți ai Departamentului Cultelor, organele de miliție și numeroși agenți ai Securității. În categoria celor cu atitudine dușmănoasă la adresa regimului puteau încadra abuziv pe oricine.

În 1959, după Paști, în Săptămâna Luminată, la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta, de Praznicul Izvorului Tămăduirii, împreună cu Înalt-Preasfințitul Nicolae Colan,

Mitropolitul Ardealului, și întregul sobor de preoți, Ierodiaconul Ieronim Sofonea a slujit la altarul de vară Sfânta Liturghie.

*

Imediat după slujbă a venit la mine împuternicitul politic al Mitropoliei Ardealului, reprezentantul puterii comuniste, și mi-a zis: *Dumneata te dezbraci de hainele călugărești și, din acest moment, nu mai ai ce căuta aici!* Fără nici un fel de hârtie oficială, doar verbal.

Nici prin gând nu-mi trecuse vreodată că voi pleca de la mănăstire. Voiam să stau acolo și să slujesc toată viața. Ei au hotărât altceva în locul meu. M-au urmărit să vadă dacă mai rămân acolo. Și mi-au zis securiștii: *Nu mai sta! Pleacă!* A fost un ordin verbal, dar categoric.

Părintele Serafim mi-a dat atunci 600 de lei, ca să-mi cumpăr un costum de haine, pentru că mi-au interzis să mai umblu în reverendă. Cu lacrimi în ochi, am plecat la Sibiu. La Institutul Teologic n-au primit nici un ordin în privința mea și am putut să-mi continui studiile. Părintele Nicolae Mladin, Părintele Milan Seșan și alți profesori m-au încurajat ca în vara acelui an, 1959, să termin facultatea.

Eu am umblat mai departe în reverendă și cu barbă, până când într-o zi am dat nas în nas cu împuternicitul politic de la Mitropolie, care mi-a zis categoric:

- *De ce nu te-ai dezbrăcat, vrei să zbori și din facultate?!...*

M-am speriat de acele cuvinte categorice și atunci mi-am cumpărat haine civile, m-am dus la frizerie și mi-am tuns barba. Cu foarte mult regret și jale sufletească.

Nici până azi nu știu de ce am fost scos din mănăstire. Să fi fost datorită acelui refuz de a merge să studiez în Uniunea Sovietică?... Să fi contat legătura de rudenie cu Remus Sofonea, care făcuse parte din grupul făgărășan de rezistență anticomunistă condus de Ion Gavrilă Ogoranu?... Ori faptul că eram un ucenic al Părintelui Arsenie Boca, pe care îl căutasem la Prislop?... Din documentele extrase din dosarul de urmărire a Părintelui Arsenie*, care s-au publicat în anii din urmă, am aflat că toți cei care-l căutau pe Părintele la Mănăstirea Prislop erau notați de către informatorii Securității.

Mai târziu am aflat că în aceeași zi a fost înștiințat și Părintele Arsenie că trebuie să plece de la Mănăstirea Prislop. O zi grea, neînchipuit de grea pentru amândoi. Numai cei care au trăit astfel de evenimente înțeleg ce s-a petrecut în acea zi de Izvorul Tămăduirii, zi din Săptămâna Luminată a anului 1959. Parcă a căzut cerul peste mine. Nu puteam să cred...

Închipuți-vă că Părintele Arsenie, care slujea Sfânta Liturghie ca nimeni altul, a fost dezbrăcat de haina călugărească și i s-a interzis să mai poarte veșmintele preoțești și să

* Vezi George Enache, Adrian Nicolae Petcu – **Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România**, Ed. Partener, 2009.

mai slujească Sfânta Liturghie. Ce o fi fost în sufletul lui? A fost oprit de la misiunea cu care l-a trimis în lume Dumnezeu. Și timp de 30 de ani, cel mai înzestrat liturghisitor, predicator și duhovnic român al secolului XX n-a mai avut voie să slujească la altar!

Obștea Mănăstirii Brâncoveanu în anii '50 ai veacului XX

III

TOT ÎN SLUJBA DOMNULUI

*„O întâlnire cu Iisus
însemnează o misiune,
însemnează o chemare la
apostolie și la toate riscurile
trăirii lui Dumnezeu între
irozii neamurilor, pe care,
de asemenea, trebuie să-i
iubești”.¹²⁵*

Părintele Arsenie Boca

VĂZĂTOR CU DUHUL

**Cu evidența darurilor nu scapi de starea de
vinovăție personală, pentru că darurile sunt
ale lui Dumnezeu și ele, cu atât mai mult, ne
îndatorează.**¹²⁶

Visasem de la 14 ani că într-o zi voi fi preot. Alți călugări dați afară din mănăstiri ajunseseră să lucreze în fabrici, ori erau fugari pe te miri unde. După ce am terminat studiile la Institutul Teologic din Sibiu, l-am căutat pe Înalt-Preasfințitul Nicolae Colan, Mitropolitul Ardealului (1957-1967)* și i-am zis:

* **Nicolae Colan** (n. 28 noiembrie 1893 la Arpătac, azi Araci, județul Covasna – d. 15 aprilie 1967, Sibiu) a fost profesor la Academia Teologică „Andreiană” din Sibiu din 1922 și rector al aceleași instituții de învățământ superior între 1926 și 1936. A fost hirotonit preot în 1934 și ales episcop al Vadului, Feleacului și Clujului (1936-1957). În 1940, în urma Dictatului de la Viena, a fost singurul ierarh ortodox care a rămas în Ardealul de Nord, ocupat vremelnic. Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului (1957-1967).

- Vreau să slujesc lui Dumnezeu, să merg la mănăstire!

- La mănăstire n-ai cum să te mai întorci – mi-a răspuns.

Dacă te duci la mănăstire, te arestează. Tu trebuie să pleci din zona Sibiu – Sâmbăta, să ieși din vizorul lor. Dacă vrei să slujești lui Dumnezeu, te căsătorești și vii să te fac preot! Și-apoi te trimit la o parohie.

În vara aceluia an, 1959, împreună cu colegul meu de facultate, Militon Lupu, astăzi preot la Avrig, am făcut mai multe vizite familiei acestuia din satul Mohu, situat la o distanță de opt kilometri de Sibiu, între Șelimbăr și Veștem.

*

Militon Lupu avea o soră mai mare cu un an, Aurelia, care astăzi își amintește:

„Într-o zi de vară, să fi fost prin 1944-1945, mama mea și tatăl meu ne-au lăsat pe noi – cei șase copii: două fete și patru băieți – acasă și s-au dus la Mănăstirea Brâncoveanu, la Sâmbăta. Am rămas împreună cu Ilie, Ioan și Niculae – frații mai mari și cu Militon și Maria – frații mai mici. Eu, fiind născută în 1938, aveam atunci 6-7 ani. După câteva zile, am întrebat pe frații mai mari:

- Unde-s mama și tata?

- S-o dus la mănăstire.

- Ce fac acolo?

- S-o dus la Părintele Arsenie, să-l ajute la coasă, la făcut fânul.

Stăteau la mănăstire și mai mult de-o săptămână și între timp Părintele mergea pe la ei, le dădea sfaturi, îi învăța cum să se comporte în familie, cu copiii, cum să aducă copii pe lume, cum să trăiască în viața conjugală. Era tot timpul prezent Părintele printre credincioși.

După aceea, când au început vacanțele spirituale cu studenți, cu tineri, părinții mei au trimis pe frații noștri mai mari la mănăstire, să asculte învățăturile Părintelui. S-au abonat și la *Filocalia* și au cumpărat primele trei volume. Îmi amintesc cum în 1946 au venit acasă cu volumul întâi și tata, care era cantor la biserica din Mohu, a început să citească din învățăturile Sfinților Părinți: Antonie cel Mare,

Familia Lupu din Mohu în 1939. De la stânga la dreapta: Nicolae, mama Ana cu Militon în brațe, Ilie, tatăl Ilie cu Aurelia în brațe și Ioan

Evagrie Ponticul, Ioan Casian, Nil Ascetul, Marcu Ascetul, Diadohal Foticeei, Isaia Pustnicul. După un timp, i-a zis mamei:

- Tu Ană, astea nu-s pentru noi.
- Da' pentru cine, mă?
- Pentru preoți, pentru călugări...
- Citește acolo, că nu-ți strică! Doar ești cantor la biserică!
- i-a spus mama cu hotărâre.

Mama mea, Ana, l-a iubit foarte mult pe Părintele Arsenie. Tot la două-trei săptămâni mergea la Mănăstirea Brâncoveanu. Se împrietenise cu mama lui Ioan, cu Sofia. Mergea sâmbătă seara de la Mohu la Drăguș, dormea la ei și a doua zi de dimineață plecau amândouă pe jos la mănăstire. Pe drum o ruga pe Sofia să-i spună despre ce a vorbit la predică Părintele Duminica trecută, că ea nu ajungea chiar în fiecare săptămână. Acasă ne vorbea și nouă, copiilor, despre Părintele Arsenie. Nu ar fi cutezat vreodată să zică, să gândească sau să permită cuiva să spună un cuvânt cât de mic de îndoială despre Părintele Arsenie. Îndată îi zicea:

- Mușcă-ți limba și nu vorbi așa despre Părintele. Nu-l cunoști, că dacă l-ai cunoaște ți-ar fi rușine de ceea ce zici.

Mama era o apărătoare plină de râvnă a Părintelui și alerga cât de des putea la Mănăstirea Sâmbăta, ca să-l vadă, să-l audă, să se umple de învățăturile dânsului. Pentru mama, Părintele Arsenie era un sfânt care te privea și-ți știa firea, caracterul și păcatul, pe care ți le descria fără menajamente,

dar totodată te încuraja, te întărea în credință, încât îți părea rău că trebuia să pleci de la mănăstire și-ți propuneai să revii cât de repede”.

*

Avem porunca iubirii de oameni, chiar iubirea de vrăjmași – ca unii ce nu știu ce fac. Temeiul mântuirii noastre chiar – e aproapele.¹²⁷

*

Toți preoții de la Sâmbăta aveau figuri luminoase, simțeau iubirea lor pentru oameni, aveau simțul umorului. Mai ales Părintele Nicolae Mladin* era glumeț.

* **Nicolae Mladin** - Născut la 18 decembrie 1914 la Abrud, județul Alba, fiu de miner din Munții Apuseni. Studii de Teologie la Oradea, Chișinău și București, încheiate cu teza de licență având drept temă *Influența lui Dionisie Areopagitul asupra lui Juan de la Cruz*. Se închinoviază la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus la 1 mai 1940. Studii teologice la Viena: 1941-1943. Diacon celib din 15 august 1943. Din 1943, profesor la Academia Teologică „Andreiană” din Sibiu. Doctorat la București, în 1946, cu lucrarea *Hristos – viața noastră. Asceza și mistica paulină*. În 15 august 1947 e tuns în monahism la Mănăstirea Brâncoveanu. Ieromonah din 15 august 1949. Mitropolit al Ardealului în perioada 1967-1981. În 1981 renunță la scaunul mitropolitan, forțat de autoritățile vremii, pe motiv de boală. Se retrage la Mănăstirea Brâncoveanu, unde trece la cele veșnice pe 1 iunie 1986. E înmormântat în incinta mănăstirii.

Era născut la Abrud, așa că Părintele Arsenie i se și adresa uneori folosind un diminutiv de la Nicolae – îi zicea *Culă*, ca pe la ei, în Munții Apuseni.

ÎPS Nicolae Mladin (1914-1986), Mitropolitul Ardealului (1967-1981).

Odată, la Izvor, unde Duminica după amiază mergeau preoții cu oamenii care mai rămâneau la mănăstire, Părintele Nicolae Mladin a zis într-un moment de destindere:

- Mă, când o fi să mor și voi ajunge la judecată, în fața lui Dumnezeu, o să mă strige Domnul: Părinte Culă!... Eu o să mă fac că n-aud. O să mă strige iar și n-o să am ce face, mă voi prezenta în fața lui Dumnezeu:

- Părinte Culă, ai păstorit bine turma, unde ți-s oile? – o să mă întrebe Domnul.

- Iartă-mă, Dumnezeule, mi-ai dat numai berbeci. Oile le-ai dat toate lui Arsenie”.

*

**Firea noastră nu poate fi scoasă din dobitocie
decât de Iisus.** ¹²⁸

*

„Tot pe-atunci, prin 1943-44, mama a fost într-o zi la mănăstire cu mai multe femei de la noi din sat, de la Mohu. Totdeauna mergea cu alte vecine și verișoare. La întoarcere, n-au mai mers în gara de la Voila, ci s-au dus în gara de la Olteț. E drumul mai scurt cu vreo trei kilometri. După ce a cumpărat biletul de tren și s-a îndepărtat puțin de ghișeul de la casa de bilete, mama a văzut pe jos o hârtie de o sută de lei. A luat-o și-a întrebat pe celelalte femei:

- Care ați pierdut banii ăștia?

- Noi n-am avut bani. Numa' cât să ne întoarcem cu trenul. N-am luat bani mulți de-acasă. Lele Ană, dumneata umbli cu bani mulți când mergi la mănăstire – au răspuns femeile.

Într-adevăr, mama, care altfel era o femeie cumpătată, foarte econoamă, când urma să meargă la mănăstire se îmbrăca repede sus în casă, lua mai mulți bani din lădița mesei, fără să-i numere, îi băga în traistă și pleca. Lua bani mai mulți ca să dea Părintelui pentru pomelnic, să aibă pentru vreun om necăjit, ca să cumpere lumânări, cărți de rugăciuni, cărți de cântece, pe care le am și acum.

- Dumneata umbli cu bani mai mulți, lele Ană.

Atunci mama a luat banii, hârtia de o sută de lei. A doua zi, acasă, la Mohu, a intrat o femeie străină în curte.

- Bună ziua. Dumneata cine ești?

- Eu sunt femeia care a pierdut banii ieri, în gară.

Mama s-a uitat la ea și i-a zis:

- Dumneata n-ai fost în gară. N-ai fost cu noi.

- Banii eu i-am pierdut! Am venit după bani.

- Femeie, eu nu te cunosc. N-ai fost cu noi. Nu-ți dau banii.

Nu pot da banii așa, oricui...

- Ba să-mi dai banii, că-s ai mei!

- Uite! Nu te supăra, nu ți-i dau. Eu mă duc și-i dau Părintelui Arsenie, la Sâmbăta!

Când a auzit femeia de Părintele Arsenie, nu i-a mai trebuit nici un ban. A plecat din curte.

Peste câteva săptămâni, într-o Duminică, mama a ajuns iar la Sâmbăta, la mănăstire, și i-a povestit Părintelui Arsenie întâmplarea. Părintele o cunoștea bine pe mama și ținea mult la ea, pentru că era foarte credincioasă și respecta rânduiala bisericii. În timp ce mama îi povestea, Părintele sta pe gânduri.

- Părinte, n-am vrut să-i dau banii, că n-a fost cu noi, n-o cunoșteam.

- Ține-ți, Ano, banii!

Atunci mama s-a gândit că Părintele știe că erau banii ei și de la ea căzuseră pe jos.

- Părinte, am venit să vi-i dau pentru mănăstire.

- Nu mi-i lăsa mie. Ține-i pentru tine, că-ți trebuie. Ano, tu știi pe unde-ai fost atunci?

- Știu, Părinte.

- Atunci pe-acolo să te duci și acum.

La plecare, Părintele a mai zis o dată:

- Ai auzit?! Pe-acolo să te duci!

Poate că, de data asta, mama ar fi avut o căruță s-o ducă la Sâmbăta de Jos, dar ea nu ieșea din cuvântul Părintelui. A luat-o pe jos, prin Drăguș, până la Olteț. A cumpărat bilet și a ieșit afară pe peron. Când se apropia momentul sosirii trenului, a văzut o femeie că iese din gară cu un steguleț galben în mână și cu o fluierică. Era chiar femeia care venise la ea după bani. S-a dus la ea, cu gândul să-i dea banii, și i-a zis:

- Bună ziua. Am fost la Părintele Arsenie cu banii și i-am spus

că nu ți-am dat banii, pentru că nu te-am cunoscut.

- N-am pierdut eu banii – a zis acum femeia.

- N-ai fost dumneata la mine?

- Am fost, dar nu eu i-am pierdut...

Femeia era stânjenită, înfiorată și nu știa cum să se eschiveze.

- Atunci de ce ai venit să-i ceri? Că m-am tot frământat că nu ți i-am dat. Am fost pe la Părintele Arsenie și m-a trimis pe-aici ca să te cunosc și s-aud din gura dumitale că nu-s banii dumitale.

A venit trenul, discuția s-a încheiat, mama s-a urcat și trenul a plecat. Acea femeie lucra la gara din Olteț, era chiar femeia care vindea la casa de bilete. A auzit de la ghișeu discuția mamei cu femeile din sat, știa că sunt din Mohu și a doua zi a venit să ia banii. În sat, dacă a întrebat unde locuiește lelea Ana care merge la mănăstire, la Sâmbăta, a găsit pe cineva s-o îndrume și a venit la fix.

Cert e că în timp ce mama i-a povestit Părintelui șirul întâmplărilor, Părintele Arsenie a văzut cu duhul exact ce s-a întâmplat și a sfătuit-o pe mama să rezolve lucrurile în felul acesta”.

*

Dumnezeu Duhul Sfânt locuiește și lucrează în sufletul urmașului Domnului Hristos toate darurile Sale, după puterea și chemarea fiecăruia, ca sens al vieții pe care o duce conștient pe pământ. ¹²⁹

„În luna august a anului 1944, în plin război, când trupele sovietice reocupaseră Basarabia și Bucovina de Nord și erau în Moldova, trecuseră Prutul, a fost un moment de cumpănă pentru poporul nostru. Atunci, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, cu toți oamenii stând în genunchi, Părintele Arsenie a rostit o rugăciune pentru neam și pentru țară, ca să treacă cu bine încercarea grea în care se afla poporul român. Le-a spus credincioșilor care erau prezenți la Mănăstirea Brâncoveanu că urmează zile de foc pentru români și i-a îndemnat să se roage mai mult.

A urmat actul de 23 de august 1944, ieșirea din alianța cu germanii, o hotărâre atât de controversată până azi. Probabil că fără acea decizie sovieticii ar fi făcut prăpăd în țara noastră și mai mulți oameni nevinovați ar fi murit sau ar fi avut de suferit. Poate că a fost răul cel mai mic”.

*

Haosul de azi izvorăște de la abaterea de la ordinea eternă a lucrurilor, din sfărâmarea acordului dintre om și Dumnezeu.¹³⁰

*

„Arhiepiscopia Sibiului edita pe vremea Mitropolitului Nicolae Bălan gazeta *Lumina satelor* și ziarul *Telegraful român*, prin care se anunța programul slujbelor de la Mănăstirea

Brâncoveanu, la diferite praznice, dacă se oficia Taina Sfântului Maslu și ce preoți urmau să slujească. Tot de acolo credincioșii aflau când Părintele Arsenie urma să slujească și să predice în alte părți decât la mănăstire.

Țin minte că în 1946 părinții mei au aflat din *Lumina satelor* că va sluji Sfânta Liturghie la Ocna Sibiului. Din satul nostru, de la Mohu, până la Ocna sunt vreo 25 de kilometri. Am plecat către Ocna în zori, cu o căruță plină de oameni, arhiplină. Mai ales mamele țineau să meargă cu copiii lor, ca și aceștia să-l cunoască pe Părintele Arsenie, să le binecuvinteze copiii. Și când se afla că urma să slujească la Catedrala Mitropolitană din Sibiu, mergeau și destui oameni din satele apropiate. Catedrala devenea neîncăpătoare”.

*

**Acela e ucenic, care are iubirea de Dumnezeu
și de oameni până la cruce: nu urăște oamenii de
pe nici o cruce pe care-l răstignesc ei. Aceasta este
iubirea care nu cade niciodată.**¹³¹

*

„Dupa plecarea Părintelui Arsenie de la Sâmbăta, în noiembrie 1948, credincioșii i-au simțit lipsa, i-au dus dorul. Au continuat să vină la Mănăstirea Brâncoveanu în număr mare, mai ales făgărășenii, sibienii, brașovenii. Duminica și de sărbători, după Liturghie, făceau o plimbare pe cărările mă-

năstirii și povesteau despre lucrurile minunate pe care le trăiseră cu Părintele, își aminteau câte o vorbă de duh, un cuvânt de învățătură, un sfat. Mergeau pe urmele Părintelui Arsenie.

- Să călcăm pe unde a călcat Părintele! – auzai pe câte unul zicând.

Pe lângă cărarea ce duce de la biserică la stăreția veche, câțiva fagi bătrâni fuseseră tăiați. Rămăseseră rădăcini în formă de cruce. Acolo se opreau oamenii și-și făceau cruce, pentru că Părintele Arsenie le zisese:

- Când treceți pe-aici să vă faceți cruce, că, uite, Dumnezeu și din rădăcinile astea a făcut cruce”.

Altarul de vară de la Mănăstirea Brâncoveanu

O CĂSĂTORIE NEPREVĂZUTĂ

**Totul e să voiești ce vrea El: Pâinea Vieții
veșnice, nu tărâțele vieții vremelnice.** ¹³²

În anii '50 ai veacului trecut, ca adolescentă, l-am văzut
„În de multe ori pe ierodiaconul Ieronim slujind la altar,
la Mănăstirea Brâncoveanu, dar nu putea să-mi treacă prin
gând că va fi într-o zi soțul meu” – își amintește doamna
preoteasă Aurelia Sofonea.

„L-am cunoscut prin fratele meu, Militon, când era student la Facultatea de Teologie. La Catedrala Mitropolitană din Sibiu, studenții teologi stăteau totdeauna în partea dreaptă. Îl mai zăream uneori acolo. Într-o zi a anului 1959, m-am dus la catedrală, la slujbă, ca orișicare credincioasă. Când am ieșit din catedrală, un tânăr a coborât repede de la cor, a trecut pe lângă noi și ne-a salutat. Eu n-am observat. Fratele meu a zis:

- De ce nu-i răspunzi Părintelui la salut?

- Care părinte, că eu n-am văzut nici un părinte?
- Părintele Ieronim.
- Nu era Părintele Ieronim, că doar eu îl cunosc. Cel care a trecut pe lângă noi n-avea reverendă, n-avea barbă.
- El era, dar nu mai e călugăr.
- Cum să nu mai fie călugăr?
- A primit un ordin de la Securitate: n-are voie să mai meargă la mănăstire.

În 1959, de Sfântul Ilie, pe 20 iulie, de ziua tatălui meu, a venit la noi și atunci ne-am cunoscut un pic mai bine. De Sfânta Maria Mare, pe 15 august, a venit iar la noi, la Mohu, că a fost ziua surorii mele mai mici. Atunci i-a zis fratelui meu:

Ioan și Aurelia Sofonea în tinerețe

- Să știi că eu am vorbit cu Înaltul Nicolae Colan și mi-a dat dezlegare să mă căsătoresc, hârtie scrisă, și vreau să mă însor cu sora ta, cu Aurelia.

După câteva săptămâni mi-a propus și mie. Știam care e situația lui și am spus: da. Ne-am înțeles și cu părinții și ne-am căsătorit pe 20 septembrie 1959. În 27 septembrie a fost hirotonit preot în Catedrala Mitropolitană din Sibiu, de către Preasfințitul Teodor Scorobeș, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sibiului. Înaltul Nicolae Colan era bolnav. Naș de preoție i-a fost Părintele Serafim Popescu. Au fost de față și Părintele Nicolae Mladin și alți preoți profesori, ca Milan Seșan sau Sofronie Vlad. Și după alte câteva zile, în 4 octombrie, am ajuns la parohie. Toate s-au petrecut foarte repede.

La început, Părintele Ioan a fost trimis să slujească la parohia Poarta-Ercea din județul Mureș, aproape de Reghin. Erau două sate, Poarta și Ercea, cu două biserici și două cătune – Lefaia și Onuca – fără biserici, o parohie cu foști credincioși greco-catolici, care nu mai avuseseră preot de 11 ani. Ne-au primit foarte bine, cu bucurie. Auzind că a fost la mănăstire, l-au respectat și mai mult”.

*

Din apele diavolului, cu care îneacă lumea, nu este scăpare decât în corabia mântuirii: **Biserica lui Hristos și lucrarea ei între oameni**. Se zbat oamenii în apele amare ale diavolului și totuși,

lucru de neînțeles: unii nu vor să întindă mâna să scape: **scuipă mâna ce li se întinde ca să-i scape.**

Cei ce primesc să intre în corabie – Biserica – și să primească veșmântul ei vor fi chemați la nunta Fiului de Împărat și scriși în Cartea Vieții.¹³³

*

Așa cum Părintele Arsenie fusese trimis în 1948 la Prislop, în Țara Hațegului, ca să întărească Ortodoxia foștilor greco-catolici, îmi revenea și mie această misiune, în parohia Poarta-Ercea – își amintește Părintele Ioan Sofonea.

Părintele Arsenie ne spunea la Sâmbăta că Biserica e stâlp al Adevărului, care nu ne lasă să ne scufundăm în marea vieții acesteia. Ea rămâne neatinsă, oricâte furtuni ar încerca s-o scufunde. Toți credincioșii, preoții și arhierii să apere cu cinste Biserica. Să nu poată zice Satana: Aceasta e Biserica? Aceștia sunt urmașii Apostolilor?

În satele pentru care am fost trimis să slujesc am întâlnit oameni simpli, dar cu credință mare. Lăsau lucrul la câmp și veneau la slujbă când auzeau clopotele bisericii. Erau depărtați de civilizație: fără curent electric, fără tren, fără autobuz, fără casă parohială.

Am locuit la Ercea. Am stat în gazdă o vreme. Apoi ne-am mutat într-o casă de lemn, pe care sătenii au reparat-o. N-a

fost ușor, dar credința în Bunul Dumnezeu ne-a dat putere. Mă gândeam la Părintele Arsenie, care din primăvara lui 1959 nici măcar această posibilitate n-o avea, de a sluji Sfânta Liturghie, pe care o iubea atât de mult. Credincioșii m-au apreciat, m-au iubit, au urmat sfaturile și îndrumările mele, încât și azi sunt toți ortodocși. Mă rog lui Dumnezeu și acum pentru ei.

După doi ani, am fost numit la parohia Vânători, lângă Sighișoara, unde am slujit 33 de ani. Aici erau oameni mai înstăriți. Am fost îndrăgit de credincioși. Astăzi, când ne întâlnim cu vreunul din ei, ne întreabă când mai trecem pe-acasă. Pentru ei casa noastră e la Vânători.

*

Grea misiune e Preoția. Fugeau de ea și sfinții; fiindcă misiune însemnează trimitere de la Dumnezeu către omenire, dar și de la oameni către Dumnezeu. E cam ceea ce e conștiința: un ochi comun, al lui Dumnezeu către om și al omului către Dumnezeu, sau: vedem cum ne vede Dumnezeu. Suntem așadar și slujitorii lui Dumnezeu către oameni laolaltă și slujitorii oamenilor către Dumnezeu. Cu alte cuvinte, primim ghionturi din două părți: și de la Dumnezeu și de la oameni. ¹³⁴

Între timp, în urma decretului 410/1959, ordinul lui Satana, alte câteva mii de călugări și călugărițe au fost scoși abuziv din mănăstiri. Multe așezăminte monahale au fost închise. Între acestea și Mănăstirea Prislop.

Un timp n-am mai știut nimic despre Părintele Arsenie. La Vânători, o credincioasă care lucra la Brașov ne-a zis că vrea să ajungă la Părintele Arsenie, c-a aflat că lucrează la Atelierele Patriarhiei de la Schitul Maicilor, în București, ca pictor. Când a venit de la Brașov, odată, ne-a spus:

- Am fost și l-am găsit. Nici n-a trebuit să-i spun multe despre viața mea, că mi-a spus-o el. I-am spus că am o fată și mi-a zis să am grijă de fată, ca să n-ajungă ca mine.

Din păcate, chiar așa a ajuns. S-a căsătorit și apoi s-a despărțit. A ajuns așa cum i-a zis Părintele Arsenie.

ÎNTÂLNIRILE DE LA DRĂGĂNESCU

Despre Dumnezeu nimenea nu poate grăi cu competență absolută, decât numai El Însuși, când strălucește slava Sa pe chipul fiilor Săi: sfinții.¹³⁵

„**L**a un moment dat, am auzit că Părintele Arsenie pictează o biserică într-un sat de lângă București, la Drăgănescu” – își amintește doamna preoteasă.

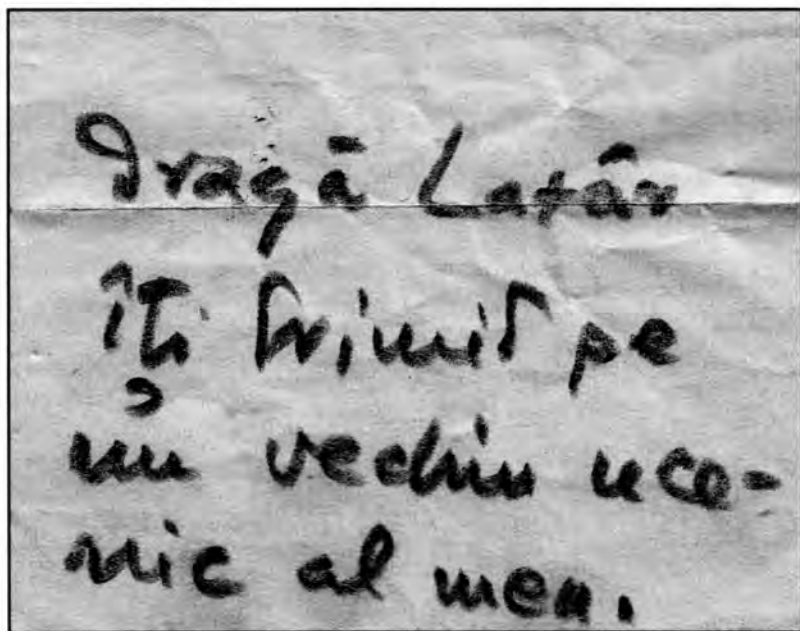
„În 1970, am fost împreună cu Părintele Ioan și l-am întâlnit. Apoi, după un timp, Părintele Ioan a făcut niște cursuri de treaptă la București, treapta a doua de preoție, și a fost la Drăgănescu împreună cu Înalt-Preasfințitul Laurențiu Streza, actualul Mitropolit al Ardealului, pe atunci Părintele profesor Liviu Streza. Păstrează de la acea întâlnire un bilet de recomandare către un om din orașul Victoria din Țara Oltului, pe nume Carol Lazăr.

De prin 1968, Părintele Ioan începuse să aibă dureri mari de spate, încât uneori nu putea să meargă decât aplecat. A

fost diagnosticat cu hernie de disc. A făcut fizioterapie la Sibiu, dar durerile nu l-au părăsit. Când a ajuns la Drăgănescu, i-a spus și Părintelui Arsenie ce necaz are. Părintele l-a sfătuit să-l caute pe Carol Lazăr din Victoria, un om credincios, foarte priceput la tot felul de leacuri naturale: ceaiuri din plante, tincturi și alte medicamente naturiste. Deși i-a zis că-l cunoaște pe Carol Lazăr, Părintele Arsenie a ținut să-i dea o hârtie pe care a scris:

Dragă Lazăr

îți trimit pe un vechiu ucenic al meu.

Biletul de recomandare către Carol Lazăr

L-am căutat pe Carol Lazăr din Victoria. I-am arătat și recomandarea Părintelui Arsenie. A fost de acord să-l ajute. A venit la noi acasă, la Vânători, și a preparat o băutură din vin și rădăcină de mătrăgună. A pus la fiert jumătate de litru de vin cu câteva grame de rădăcină de mătrăgună, până când lichidul a scăzut la jumătate. După ce s-a răcit puțin, i-a dat Părintelui Ioan să bea. După vreo două ore, băutura a început să-și facă efectul și s-a pornit să vorbească incoerent. Îmi amintesc că a spus:

- Plec la Damasc.

- Nu pleci nicăieri! Rămâi întins în pat! – i-am zis eu.

M-am înspăimântat.

- Ce i-ați făcut, domnule? Dacă nu-și mai revine și va vorbi tot așa?

- Nu vă faceți griji, că va fi bine – mă încuraja Carol Lazăr.

După opt ore – timp în care a spus tot felul de lucruri fără logică, încât mi-era teamă – și-a revenit și de atunci n-a mai avut probleme cu spatele, n-a mai avut dureri. Și au trecut mai bine de 40 de ani”.

*

Credința e un risc al rațiunii, dar ea, credința, e primul Har al Duhului. Și cine este în Har nu se mai necăjește cu neputințele nesfârșite ale rațiunii, care-l leagă de gardul lumii fizice – ca singura lume existentă.

– Deci am putea da cioara din mână pe
Porumbelul de pe gardul dintre lumi. ¹³⁶

*

„O femeie din Vânători s-a îmbolnăvit de cancer. Avea în jur de 50 de ani. Doctorii de la Târgu-Mureș au trimis-o de la spital acasă, spunându-i că nu mai au ce să-i facă. Ajunsese la metastază. I se umflase tare burta. Soțul ei era foarte trist că o pierde, că rămâne fără ajutor. Nu mai aveau nici o speranță. I-am zis că noi cunoaștem un om care l-a vindecat pe Părintele Ioan și putem să-l rugăm să încerce el ceva. A acceptat, că nu mai avea nimic de pierdut. A venit Carol Lazăr la Vânători. A văzut ce umflată îi era burta:

- Vrei să te vindeci? – a întrebat-o.

- Vreau, cum să nu!

Timp de vreo jumătate de oră, stând în fața femeii, Carol Lazăr i-a făcut semnul crucii pe burtă, de multe ori. A doua zi, dimineața, femeii i se dezumflase burta. Cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a vindecat. A mai lucrat șapte ani la «colectiv», în agricultură, până a ieșit la pensie. Soțul ei a murit înaintea sa”.

*

Puterile credinței, amplificate de puterea și binecuvântarea lui Dumnezeu, au influență nebanuit de mare asupra eventualelor noastre infirmități.

Puterea lui Dumnezeu nu are hotarele neputinței noastre și de aceea nimic nu-i este cu neputință. Unde însă nu vrem și noi, nu intervine; ne-a făcut fără noi, dar nu desăvârșește lucrul fără noi. ¹³⁷

*

„Părintele Savian Bunescu, parohul bisericii «Sfântul Nicolae» din Drăgănescu, ne-a spus că în fiecare zi înainte de începerea lucrului Părintele Arsenie se ruga. Pictura sa e cu adevărat o operă dumnezeiască. O pictură diafană, cerească, însoțită de texte biblice și personale, catehetice și profetice.

La Drăgănescu, oamenii îl căutau pe furiș, pe ascuns. Știau că este urmărit și că-i pot face necazuri, dar Dumnezeu îi ajuta pentru nevoința și credința lor. Nimeni nu pleca fără folos de la o întâlnire cu Părintele. Chiar dacă era muștrat. În cuvinte puține spunea mult”.

*

A-ți face viața mai curată, a te libera de păcat, o poți face în orice vreme. Nu te oprește nimeni, creștine, să te faci mai bun, mai curat și mai cuminte. ¹³⁸

„În 1974 am fost să-l văd pe Părintele Arsenie împreună cu mama mea, Ana, și cu cele două fete: Ofelia-Liliana și Daniela. Când am ajuns la Drăgănescu, Părintele nu era acolo. Mama mea își dorea mult să-l mai vadă o dată. Avea 70 de ani. Doamna preoteasă Bunescu ne-a spus că Părintele Arsenie nu vine în acea zi la Drăgănescu. I-am lăsat dumneai tot ce adusesem pentru Părintele și am ieșit în stradă.

Nu ne venea să plecăm. Am tot stat prin fața bisericii, prin fața casei parohiale și ne-a văzut doamna preoteasă că stăm pe-acolo și ne-a băgat în casa parohială, într-o săliță lungă, unde era o bancă și un scaun, și am așteptat acolo. Mama tot zicea:

- Eu am venit să-l văd pe Părintele. Atâta am vrut, să-l mai văd pe Părintele o dată.

Părintele o cunoștea foarte bine pe mama. A avut atâția copii și voia cu tot dinadinsul să-și facă un băiat preot. Din patru băieți, să-și facă un băiat preot. Și a reușit. Am stat noi acolo și am tot povestit și după un timp, nu știu cât timp a trecut, o jumătate de oră, o oră, s-a deschis ușa și a intrat Părintele Arsenie înăuntru. Ce bucurie! Mama s-a ridicat, s-a dus înaintea lui, i-a sărutat mâna și i-a zis:

- Vai, Părinte, v-a adus Dumnezeu să vă văd! Am crezut că nu veniți, că eu atâta am vrut, numă' să vă văd.

- De-aia am venit, să mă vezi!

Și au povestit despre copiii ei, despre fiecare și i-a spus că unul e preot.

- Ai dorit tu să-ți faci un băiat preot și ți-o ajutat Dumnezeu. Mă bucur pentru asta!

Am vorbit și despre fetele noastre și, la sfârșit, a zis Părintele:

- Acum e timpul să mergem la autobuz. E autobuz la ora 2. Voi mergeți înainte, că nu-i bine să mergem împreună. Dacă vin în stație, să nu veniți în jurul meu, că lumea ascultă ce vorbim.

Știa că dacă mergem cu toții, dădeam de bănuț. Am mers în stație și după aceea a venit și dânsul. Nu ne-am dus în apropierea sa, dar cea mică, Daniela, s-a dus la Părintele. Eu m-am dus, am luat-o și am adus-o lângă noi. Ea s-a dus iar lângă Părintele, care a zis:

- Las-o tu, că n-ai ce-i face!

Probabil că duhul Părintelui a chemat-o lângă el. Dumnezeu s-o odihnească! Poate că acum sunt împreună, în Împărăția lui Dumnezeu.

Părintele era îmbrăcat civil, într-un costum maroniu. Cu pălărie. Ne-am urcat în autobuz, dar n-am stat în autobuz unii lângă alții. La București ne-am dat jos, ne-am urcat în același tramvai și când a ajuns la stația unde Părintele urma să coboare, ne-a zis:

- Eu am ajuns. Trebuie să cobor.

Ne-am luat rămas bun din priviri. Apoi a coborât și ne-a făcut cu mâna, în timp ce tramvaiul se depărta. Noi i-am făcut semn cu mâna din tramvai și așa ne-am despărțit.

Lelea Aurelia Chiș din Boiu, care de multe ori l-a cercetat pe Părintele Arsenie – mai trecea pe la noi, căci satul Boiu nu-i departe de Vânători –, ne-a destăinuit că Părintele i-a zis că e foarte urmărit și că atunci când e în oraș, la București, merge pe trotuar doar pe lângă zidul caselor, ca să nu fie accidentat de vreo motocicletă. Probabil existase o tentativă de a-l omorî în acest fel. Mult a suferit Părintele Arsenie”.

*

Mare lucru și plăcut lui Dumnezeu este să stai în orice împrejurare: tare și voios, supus smerit oricărei Providențe dumnezeiești. Căile Providenței depășesc înțelegerea noastră imediată, dar după trecere de vreme vedem că așa a fost mai bine cu viața noastră cum a rânduit Nevăzuta Rânduială, față de cum ni s-ar fi părut minții noastre mai bine. ¹³⁹

*

Am mai fost la Părintele Arsenie în 1982, când fata „Acea mică urma să dea la facultate. Mi-a zis:

- Mamă, ia du-te să vezi ce zice Părintele: intru la facultate?

Era o dorință a ei. Urma să dea examen la *chimie industrială*.

- Tu, mă duc, dar eu nu-l întreb pe Părintele dacă intri la facultate, că nu se întreabă așa ceva. Eu mă duc să-i spun că

tu ești la București ca să dai examen la facultate și-l rog să se roage pentru tine.

Și m-am dus:

- Părinte, sunt la București, cu fata. Dă examen.

- La ce facultate?

- La Chimie.

- De ce la Chimie, tu?...

- Părinte, asta-i alegerea ei, altceva n-a vrut.

- Bine, tu, va face, dar nu-i va plăcea.

Și, într-adevăr, a intrat la Facultatea de Chimie, dar după un an mi-a zis:

- Nu-mi place facultatea asta.

Și s-a transferat și a terminat *chimie-fizică*, tot la București, în cadrul Institutului Politehnic. Dar împrejurările au fost așa, că n-o mai avem printre noi, a plecat la cele veșnice. Dumnezeu să-i facă parte de Împărăția Sa cea Cerească.

Cealaltă fată, Ofelia, este la București, căsătorită cu Iacob Crucianu și are un fiu: Iustinian-Mihail. Suntem mulțumiți de căsnicia ei și de căsnicia noastră.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru toate”.

*

**Să fii în lume, dar totdeauna mai presus
de lume. Nu îngusta rostul vieții numai la
idealuri pământești! Împlinește-le și pe acelea,
dar totdeauna fii mai presus de ele!** ¹⁴⁰

„**A**ltădată, în postul Paștilor, tot în '82, au venit niște măicuțe de la Mănăstirea Râmeți, la biserică, la Drăgănescu. Și au intrat ele voioase, cu niște ghiocei în mână, bucuroase că Părintele e în biserică. Părintele vorbea cu noi. Eram cu trei credincioase de la Sighișoara. De fapt, tocmai terminasem discuția și urma să plecăm, când măicuțele au intrat în biserică:

- Blagosloviți, Părinte!...

Au vrut să-i dea ghioceii, dar Părintele le-a zis:

- Nu primesc flori de la voi.

- Părinte, noi am venit să cerem binecuvântare, că vrem să mergem la Locurile Sfinte, la Ierusalim.

- Ce căutați voi la Locurile Sfinte?...

- Vrem să umblăm pe unde a umblat Mântuitorul.

- Acolo-i război. N-aveți ce căuta.

- Părinte, asta e dorința noastră. Ne-am pus în gând să mergem. Și vă rugăm să ne binecuvântați.

- Dacă nu l-ați găsit pe Mântuitorul aici, nici acolo nu-L găsiți” .

Biserica „Sfântul Nicolae” din Drăgănescu

CUVINTE DE FOLOS

Dacă viața noastră s-ar reduce numai la viața aceasta, cea între leagăn și mormânt, toată zdroaba vieții ar fi fără sens. ¹⁴¹

Pentru meritele sale în activitatea pastorală, Părintele Ioan Sofonea a primit distincțiile *brâu roșu* și *iconom stravrofor*. După pensionare, în 1994, s-a stabilit la Sibiu, unde a continuat să slujească împreună cu preotul Aurel Răduleț – Dumnezeu să-l odihnească! – la Catedrala Episcopală „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de pe strada Gheorghe Dima. Astăzi slujește la aceeași biserică, cu fii Părintelui Aurel Răduleț.

*

Multe **cuvinte de folos** ne-au rămas de la Părintele Arsenie. Iată câteva dintre cele pe care le-am adunat de-a lungul vieții:

- Oamenii au mintea care se târguiește cu Dumnezeu, în loc să I se supună fără cârtire.
- Omul vrea cu nimic să cumpere Împărăția lui Dumnezeu.
- Dumnezeu nu mântuiește pe nimeni cu forța.
- Liniștirea unei furtuni de gând e mărturisirea.
- Trupul trăiește dacă e locuit de suflet, iar sufletul trăiește dacă e locuit de Dumnezeu.
- Hristos cel adevărat este Hristos cel cu cruce.
- Fără cruce nu e mântuire. Cine are cruce, are prin ce se mântui.
- Grea și apăsătoare este crucea bolii, dar să nu cârtim împotriva lui Dumnezeu, că atunci se face și mai grea.
- Oamenii fac multe greșeli față de viața lor.
- Toți creștinii sunt botezați, dar nu toți se mântuiesc.
- Sectarii sunt călători la iad cu Biblia în mână.

- Sectele sunt biserici mincinoase, că au hristoși mincinoși, care zic rău de Maica Domnului, de Sfânta Cruce și nu au cele 7 Sfinte Taine.
- Biserica nu este oriunde, ci acolo unde este Sfânta Evanghelie, Sfânta Împărtășanie și Sfânta Cruce.
- Biserica e Sfântă pentru că Sfânt e Întemeietorul ei: Domnul Iisus Hristos. Temelia Bisericii e dumnezeirea Întemeietorului.
- Biserica e corabia care ne duce de cealaltă parte a vieții.
- Credința Ortodoxă e singura credință adevărată lăsată de Iisus Hristos pe pământ.
- Tot ce-i de prisos și peste trebuința firească este necumpătare.
- Postul este renunțarea la ceea ce îți place.
- Plăcerea, cu timpul, devine patimă și pune stăpânire pe om.
- Să nu faci rele, că vei plânge lângă ele.

- Răul și haosul nu sunt literatură, sunt realități care îți mănâncă echilibrul.
- Necazurile nu sunt lucrările lui Dumnezeu, ci lucrarea neorânduiri noastre.
- Dumnezeu îngăduie să avem necazuri pentru a ne înțelepți.
- Precum lucrarea unei virtuți dă naștere la pace în suflet, așa și pofta neorânduiri este izvor de tulburare.
- Pofa neorânduiri este împotriva virtuților.
- Iertarea noastră atâră de noi, de felul cum noi iertăm.
- Omul care se roagă numai când are un necaz, acela nu se roagă.
- Omul e mare în fața lui Dumnezeu când stă în genunchi.
- Omul nu va avea pace în suflet câtă vreme e în vrăjmășie cu Dumnezeu.

- Cine se pune bine cu plăcerile lumii se pune în dușmănie cu Dumnezeu.
- Dacă iubești pe Dumnezeu te sfințești, iar dacă iubești păcatele te îndrăcești.
- Să fim atât de smeriți încât lui Dumnezeu să-i fie milă de noi.
- Fiecare om ajunge să-L cunoască pe Dumnezeu pe calea lui unică.
- Realitatea de după moarte ne va bucura sau ne va întrista, căci atunci Îl vom întâlni pe Dumnezeu și vom vedea ceea ce ar fi trebuit să vedem dintotdeauna.
- Atât mai ține Dumnezeu lumea, cât va fi Sfânta Liturghie pe pământ.

*Mănăstirea Prislop la pomenirea Părintelui Arsenie:
20 de ani de la trecerea la Domnul – 28 noiembrie 2009*

DUPĂ 70 DE ANI

*„Iubirea e ca Dumnezeu:
nu are hotare”.¹⁴²*

Părintele Arsenie Boca

Pe 28 noiembrie 2009, când se împlineau 20 de ani de la trecerea la cele veșnice a Părintelui Arsenie, în mulțimea de oameni care luase pe jos drumul spre Prislop se aflau și preotul Ioan Sofonea și preoteasa Aurelia Sofonea. De la Silvașul de Jos nu se mai putea merge către mănăstire decât cu piciorul, întrucât poliția oprise trecerea mașinilor, speriată de asaltul miilor de credincioși.

- Cum va merge Părintele Ioan, la vârsta lui, opt kilometri pe jos?!... – se gândea doamna preoteasă.

După câteva minute de mers, un automobil a oprit și l-a luat și pe părintele Ioan. Era o mașină căreia i se permisese accesul, pentru că în ea se aflau preoții care urmau să slujească Sfânta Liturghie.

- Dar cum o să-l mai găsesc între zecile de mii de oameni? – se întreba doamna preoteasă.

După ce a ajuns în curtea Mănăstirii Prislop, în timpul Sfintei Liturghii, i-a recunoscut vocea rostind ecteniile. Părintele Ioan Sofonea slujea în soborul preoților veniți

să-l cinstească pe Cuviosul Arsenie, cel pe care copilul din Drăguș îl văzuse prima oară în urmă cu 70 de ani. Dumnezeu dă mereu răspunsul. După sufletul fiecăruia.

*

**Când moare cineva pentru tine, pe acela
nu-l poți uita niciodată.** ¹⁴³

*

Ce important e să întâlnești un sfânt! Dau slavă lui Dumnezeu că mi-a dat acest prilej, de a-l întâlni pe Părintele Arsenie, de a-l avea duhovnic și îndrumător al pașilor tinereții mele!

Părintele Arsenie a fost un ieromonah ca nimeni altul. În urma unor nevoințe și osteneli uriașe, Dumnezeu l-a înzestrat cu mari daruri de liturghisitor, duhovnic, proroc, înainte-văzător cu duhul, cunoscător al gândurilor și durerilor din sufletul omului, tămăduitor de boli. A lucrat cu o forță de neînchipuit pentru regenerarea neamului nostru românesc prin credință și viață curată, pentru mântuirea oamenilor. Și-a pus viața lui pentru Dumnezeu.

Împrejurările i-au fost potrivnice. Părintele Arsenie a suferit în lagăre și închisori, a răbdător jignirile, umilințele și amenințările la care a fost supus, minciunile care s-au spus pe seama sa. Au încercat să-i găsească vreo implica-

re politică. N-au reușit. Iubirea Părintelui Arsenie a fost Dumnezeu, Iisus Hristos, Maica Domnului, Sfânta Cruce, Sfânta Liturghie, țara și oamenii, pe care-i dorea în Biserică, pentru care de multe ori plângea în rugăciunile lui. Ne-a prevenit și ne-a spus că nu vom scăpa de necazuri, căci toate au o plată și să ne bucurăm că le plătim pe lumea aceasta.

*

Din toate suferințele care turbură furios viața omenească, cea mai mare este ura, dușmănia și răzbunarea: unul și același diavol – boarea iadului între oameni.

O, tu ură, care vii din iad și faci și lumea iad!...

Sigur că a propovădui iubirea de vrăjmași în asemenea condiții de iad însemnează să o pățești la sigur. Astăzi se înțelege lucrul acesta cel mai bine.

Dar când mai și trăiești iubirea de vrăjmași, iubirea care nu face deosebirea între oameni, asemenea lui Dumnezeu, care trimite ploaie și peste cei buni și peste cei răi, riscurile sunt ultime: crucea te așteaptă.

Să nu se creadă că în lumea aceasta poți crede în desăvârșire nepedepsit! Iar Iisus se ruga pentru ucigașii Săi...

Aceasta n-o pot face decât oamenii hotărâți să sfârșească pe o cruce. Ce facem? Fricoșii – scrie* – că nu intră în Împărăția lui Dumnezeu. Deci porunca aceasta a iubirii de vrăjmași și a desăvârșirii chiar Dumnezeu a plătit-o cu viața.¹⁴⁴

*

Părintele vorbea oamenilor din suflet către suflet și îi cutremura cuvântul lui. Lucra cu spor, pentru că avea un har deosebit, care dăinuie și va dăinui și dincolo de momentul pe care ni-l dorim cu toții: canonizarea Părintelui Arsenie Boca.

Va fi răsplata pentru lucrarea sfântă pe care a desfășurat-o în slujba Sfintei Biserici și a oamenilor, va fi răsplata pentru toate suferințele și nedreptățile pe care le-a îndurat de la oamenii cei fără de Dumnezeu, va fi o binecuvântare pentru poporul român și pentru creștinii de pretutindeni.

Pentru credința sa neclintită, pentru minunile sale, pentru lacrimile din sufletul Sfinției sale, dar și pentru lacrimile credincioșilor, veni-va clipa când ziua de 28 noiembrie va fi trecută cu cruce roșie în calendarul Bisericii Ortodoxe.

* Scrie în Sfânta Scriptură – Biblia.

În discuțiile cu doamna preoteasă, ne întrebăm adesea:

- Ce ar fi fost dacă Părintele Arsenie Boca nu ar fi lucrat la Sâmbăta zece ani, ci patruzeci-cincizeci de ani?!...

- Cum ar fi fost poporul român astăzi, dacă Părintele Arsenie ar fi fost lăsat să slujească?...

- Unde ar fi fost nivelul de credință ortodoxă în țara noastră?...

Oamenii s-ar fi construit sufletește într-un alt mod. Altfel ar fi arătat poporul român astăzi.

- Ce putem face?...

Să-i citim scrierile și să-i urmărim învățăturile, să-i cerem ajutorul în rugăciune, căci prin Părintele Arsenie ne vorbește Dumnezeu.

*

**Dumnezeu e făcătorul de minuni în sfinții
Săi, indiferent dacă sunt în lumea aceasta ori
s-au mutat în cealaltă.** ¹⁴⁵

*

Părintele Arsenie a lucrat pentru Biserică și pentru oameni ca nimeni altul în țara noastră. Roadele lucrării sale se văd astăzi. Credincioșii îl pomenesc în rugăciuni, îi cer ajutorul, îl strigă în durerile lor, îl scriu pe pomelnice și sorb cu nesaț fiecare cuvânt dintre cele rămase de la dânsul.

Aleargă la Mănăstirea Prislop ori de câte ori pot, așa cum veneau pe vremuri la Sâmbăta: plâng la mormântul lui, aprind lumânări, înconjoară mormântul rostind rugăciuni și în gând îi spun necazurile. Îi sărută crucea, îi aduc flori, cântă pricesne și pleacă mângâiați că au mai vorbit o dată cu Părintele lor drag, convinși că și el i-a văzut și le-a auzit necazurile.

Părintele Arsenie ne cheamă, altfel nu ne-am duce. Și nu rezistăm chemării lui. Ne-a chemat cât a fost între noi, ne-am dus, dar nu întotdeauna am ascultat. Acum ne cheamă la mormântul lui, ne cheamă să ne întoarcem la Hristos. Zicea Părintele:

- Rugați-vă, mă, să ajung mai repede acolo, că de acolo, de Sus, vă pot ajuta mai mult.

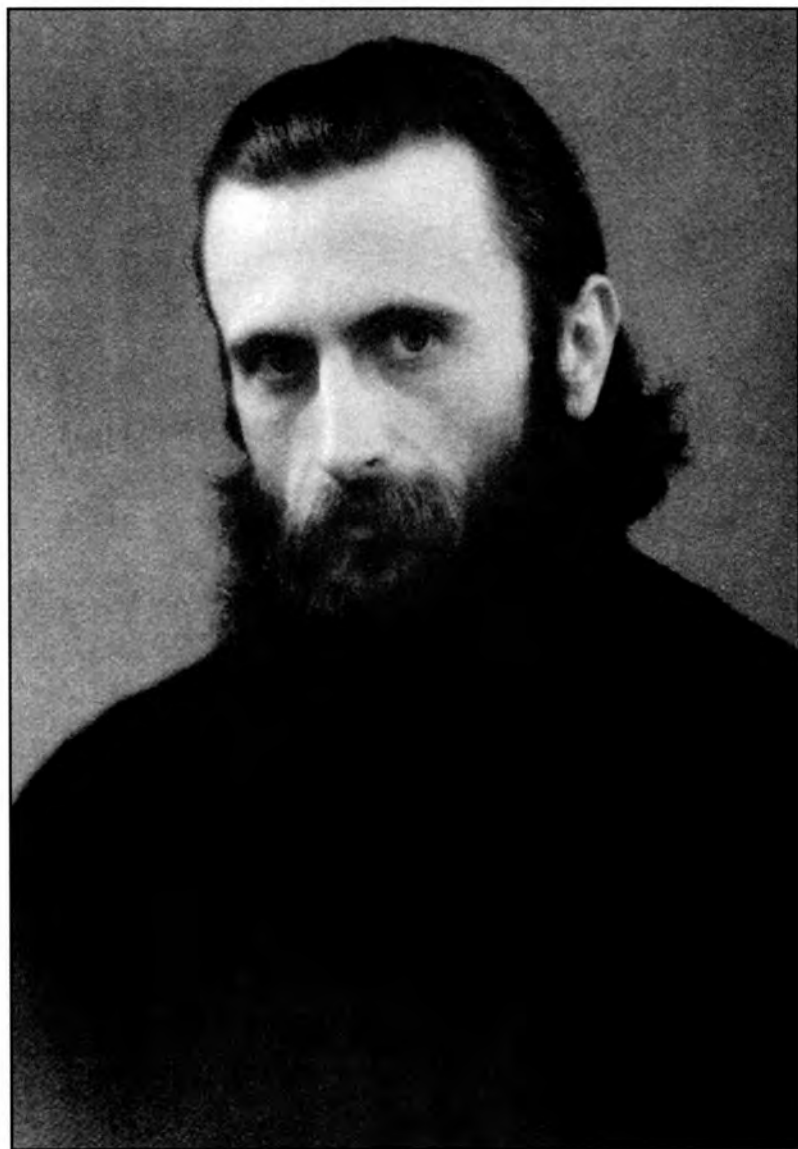
La Sâmbăta, la Prislop, la Drăgănescu, în cămara inimii noastre, în taină, Părintele ne vede și ne aude rugăciunile, primește nevăzut pomelnicele noastre și le duce înaintea lui Iisus Hristos, cu care slujește în Cer. Și Dumnezeu revărsă mila Sa peste noi. Sfântul Părinte ne ajută să ducem crucea golgotei noastre.

Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, iubite Părinte Arsenie, pentru cei care am rămas în lume ca să ne luptăm cu necazurile și neputințele, cu lipsurile și ispitele, cu bolile care ne macină sufletul și trupul.

**La Judecata de Apoi, Dumnezeu mă va
aduce martor că v-am spus ce v-am spus
despre învățăturile și Împărăția lui Iisus.**

Bucură-te, Părinte Arsenie, că ai fost înconjurat de
lumina Duhului Sfânt, că stâlp tare și puternic
ai fost Sfintei Biserici și neamului românesc.

**Mă voi întâlni cu fiecare din voi.
Toți ne-om întâlni de mai multe ori,
peste hotarele morții.** ¹⁴⁶

*Cuvioase Părinte Arsenie,
roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!*

NOTE BIBLIOGRAFICE

- 1 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 145
- 2 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 403
- 3 Cf. **Noi mărturii despre Părintele Arsenie**, p. 117; Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 118
- 4 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 48
- 5 Părintele Arsenie Boca, **Mare îndrumător de suflete din secolul XX**, p. 82
- 6 **Molitfelnic**, Rânduielile tunderii în monahism, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002, p. 562-563
- 7 **Molitfelnic**, Rânduielile tunderii în monahism, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002, p. 562-563
- 8 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 203
- 9 Din *Autobiografia* Părintelui Arsenie, scrisă la Râmnicu-Vâlcea în iulie 1945 – George Enache, Adrian Nicolae Petcu, **Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România**, p. 93-94

- 10 Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – **Rostul încercărilor**, p. 74-75
- 11 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 86-87
- 12 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 297
- 13 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 172
- 14 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 172
- 15 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 172
- 16 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 301
- 17 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 123-124
- 18 **Noul Testament**, versiunea Bartolomeu Valeriu Anania, p. 426
- 19 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 123-124
- 20 Părintele Arsenie Boca, **Trepte spre viețuirea în monahism**, p. 21
- 21 Părintele Arsenie Boca, **Trepte spre viețuirea în monahism**, p. 21
- 22 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 173
- 23 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 199
- 24 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 41
- 25 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 204-205
- 26 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 204-205

- 27 **Noul Testament**, versiunea Bartolomeu Valeriu Anania, p. 34
- 28 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 45-46
- 29 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 42
- 30 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 42
- 31 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 171
- 32 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.137
- 33 Părintele Arsenie Boca, **Trepte spre viețuirea în monahism**, p. 30
- 34 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte Vii**, p. 38
- 35 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 447
- 36 **Patericul sau Apoftegmele Părinților din pustiu**, Avva Arsenie 27, p. 59
- 37 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 38
- 38 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.54
- 39 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 300
- 40 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 233
- 41 Părintele Arsenie Boca, **Trepte spre viețuirea în monahism**, p. 11-12
- 42 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 454
- 43 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 239
- 44 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 217

- 45 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 217
- 46 **Patericul sau Apoftegmele Părinților din pustiu**, Ed. Polirom, Iași, 2005, p. 67
- 47 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 57
- 48 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 18
- 49 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 176
- 50 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 20
- 51 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 21
- 52 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 176
- 53 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 20
- 54 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 24-25
- 55 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 240-241
- 56 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 25
- 57 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 25-26 și Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 176
- 58 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.122
- 59 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 76
- 60 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.162-163
- 61 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.18
- 62 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.19
- 63 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 252

- 64 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 269
- 65 Cf. Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 137 și **Carte de rugăciuni**, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999, p. 177
- 66 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.28
- 67 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 138 și Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 177
- 68 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 173-179
- 69 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 41
- 70 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 58
- 71 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.55
- 72 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 24
- 73 George Enache, Adrian Nicolae Petcu – **Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România**, p. 94
- 74 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 114
- 75 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p.177
- 76 Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – **Despre durerile oamenilor**
- 77 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p.418-419
- 78 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 245

- 79 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 398-399
- 80 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 242
- 81 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 244
- 82 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 57
- 83 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 56-57
- 84 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 246
- 85 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 276-277
- 86 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 277
- 87 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 288
- 88 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 289
- 89 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 276
- 90 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 289
- 91 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 277
- 92 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 247
- 93 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 186
- 94 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 186
- 95 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 247
- 96 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 225-226

- 97 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 214
- 98 **Viețile sfinților de peste tot anul**, p. 246-247, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria – 2003
- 99 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 248-250
- 100 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 37
- 101 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 199
- 102 Conf. Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 156-157
- 103 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 128
- 104 Cf. Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 16-17
- 105 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 71
- 106 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 20
- 107 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.48
- 108 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 241
- 109 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.73
- 110 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 119
- 111 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.238
- 112 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, p. 245
- 113 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 318
- 114 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.21
- 115 Daniil Stoenescu, Episcop-Loțiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 327

- 116 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 207
- 117 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 202
- 118 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 8
- 119 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 327
- 120 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 230-232
- 121 George Enache, Adrian Nicolae Petcu – **Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România**, Ed. Partener 2009, p.99
- 123 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 367
- 123 Părintele Arsenie Boca, **Mare îndrumător de suflete din secolul XX**, p. 181
- 125 Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – **Mărgăritare duhovnicești**, p. 127-128
- 126 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 48
- 126 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 403
- 127 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 198

- 128 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 379
- 129 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 343
- 130 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 399
- 131 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 388
- 132 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 404
- 133 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 193-194
- 134 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. p.267-268
- 135 Părintele Arsenie Boca, **Trepte spre viețuirea în monahism,** p. 58
- 136 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 355
- 137 Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției,** p. 268
- 138 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii,** p. 83
- 139 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”,** p. 405

- 140 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p. 32-33
- 141 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.121
- 142 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.32
- 143 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.14
- 144 Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte vii**, p.126-127
- 145 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 250
- 146 Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, p. 191

BIBLIOGRAFIE

- **Biblia**, versiunea Bartolomeu Valeriu Anania, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001
- **Noul Testament**, versiunea Bartolomeu Valeriu Anania, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995
- **Carte de rugăciuni**, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999
- **Dicționarul explicativ al limbii române**, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1975
- Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – **Mărgăritare duhovnicești**, Ed. Credința strămoșească, 2002
- Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – **Rostul încercărilor**, Ed. Credința strămoșească, 2004
- Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor al Daciei Felix, **Părintele Arsenie – „Omul îmbrăcat în haină de in” și „Îngerul cu cădelnița de aur”**, Ed. Charisma, 2008

- Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – **Despre durerile oamenilor**, Ed. Credința strămoșească, 2002
- **Enciclopedia Ortodoxiei Românești**, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2010
- George Enache, Adrian Nicolae Petcu – **Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România**, Ed. Partener, 2009
- Lazăr Șăineanu, **Dicționar universal al limbei române**, 1929
- **Molitfelnic, Rânduielile tunderii în monahism**, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002
- **Patericul sau Apoftegmele Părinților din pustiu**, Ed. Polirom, Iași, 2005
- Părintele Arsenie Boca, **Cărarea Împărăției**, Ed. Sfintei Episcopii Ortodoxe Române a Aradului, 2006
- Părintele Arsenie Boca, **Cuvinte Vii**, Ed. Charisma, Deva, 2006
- Părintele Arsenie Boca, **Trepte spre viețuirea în monahism**, Ed. Teognost, Cluj-Napoca, 2003
- Părintele Arsenie Boca, **Mare îndrumător de suflete din secolul XX**, Ed. Teognost, Cluj-Napoca, 2002
- **Viețile sfinților de peste tot anul**, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2003

CUPRINS

7	RUGĂCIUNEA PĂRINTELUI ARSENIE
13	UN VECHI UCENIC
17	LUCRAREA DUMNEZEIASCĂ DE LA SÂMBĂTA
19	La Izvorul Tămăduirii
25	Ieșirea la propovăduire
30	Dumnezeu își cheamă copiii
35	Duhul cunoașterii
40	Sfânta Liturghie
46	Postul
49	Spovedania și Cuminecarea
59	În focul Duhului Sfânt
63	Școala de Cântăreți
68	Cea mai mare minune
72	Cântecele Părintelui Arsenie
78	Lupta cu diavolul
84	Rugăciunea Maicii Domnului
91	Un apostol al neamului
102	Misiunea preotului

106	O lumină în întuneric
112	Izvorul Părintelui Arsenie
118	Doctorul sufletelor și al trupurilor
124	Sfințirea vieții de familie
135	Prietenul copiilor
139	Judecata lui Dumnezeu
143	Hristos cel cu cruce
147	Rugăciunea către Sfântul Arhanghel Mihail
150	Tabere duhovnicești
156	Cuvântul viu rodește acum
159	NECAZURI PENTRU EVANGHELIE
161	Vremuri vitrege
168	Flacăra credinței în furtună
181	Nu ești cu noi!
191	TOT ÎN SLUJBA DOMNULUI
193	Văzător cu duhul
206	O căsătorie neprevăzută
212	Întâlnirile de la Drăgănescu
223	Cuvinte de folos
229	DUPĂ 70 DE ANI
241	NOTE BIBLIOGRAFICE
251	BIBLIOGRAFIE

**Pentru ajutorul dat la întocmirea acestei cărți,
mulțumirile noastre:**

Doamnei preotese Aurelia Sofonea;

**Părintelui Stareț Ilarion, Ieromonahilor
Dometie și Daniel, lui Nicodim monahul
și soborului călugăresc de la Mănăstirea
Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus;**

**Maicii Starețe Pavelida, monahiilor Evlampia și
Cipriana, obștii de la Mănăstirea Prislop;**

**Părintelui Lucian Răzvan Petcu, parohul
bisericii „Sfântul Nicolae” – Drăgănescu.**

Sprijin ne-au fost, de asemenea, Ioana și Bianca.

Tuturor – recunoștința noastră.

Redactor: **Ion Costin Manoliu**
Corectură: **Florin Mihai, Ion Ciuciulete**
Tipar: **Accent Print Suceava**

Distribuție:
0723.829.813
0745.036.275
0749.106.361

ISBN 978-973-1772-73-8

Mănăstirea Brâncoveanu la mijlocul veacului XX

Mănăstirea Brâncoveanu în secolul XXI

De la stânga la dreapta: Gheorghe Tohăneanu – viitorul Arhimandrit Veniamin (1920-2004), Stareț al Mănăstirii Brâncoveanu 1971-1993; Părintele Arsenie Boca; în spatele său Gheorghe Greavu – viitorul Monah Antonie; Ioan Sofonea; Preotul Ieronim Grovu – consilier la Arhiepiscopia Sibiului; Nicolae Zaharie (1915-1998) – viitorul Ieromonah Nicodim, duhovnic al Mănăstirii Prislop; Ieromonahul Mihail Purdescu; Ieromonahul Serafim Popescu; Preotul Anatolie Scurtu.

Monahi de la Mănăstirea Brâncoveanu la începutul anilor 1950. Pe rândul din față, de la stânga la dreapta: Efrem, Iustin (Vasilescu), Serafim (Popescu), Nicolae (Mladin) și Veniamin (Tohăneanu). Pe rândul din spate, de la stânga la dreapta: Sebastian, Nichita, Varnava și Ieronim (Ioan Sofonea).

Biserica Mănăstirii Prislop

Mănăstirea Prislop: saivanul oilor, construit de Părintele Arsenie după străvechea arhitectură dacică

*Preasfânta Născătoare-de-Dumnezeu, zugrăvită de Părintele Arsenie
- icoană împărătească de pe catapeteasma bisericii de la Prislop*

*Domnul Iisus Hristos, zugrăvit de Părintele Arsenie
- icoană împărătească de pe catapeteasma bisericii de la Prislop*

Biserica „Sfântul Nicolae” din Drăgănescu, jud. Giurgiu

Iisus Hristos Atotțiitorul – biserica din Drăgănescu

*Cuviosul Nicodim cel Sfințit de la Vodița, Tismana și Prislop,
zugrăvit de Părintele Arsenie la biserica din Drăgănescu*

*Înmormântarea Părintelui Arsenie -
Mănăstirea Prislop, 4 decembrie 1989*

Mormântul Părintelui Arsenie

*Nimeni nu pleca fără folos de la o întâlnire cu
Părintele Arsenie. În cuvinte puține spunea mult.*

Aurelia Sofonea

Părintele Ioan Sofonea e singurul supraviețuitor al
obștii monahale formate la Mănăstirea Brâncoveanu
în jurul Părintelui Arsenie și totodată martor
direct al nașterii și amplificării mișcării religioase
de la Sâmbăta. Mărturisirea sa a fost întregită
cu ziceri și scrieri ale Părintelui Arsenie:
cuvinte-viață, cuvinte-lumină,
cuvinte-iubire.

